

นวนิยายเติมชีวิตจิตวิญญาณอันบกพร่อง
ของท้องถิ่นที่กำลังล่มสลาย

ท ว ด ม ั ง ค ุ ด

เรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์
กวีซีไรต์

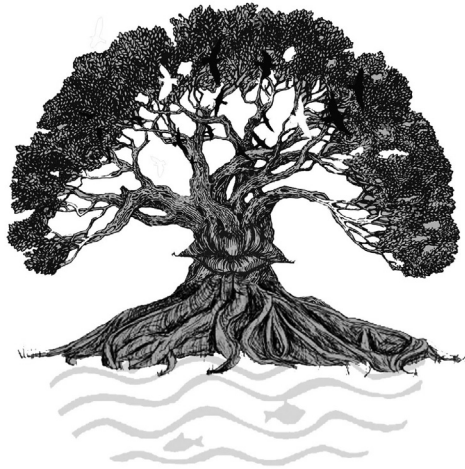
นวนิยาย

ท ว ด ม ั ง ค ุ ด
เรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์

นวนิยาย
รากเหง้าและจิตวิญญาณ

ท ว ด ม ั ง ค ุ ด

สำนักงานคณะกรรมการ
สุภภาพแห่งชาติ

ชื่อหนังสือ ทวดมั่งคุด
ISBN 978-616-7552-96-5
พิมพ์ครั้งแรก ธันวาคม 2560
จำนวน 1,000 เล่ม
สนับสนุนโดย สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
ชั้น 3 อาคารสุขภาพแห่งชาติ
88/39 หมู่ 4 ต.ตลาดขวัญ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000
โทรศัพท์ 0 2832 9000 โทรสาร 0 2832 9001
www.nationalhealth.or.th
ผู้เขียน เรวดีตรี พันธุ์พิพัฒน์
ออกแบบปก/รูปเล่ม เรืองกิตติ์ รักกาญจน์

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

เรวดีตรี พันธุ์พิพัฒน์.
ทวดมั่งคุด.-- กรุงเทพฯ : ความคิด, 2560.
184 หน้า.
1. นวนิยายไทย. I. ชื่อเรื่อง.
895.913
ISBN 978-616-7552-96-5

คำนำ

นับตั้งแต่กระแสโลกและยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนด้วยแนวทาง SDG (Sustainable Development Goal) ในเป้าหมายที่ 13 มีการดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และผลกระทบที่เกิดขึ้น โดยมีการระบุปัญหาเรื่องการจัดการทรัพยากร และการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศโลกให้เป็นวาระสำคัญของโลก ซึ่งองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญของการขับเคลื่อนงานดังกล่าวคือการผลักดันเชิงนโยบาย (Policy pushing) และกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community participation) สอดรับกับการจัดการน้ำเป็นวิกฤติของโลก ทั้งโลกล้วนประสบกับน้ำท่วม น้ำแล้งในรอบปีนี้ต้องเผชิญ ทั้งวิกฤติน้ำท่วมและน้ำแล้งในรอบหลายปีที่ผ่านมาประเทศไทยก็เป็นประเทศหนึ่งที่เผชิญกับภาวะน้ำท่วม และกระบวนการจัดการน้ำกลายเป็นกระบวนการแก้ปัญหาแบบ สงเคราะห์ แก้ปัญหาแบบเดิม ซ้ำเดิม ทุกปี ทำให้การแก้ปัญหาไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

หลายพื้นที่จึงเริ่มก่อเกิดการจัดการน้ำด้วยตัวชุมชนเอง เช่น การจัดการลำน้ำ การรักษาคลอง การมีกตึกการใช้น้ำแต่ก็ยังไม่สามารถจัดการน้ำได้ตลอดปีได้ แต่ละพื้นที่จึงพยายามคิดค้น นวัตกรรมสำหรับการจัดการน้ำของชุมชนของชุมชน

การก่อรูปเช่นนี้ เสมือนการที่ชุมชนได้ลุกขึ้นมาจัดการตนเอง และพัฒนาเป็นนโยบายของประชาชน หลุยส์ อัลตุสเซอร์ (Louis Althusser) ได้กล่าวว่า การครอบงำของบุคคล ชนชั้น จนกระทั่งรัฐ ของกลุ่มบุคคลที่มีอำนาจพยายามที่จะครอบงำสังคมและพยายามที่จะผลักดันความคิดของตนเองให้กลายเป็นสามัญสำนึกของสาธารณะ โดยมีจุดประสงค์หลักเพื่อรักษาอำนาจของตน

ในขณะเดียวกัน การส่งเสริมให้เกิดกระบวนการสาธารณะแบบมีส่วนร่วมที่แพร่หลาย กระบวนการแพร่ต้องอาศัยทั้งกลยุทธ์ ทั้งที่เป็นยุทธศาสตร์และเป็นยุทธศิลป์ในการส่งเสริมดังกล่าว

ฉากเช่นนั้นแล้วงานวรรณกรรมจึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่ทำให้เป็นการส่งเสริมให้เกิดการแพร่กระจายทางแนวคิดของการส่งเสริม

นโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วม หนังสือ 'ทวดมั่งคุด' เล่มนี้หามองในแง่อุดมการณ์ร่วมจึงสะท้อนให้เห็นถึงพลังอำนาจของคนตัวเล็กตัวน้อยที่กระจายตัวในเรื่องของการจัดการน้ำและทรัพยากรของชุมชนท้องถิ่นที่กระจายกันอยู่ทั่วประเทศให้เรื่องดังกล่าว กลายเป็นเรื่องสาธารณะ (Public issue) นอกจากนี้ในหนังสือเล่มนี้ยังได้แสดงสัญลักษณ์บางอย่าง ที่พูดถึงและเชื่อมโยงกับภาวะการณ์การความป่วยไข้ของสังคมทั้งภาวะความป่วยไข้ของระบบสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ รวมไปถึงความป่วยไข้ของชุมชนที่อาจนำพาความล่มสลายของชุมชนและเมืองภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์

วรรณกรรมจึงเป็นรูปแบบการถ่ายทอดและเผยแพร่อุดมการณ์ในเรื่องนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วมรูปแบบหนึ่ง ที่นอกเป็นการปลุกพลัง ให้ผู้คนได้เกิด อุดมการณ์และพลังร่วมกันในการสร้างนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วมผ่านรูปแบบที่หลากหลายต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

ความในของผู้เขียน

ฉันจดจำภาวะหนึ่งได้แม่นยำ
แม้ว่ากาลเวลาจะล่วงผ่านมาเนิ่นนาน
ขณะที่เรายืนล้อมรอบไม้โบราณต้นหนึ่ง
มือเกาะกุมมือของกันและกัน
เพื่อจะวัดขนาด “กึ่งคนโอบ” ของไม้โบราณต้นนั้น
ฉันจดจำภาวะนั้นได้แม่นยำ
ว่าฉันช่างเล็กจ้อย
แต่ที่ว่าเปี่ยมพันด้วยความรัก
ผ่านมือต่อมือ
พลันตระหนักได้
ว่าโลกกว้างเพียงหนึ่งคนโอบกอด...

หมายเหตุ

ขอขอบคุณ

ปัญญาเดช สิงห์โท

ผู้ตระหนักถึงพลังแห่งวรรณกรรม

นพรัตน์ จิตรครบุรี

นักแกะลายมือต้นฉบับร่างแรก ผู้ช่วยให้การงานลุล่วงราบรื่น

ด้วยจิตวิญญาณเก่าแก่

เรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์

ฤดูกานท์แห่งชีวิต

พ.ศ.2560

คำอุทิศ

แต่-ผู้ริเริ่มสร้างฝ่ายมีชีวิต
และโลกใบเก่าที่สาบสูญ

ทวดมั่งคุด
เรวัตร์ พันธุ์พัฒนา

ราวเรื่องเล่าเก่าแก่เกี่ยวกับยาทวดช่วยจุดรั้งชีวิตของ แคนาไว้

แคนาตัดสินใจกลับคืนบ้านเกิดในห้วงฤดูแล้ง เธอเลือกวันที่
หนึ่งพฤษภาคมอย่างมีนัย ชีวิตของเธอหลงเหลือเพียงฤดูแล้ง ภูมิทัศน์
แลสน้ำตาลหม่นไหม้ ต้นไม้แห้งชีวิตยืนต้นโดดเดี่ยว ใบปลิดร่วงหมด
สิ้นจนเหลือเพียงกิ่งก้านโกร๋นเกร๋น ราวลำแขนผอมเกร็งที่เหยียดยื่นขึ้น
อ่อนวอนท้องฟ้า ท้องฟ้าสีตะกั่วว่างเปล่า ผากแห้งและแล้งไร้

เธอบอกলামหานคร หลังใช้ชีวิตอยู่ที่นั่นร่วมทศวรรษ บอกกับ
คนรักและเพื่อนสนิท ว่าเธอจะกลับไปตายที่บ้านเกิด

“กลับไปตายที่บ้านเกิด” ฟังดูอ่อนโยนและเหลือเชื่อสำหรับคน
ที่เพิ่งมีอายุสี่สิบเก้าปี

บ้านเกิดในฤดูแล้งมองดูเธอราวคนแปลกหน้า ทั้งๆ ที่เธอใช้
ชีวิตอยู่ที่นั่นตั้งแต่เกิดกระทั่งถึงวัยเด็กสาว ราวโลกฉายรอบตัวนำเสนอ
แต่ฉากและบรรยากาศของความว่างโรย ความจากพราว และความ
ตาย

กาเหว่าตัวหนึ่งร้องมาจากยอดสูงของต้นมังคุดโบราณ
หญิงสาวพึมพำพลางน้ำตารันขอบตา “ทวดมังคุด”

โรคในร่างกายทำให้เธออ่อนไหวมากกว่าปกติ

ในวันเกิดครบรอบปีที่สี่สิบแปดหมอตตรวจพบโรค SLE* ในร่างกายของเธอ ในปีที่สองครามได้อุบัติขึ้นกลางเมือง ทุกสิ่งทุกอย่างเลวร้าย ชีวิตเลวร้าย

สรรพสิ่งต้อนรับเธอด้วยความเจียบงัน มีเพียงเสียงปลิดข้าวรวงหล่นของใบไม้เท่านั้น ที่สะท้อนเข้าไปข้างในชีวิตจิตวิญญาณ ขณะที่ “ชีวิตเลวร้าย” ของเธอก็แผ่ซ่านไปสู่สรรพสิ่งรอบข้าง

ไปสู่เสียงร้องเปล่าเปลี่ยวของกาเหว่าตัวนั้น

ไปสู่เรือนร่างโบราณของมังคุด

หญิงสาวรู้สึกอ่อนแอแพ้วาย แต่ยังมีหลายสิ่งหลายอย่างให้เธอจัดการ

พรุ่งนี้อาจมาถึง

*โรคมุมิต้านทานตนเองทำลายเนื้อเยื่อตนเอง หรือรู้จักกันโดยทั่วไปว่า ‘โรคพุ่มพวง’

ใครสัมผัสได้บ้าง

บ่ายวันที่แคนามาถึงบ้านเกิด ว่าช่วงขณะนั้นได้กลายเป็นภาพ
ขาวดำ รวากับมีมือที่มองไม่เห็นกดชัตเตอร์กล้อง “แฮะ!”

และใครสัมผัสได้บ้าง

ถึงอาการไหวระริกของมังคุดชราอายุสองศตวรรษต้นนั้น
มังคุดที่ยืนต้นอยู่ริมฝั่งลำห้วยแห้งผาก กำลังเจ็บป่วย มวลใบเปลี่ยน
เป็นสีเหลืองซีดเซียว

ภาพขาวดำภาพนั้นปรากฏภาพของหญิงสาวผู้ป่วยไข้ และ
ภาพของต้นมังคุดชราผู้ป่วยไข้

ต่างเฝ้ารอการโอบกอดซึ่งกันและกัน

หญิงสาวรู้สึกได้ถึงโลกข้างในที่เลื่อนไหล วูบวับและพรวดเลื่อน
เธอคิดไปว่านั่นคงเป็นเพราะฤทธิ์ของยาที่เธอกินเข้าไป ร่างกายกลายเป็น
เป็นที่สับสนระหว่างยากับโรค โดยมีเธอเป็นผู้เฝ้าดู เจ็บปวดและ
เจ็บปวดมากกว่าเดิม ไม่มีเลยสักเศษเสี้ยวของความบันเทิงใจ

ไม่มีเลย ✨

ซ้อนทับกันเสมอๆ

หลังจากโรคร้ายอย่างกรายเข้ามาสู่ชีวิต โลกของความจริงกับโลกของความฝัน ยืดยาวและเจียบงัน รวากับเด็กหญิงน้อยๆ ผู้หนึ่งยืนอ้อมตุ้กตามอมแมม ฝ่ามือของคุณรอบข้างเดินจากไปที่ละคนๆ

เหลือแต่ความไม่แน่ใจและความไหวหวั่น

เช่นเดียวกับคืนแรกหลังกลับสู่บ้านเกิด แคนาฝันเห็นหญิงผู้หนึ่งนั่งพิงต้นมังคุดโบราณริมฝั่งห้วย กิ่งก้านของมังคุดแผ่ออกไปสุดสายตา ครั้นเมื่อหญิงผู้ไฉมทรงดอกกระทุ่มผู้นั้นหันมาทางเธอ เหล่านกสีเขียวนวลก็พากันตกตื้นกับอะไรสักอย่าง ก่อนพากันโฉบบินขึ้นสู่ห้วงอากาศ และส่งเสียงร้องเพรียกขรม

เธอเองก็พลอยเฝื่อนจากความหลับอันเลื่อนไหล เสียงนกยังเพรียกอยู่ในโสต และดวงตาของหญิงในความฝันช่างคุ่นแสนคุ่น

กลิ่นกุหลาบจางๆ ล่องลอยมากับลมหัวรุ่ง

เหมือนกลิ่นในตู้ไม้โบราณในเรือน ตู้ไม้ที่เก็บเสื้อผ้าของย่าทวดไว้ ในวัยเด็กแม่นำพาเธอไปที่นั่น แม่ไขกุญแจเปิดตู้ ทัศนที่นั่นกลิ่นๆ หนึ่งก็เข้าจมูกเธอ กลิ่นนั้นหวาน เก๋แก่ และแผ่แผ่ความเศร้า

แม่บอกเธอว่านั่นคือกลิ่นกุหลาบ

ฉบับล้นเกล้ากุหลาบปากก็เลียเข้ามาทางหน้าต่างทุกบานของ
เรือน

เด็กหญิงยืนคิดฝันอยู่บนโลกอีกใบหนึ่ง เธอเพิ่งรู้ว่ายังมีโลกอีก
ใบหนึ่งซุกซ่อนอยู่บนโลกใบเดิม

เธอจำได้แม่นมัน ใต้ต้นมังคุดโบราณริมฝั่งห้วยคือโลกใบ
ใหม่ของเธอ เธอกับเพื่อนพี่น้องในวัยเด็กมักไปซุกเล่นกันอยู่ที่นั่น กับ
สารพัดเรื่องเล่น เนื้อตัวมอมแมมดินทราย

และเธอแทบจะจดจำเสียงในอดีตไกลโพ้นได้

“ทวดมังคุดจ๋า”

มือน้อยๆ ของเด็กหญิงลูบไล่ลำต้นขรุขระของมังคุดสลับกับ
แนบใบหูกับผิวเปลือก

“ทวดมังคุดจ๋า”

ยามสายภายในเรือน

ขณะที่แคนายืนอยู่เบื้องหน้ารูปถ่ายขาวดำเก่าแก่ซึ่งติด
เรียงรายอยู่ที่ผนังด้านหนึ่ง หูของเธอแว่วยินเสียงลมหายใจลึกลับ
ทอดยาว ใจของเธอเต้นโครมครามขณะสบตากับหญิงผู้หนึ่งในรูปถ่าย
หญิงผู้ไฉ่ผมทรงดอกกระทุ้ม คาดอกด้วยผืนผ้าสีขาว จ้องมองเธอด้วย
รอยหยักยิ้มที่มุมปาก

ผู้หญิงที่ปรากฏในความฝันของเมื่อคืน

ขณะที่ฝูงนกสีเขียวนวลโผล่ขึ้นสู่เว็จฟ้าสีตะกั่ว เพื่ยกร้อง
ระงมสวน

“ทวดกุหลาบ!”

“ลำห้วยสายนี้ น้ำมาเร็วไปเร็ว กินเด็กๆ ไปหลายคนแล้ว”

จู่ๆ นายโยก็โผล่ขึ้นมาจากลำห้วยแห่งผาก เหมือนผี ใกล้เคียงกับที่แคนานั่งฟังโคนต้นมังคุดชรา กลิ่นเหม็นและกลิ่นเหม็นลาระคนอยู่ในอากาศแล้งร้อน

หญิงสาวจดจำชายกลางคนผู้นี้ได้ดี ตั้งแต่เธอยังเป็นเด็ก ครอบครัวเล็กๆ ไม้อาศัยปลูกกระท่อมอยู่ริมฝั่งห้วยท้ายหมู่บ้าน เล่าลือกันว่าครอบครัวนี้อพยพมาจากภาคอีสาน พวกเขาขยันขันแข็งเอากรางาน งานหลักๆ คือรับจ้างชาวบ้านเล็กๆ ไม้ปลูกเรือน ลูกๆ ของพวกเขาไม่มีโอกาสเล่าเรียนหนังสือ มีแต่นายโยที่พ่อแม่ฝากฝังหลวงพ่ที่วัดในหมู่บ้านให้บวชเณร ตั้งแต่เด็กน้อยจนกระทั่งเข้าสู่วัยหนุ่ม เขาก็สึกหาลาเพศออกมาสู่โลกภายนอก รับจ้างเล็กๆ ไม้และทำงานอื่นๆ ตามที่ชาวบ้านต้องการ

“มังคุดต้นนี้ผมเคยปีนขึ้นไปถึงปลายยอด”

เขาเอ่ยพลางแหงนคอตั้งบ่า ยกมือป้องแสงแดดยามบ่าย “สอยทีละลูกๆ สอยเท่าไรก็ไม่รู้จักหมด”

หญิงสาวตั้งใจฟังถ้อยคำของชายขี้เมาไม่เอาไหน ก่อนจะตระหนักอยู่ข้างในว่า เขาก็เป็นอีกคนหนึ่งกระมังที่ค้นพบโลกของตนเอง

“ขึ้นปล่อยให้ลำห้วยแห้งแล้งต่อไป มังคุดต้นนี้คงไม่รอดแน่ๆ”

เธอนิ่งฟัง ไม่รู้สึกว่าถูกคุกคามหรือรบกวนแม้แต่น้อยนิด แต่กลับโพล่คิดไปว่า ถ้อยคำของชายผู้นี้ไม่เหมือนชาวบ้านเลยสักนิด แต่เหมือนถ้อยคำของพวกกวี กวีซีเมาเป็น

“ว่ามั๊ย มังคุดต้นนี้ก็คือบรรพบุรุษของพวกเรา”

เธอเห็นดวงตาของชายซีเมาจุ่มน้ำด้วยหยาดน้ำ เช่นเดียวกับดวงตาของเธอ

เธอได้ยินเสียงเด็กหญิงในตัวเธอรำกระซิบ

“ทวดมังคุดจ๋า”

ขณะที่นายโยหายลับลงไปลำห้วยอีกครั้ง

เหมือนผีที่ยังมีชีวิตอยู่

ความเป็นไปในหมู่บ้านถูกส่งมาจากใครสักคน สูใครอีกคน ในร้านชำ ในวงพุดคุย ในวัด แพร่กระจายออกไปราวกับโรคระบาด

ถ้อยคำ “ขึ้นปล่อยให้ลำห้วยแห้งแล้งต่อไป มังคุดต้นนี้คงไม่รอดแน่ๆ” สะท้อนอ้ออิงอยู่ในทรวงของหญิงสาว ทำให้หัวใจเจ็บแปลบ ทำให้ผืนดินโคลงเคลง ดวงตาคมองไหม้คู้้นั้นยังคงจับจ้องเธออยู่ เช่นเดียวกับดวงตาของย่าทวดในกรอบรูป

เช่นเดียวกับดวงตาจากเบื้องสูง ดวงตาที่กุมชะตาชีวิตของเธอไว้

พ่อบอกว่าทวดมังคุดไม่ติดดอกออกผลมานานปีแล้ว

ขณะหญิงสาวโพล่คิด ตั้งแต่พวกเธอเติบโตขึ้นแล้วแยกย้ายจากกันไปในน้กระมัง ทำให้สวนเงียบเหงา และทำให้ทวดมังคุดเศร้าสร้อย

แม่เอ่ยว่าไอ้บ้ำซีเมาโยนั่น มันไปนั่งเฝ้าที่ร้านค้าแล้วเอาแต่พร่ำว่าเห็นดวงไฟสีเขียวลอยอยู่บนยอดของทวดมังคุด ตอนนั้นลำห้วยยังมีน้ำและนายโยพายเรือออกส่องปลาในยามดึก

ดวงไฟสีเขียวเรืองๆ เท่ากำปั้น
นำแปลกที่หญิงสาวรับฟังเรื่องราวเหล่านี้ราวกับมันเป็นเรื่อง
ปกติ และเธอปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะได้สัมผัสกับดวงไฟดวงนั้น
เธอกระซิบ
“ทวดมั่งคุณจ๋า”

เหล่ารากเบื้องล่างลึกลงไป จ्ञำนรจกกันไม่หยุดหย่อน
เช่นเดียวกับชาวไร่ชาวนสวนหันหน้าเข้ารับทุกซ้กัน ในปีทีแล้งร้างอย่าง
สาหัส หรือปีเกิดน้ำท่วมใหญ่

ในสวนแห่งนี้ หรือในแถบถิ่นนี้ ทวดม้งคุณมีอายุมากที่สุด เป็น
ผู้อาวุโสทีสุด แม้แต่ยงนาที่ยืนต้นอยู่ในบริเวณวัด ขนาดสิบคนโอบ ก็
ยังมีอายุน้อยกว่าราวๆ ครึ่งศตวรรษ ส่วนจามจรีอายุหนึ่งศตวรรษทีแผ่
กิ่งก้านอยู่ในรั้วโรงเรียนเพ็งโคนล้มไปเมื่อฤดูฝนหนทีแล้ว

แน่ละ ความตายของจามจรีสร้างความสะดวกใจให้พวกที
เหลืออยู่อย่างล้ล็ก

โดยเฉพาะทวดม้งคุณ รากของแกกอดกุมรากของจามจรีอยู่
ตลอดเวลา ในห้วงเวลาที่พวกมนุษย์พากันปรับพื้นดินไม่รู้จบสิ้น ทำให้
พื้นดินราบเตียนและชาวโพลน ปล่อยให้จามจรียืนต้นสิ้นสะท้านอยู่
เพียงลำพังบนพื้นที่แห่งนั้น

ทวดม้งคุณปลอบประโลมไม้ต่างสายพันธุ์รุ่นน้อง ผ่านสาย
สัมพันธ์ลึซ้ที่เบ่องล่าง ขณะที่มองมนุษย์เพียงแต่แวะกันเข้ามาถ่าย
รูปกับจามจรีโบราณ บ้างเท้าแขนกับลำต้น บ้างโอบกอดอย่างแแกนๆ
หัวเราะ ทิ้ง แล้วพากันหันหลังจกไป โดยไม่มีใครสังเกตเห็นว่ามองใบ

เหล่านั้นกำลังเปลี่ยนเป็นสีเหลือง หลุบลุ่ย รวมทั้งผิวเปลือกที่ร้าว
กระด้างไร้ชีวิตชีวา

แต่ทวดมั่งคุดเห็นและสัมผัสได้ เพราะแกอยู่ในโลกใบนี้มา
สองร้อยปีแล้ว

โลกที่มองมนุษย์ไม่ล่วงรู้ สัมผัสไม่ถึง โลกเบื้องลึกที่ผองราก
กลมเกลียวเกี่ยวร้อยกัน ทั้งรากแก้วและรากฝอย ทั้งลึกสุดหยั่งและตื้น
เขิน พวกมันส่งข่าวสารถึงกันตลอดเวลา บอกเล่าถึงฤดูกาลที่เหมาะสม
ขาดแคลน เตือนกันถึงเหล่าแมลงร้ายและโรคภัยต่างๆ ปลอดภัย
ผองต้นไม้ที่อ่อนแอเพราะบาง โศกสลดให้ต้นไม้ที่ถูกมนุษย์พากันตัด
โค่น เสียงขวานที่กระหน่ำเนื้อไม้หรือเสียงเลื่อยไฟฟ้ากรีดกราด ทำให้
สว่นและป่าสะทกสะเทือน รากทุกรากในโลกเบื้องลึกกอดเกาะกันอย่าง
หวาดสะพรึง และมีแต่ไม้ชราอายุโสเทานั้น ที่คอยประคับประคอง
สถานการณ์เอาไว้ แม้ว่าจิตวิญญาณจะโศกเศร้าเหลือแสน

น่าประหลาดแท้

คืนวันที่จามจรีล้มลงคาลานสนามของโรงเรียน แคนาหลับฝัน
เห็นฉากเหล่านั้น เธอฝันถึงพายุพัดถล่มหมู่บ้านก่อนที่จามจรีโบราณ
จะโค่นล้มลง ท่ามกลางเสียงหวีดของลมพายุ และเสียงปีพาทย์ลาด
ตะโพนลึกลับแว่วกังวาน เธอสะดุ้งตื่นขึ้นกลางดึก หัวใจเต้นโครมคราม
พลางคิดถึงต้นจามจรีในรั้วโรงเรียนที่เธอผูกพันมาตั้งแต่เด็กอย่างจับจิต

วันรุ่งขึ้นเมื่อเธอโทรศัพท์หาแม่และเล่าจากความฝันสะเทือน
ใจให้ฟัง แม่ก็โพล่งออกมาว่า “ทำไมฝันแบบนี้ รั้วมั๊ย จามจรีต้นนั้น
เพิ่งโค่นเมื่อคืนนี้ ลมฝนแรงเหลือเกินแหละ”

แคนารู้สึกว่าวัยเด็กของเธอสาบสูญไปในชั่วขณะนั้น

สาบสูญไปตลอดกาล

“แม่จ๋า”

จู่ๆ เด็กหญิงอายุราวห้าขวบ ก็โผล่ขึ้นมาจากลำห้วย ลำห้วยซึ่งเปี่ยมด้วยสายน้ำเขียวกราก

แคนาซึ่งนั่งอยู่ใต้ต้นทวดมั่งคุดถึงกับตะลึงพรึงเพริด พลางรู้สึกพิลึกพิฟ่วน เพราะเธอไม่เคยมีลูก เธอมีเพียงคนรักที่ทำงานอยู่ในมหานคร

และเมื่อวานนี้ลำห้วยยังแห้งผาก แล้วจู่ๆ สายน้ำหลากไหลมาได้อย่างไรกัน

แล้วเด็กหญิงที่ปรากฏอยู่เบื้องหน้าเธอก็เล่า เด็กหญิงดวงตาสวยโตกผู้เรียกขานเธอว่าแม่ เรือนผมถักเปียสองข้างของหนูน้อย เปียกโชกแนบศีรษะ เธออยู่ในชุดกางเกงกีฬาขาสั้นและเสื้อคอกลมสีฟ้า ซึ่งก็เปียกโชกเช่นกัน ผิวกายสีเนียนแดดพรารด้วยหยาดน้ำสดใส

“แม่จ๋า มะลิไม่ได้หรือจ๊ะ”

เด็กหญิงนั่งลงเบื้องหน้าแคนา สายน้ำเบื้องหลังของเธอนั้นกำลังไหลอย่างเขียวกราก สม่กับชื่อของลำห้วย “ม้าลอย” เฑาะซอนเพรียกเร้า

หญิงสาวรู้สึกได้ถึงลำต้นทวดมั่งคุดที่เธอเพิ่งนั่งอยู่กำลังสั่น

ไหว และเธอก็รู้สึกสับสนเหลือเกิน

“แม่จ๋า”

เด็กหญิงยื่นมือน้อยๆ มาเกาะกุมมือของหญิงสาวไว้ มือน้อยๆ นั้นเย็นเยียบ ทำให้หญิงสาวรู้สึกหนาวสะท้านจับจิต ความโศกเศร้าข้างในเปี่ยมทัน

“ไปห้องสายน้ำกับหนูเถิด”

จับปล้นเด็กหญิงก็ผุดลุกขึ้น มองหญิงสาวด้วยดวงตาแว่วอนก่อนหันหลังแล้วกระโดดหายไปใต้อ่างน้ำเชื่อมกราก

แคนาส่งเสียงเรียกชื่อเด็กหญิงอย่างตระหนกสุดขีด ท่ามกลางเสียงน้ำแตกกระจายโครมคราม ก่อนสะดุ้งตื่นขึ้นกลางดึกลึกลับ

แว่วยินเสียงนกละเมอดังมาจากในสวน

เธอเซ็ดน้ำตาที่เอ่อคลอหน่วยตา พลางรู้สึกอาลัยอาวรณ์เด็กหญิงผู้นั้นอย่างประหลาด เธอน่าจะคิดว่ามือของเด็กหญิงในความฝันไว้ เพื่อกอดและปลอบประโลม เธอไม่น่าปล่อยมือของเด็กหญิงเลย ไม่น่าเลย

ความป่วยไข้กลับมาเยือนเธออีกวาระ หญิงสาวเปิดไฟหัวเตียง ความหาซอของยา

“ออกไปจากชีวิตของแคเกิด ปฐวี”

จู่ๆ เสียงของเธอก็ก้องดังมาจากข้างใน ข้างในที่ลึกลับมืดและหนาวเยียบ รวากับหุบเหว

ดวงตาของชายหนุ่มที่มองมายังเธอนั้น เปี่ยมทันด้วยความปวดร้าว รวากับดวงตาของเด็กหญิงในความฝัน

“มองหาผู้หญิงคนใหม่ที่สามารถร่วมหัวจมท้ายกับเธอได้เถอะ”

แคนานั่งห้อยขาอยู่ที่ขอบเตียง ชบหน้ากับฝ่ามือทั้งสองข้างในรัตติกาลเปลี่ยวดาย

หากมองจากฟ้าฟ้าลงไป หญิงสาวเป็นเพียงแสงเงาจุด
กระจัดอยู่ท่ามกลาง

ผืนแผ่นดินแห้งแล้ง ตีนดาษด้วยใบไม้แห้ง ทัศนียภาพ
กลายเป็นสีน้ำตาลหมองไหม้ ทิวเทือกเขาทอดกายอยู่ทางทิศเหนือ
ไกลโพ้น สลัวรางอยู่ภายใต้ท้องฟ้าสีตะกั่ว

แคนาเพิ่มพำขณะเดินท่องอยู่ในสวน

“เทือกเขาเมฆ”

เทือกเขาในวัยเด็กที่เธอเป็นคนตั้งชื่อให้มัน ที่มวลเมฆหม่มคลุม
ยอดเขาอยู่ตาปีตาชาติ และเป็นแหล่งกำเนิดของลำห้วยม้าลอย ลำ
ห้วยเล็กไหลคดเคี้ยวทอดยาวไปสู่แม่น้ำทางทิศใต้ ก่อนไหลออกทะเล
ที่อ่าวไทย

สักวันหนึ่งเกิด เธอจะท่องทวนลำห้วยขึ้นไปยังเทือกเขาแห่ง
นั้นให้ได้ ก่อนตาย ไซ้ ก่อนตายเธอปรารถนาจะได้สัมผัสกับตาน้ำด้วย
ตัวเองสักครั้ง ตาน้ำที่ผุดพุ่งจากยอดเขา ท่ามกลางดงกล้วยป่าและไม้
นานา ตาน้ำบริสุทธิ์ที่เธอเคยได้ยินได้ฟังจากคนเฒ่าคนแก่นักล่าของป่า
ขณะก้าวเดินอยู่ภายในสวน หญิงสาวรู้สึกราวกับว่ามีดวงตาคู่หนึ่ง
เฝ้ามองอยู่ตลอดเวลา ลึกลับ ซ้ำเล้น เก๋ไก๋ แต่ทว่าเยาว์วัย เธอหัวเราะ
ให้ความนึกคิดของตัวเอง พลังรู้สึกไปว่าตัวเองเป็นกวี มีถ้อยคำอยู่
จำนวนหนึ่งแต่ยังไม่สามารถร้อยเรียงผอมมันได้ตามใจปรารถนา

แล้วจู่ๆ ลูกหมาเพศผู้อายุราวสี่เดือนได้ลอบติดตามเธอมา
ห่างๆ มันคงหลงมาจากที่ไหนสักแห่ง เพราะบ้านของเธอไม่มีหมา หลัง
จากหมาสองตัวที่พ่อแม่เลี้ยงไว้ถูกยาเบื่อจากที่ไหนสักแห่งตายไปเมื่อ
ครึ่งปีก่อน ในบ้านมีเพียงแมวสามตัว

หญิงสาวลอบสังเกตผู้ติดตาม ลูกหมาสีทองแดง ใบหูใหญ่
และตั้งตรง ขนสั้นเกรียนและมีหางดาบ ท่วงท่ากระโจนตะครุบเหล่า
แมลงตามพงหญ้าช่างน่าตื่นตาตื่นใจผู้เฝ้ามอง ดวงตาดำขลับยืมให้
หญิงสาว อีกครู่เดียวเท่านั้น การณ์ก็กลับกลายเป็นว่ามันได้วิ่งนำหน้า
หญิงสาว ทำท่าระแวงระวังและเห่าเร่าด้วยเสียงทุ้มกังวาน

“กระโจน!”

บางวัน ความเจ็บป่วยรุกรบเร้ารุนแรง ทำให้หญิงสาวต้อง
นอนชมอยู่แต่ในที่นอน

ผิวหนึ่งแผ่นแดง เจ็บปวดตามข้อต่างๆ พิษใช้รุมกาย และ
รู้สึกสิ้นไร้เรี่ยวแรง

บางจากฝัน เธอท่องลำธารสีเทาไปกับเจ้าลูกหมา “กระโจน”
สายน้ำสูงเพียงข้อเท้าของเธอรินไหลอย่างเยียบเย็น ท่ามกลางหมู่ไม้
กิ่งก้านโกรนเกรน และฝูงนกอีกาจับกิ่งก้านเปลือยเปล่าเหล่านั้น พลาง
เฝ้ามองดูเธอกับหมาน้อย ด้วยแววตาอันยากจะคาดเดา

กระโจนเห่าเร้าทุกสิ่งทุกอย่าง เสียงก้องสะท้อนลำห้วย ใน
ภาพฝันนั้น แคนารู้สึกรักลำห้วยสายนี้เหลือเกิน ความผูกพันและความ
ทรงจำช่างล้ำลึก เป็นโลกใบเล็กที่อยู่เหนือความตาย

กระแสชีวิตของเธอกับกระแสของสายน้ำกลายเป็นหนึ่งเดียว
กัน ไหลจากลำห้วยสายเล็กๆ ไปพบกับแม่น้ำ ก่อนไหลออกทะเลไพศาล
ในวินาทีนั้น หญิงสาวรู้สึกไม่กลัวความตายใดๆ เลย ตรงกันข้าม เธอ
กลับรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวกับมัน

เธอรู้สึกเป็นหยดหนึ่งในห้วงธารไพศาล

“ทวดจ๋า”

เด็กหญิงคนหนึ่งลอบตามหลังหญิงคนหนึ่งไปห่างๆ บนทางดิน
ภายในสวน ออกไปสู่ท้องทุ่งโล่งกว้าง ที่นั่นรวงข้าวแผ่สีทองสะพรั่ง
กรูกราวเสียงสายลมหนาว ทุ่งไโล่กาชูดดำโยกไกวราวมีชีวิต เบื้องฟ้า
สีครามเต็มไปด้วยนกสีขาวนกสีดำ

กลิ่นท้องทุ่งหอมหวาน

หญิงในชุดผ้าถุงและเสื้อแขนกระบอกสีดำก้าวเดินเป็นจังหวะ
สม่ำเสมอ ขณะที่รวงข้าวสูงท่วมหัวเด็กหญิง บนคันทนาที่อ่อนนุ่มด้วย
ต้นหญ้าชุ่มน้ำค้าง ในภาพผืนนั้นแคนากลายเป็นเด็กหญิง หัวใจของ
เธอเต้นดังสะเทือนอก ขณะไล่หลังหญิงลึกลับผู้นั้นไปจนเหลือเพียงไม่
กี่ก้าว ครั้นเมื่อหญิงผู้นั้นหยุดเดินแล้วหันหลังกลับมา ดวงตาของทั้งคู่
สบประสานกัน พลันนั้นเสียงนกก็พร้อมกันเพรียกร้องและทำให้หญิง
สาวสะดุ้งตื่น เหงื่อกาฟชุ่มโชกไปทั้งร่าง

“หวดกุหลาบ”

ฤทธิ์ของยาทำให้ความคิดฝันของหญิงสาวบิดเบี้ยว เธอรู้สึก
เกลียดชังโรคภัยในตัวของเธอ

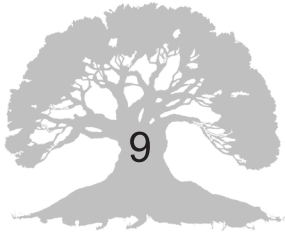
เธอไม่สามารถเป็นหนึ่งเดียวกับมันได้

มันเป็นมือเหี้ยมโหดที่คอยจู่ดกระซอกเธอออกมาจากหนทาง
ปกติ ก่อนผลักไสเธอไปสู่ปากเหว และปล่อยให้เธอยืนเคื่องคว้างอยู่ตรง
นั้น

เบื้องล่างคือพงพีลึกลับและมีดมืด

“เพรียกหาฉันสิ ฉันจะกระโดดลงไปเสียเดี๋ยวนี้!”

ต้นแคนาตายไปขณะมีอายุสี่สิบเก้าปี ก่อนที่แคนาจะกลับ
คืนบ้านเพียงเดือนเดียว

ฤดูแล้งหน้านี้ช่างทารุณนัก

ต้นแคนาที่พ่อของเธอลงมือปลูกไว้หน้าบ้าน ในวันที่เธอลืมตา
ดูโลก พ่อคงได้รับสิ่งเหล่านี้มาจากสายเลือด อีกทั้งยังตั้งชื่อให้ลูกสาว
ตามชื่อต้นไม้

ต้นแคนาตายจากไปอย่างเงียบงัน ยืนต้นเฉาแห้ง ในขณะที่
หญิงสาวก็กำลังป่วยไข้อย่างสาหัส

ลูกอีกสองคนของพ่อก็มีไม้ประจำวันเกิดเช่นกัน ของพี่สาวคือ
ต้นกันเกรา และของน้องชายคือต้นลำดวน ทั้งสองต้นนั้นยังยืนหยัด
อย่างมั่นคง และกำลังผลิดอกหอมละมุนไปทั่วสวน

พี่สาวของเธอทำงานและสร้างครอบครัวอยู่ในเมืองหลวง
ขณะที่น้องชายไปประจำหน้าที่การงานอยู่อีกเมืองหนึ่ง

หากต้นแคนายังมีชีวิตอยู่ ดอกของมันก็จะผลิสะพรั่งเช่นกัน
ดอกสีขาวหอมฉ่ำที่จะบานในยามกลางคืน และร่วงในตอนเช้า ระดะ
ดื่นบนผืนดิน ชวนให้ตื่นตาตื่นใจ

หญิงสาวสัมผัสลูกไม้ลำต้นเย็นชืดของมันด้วยความรู้สึกอาลัย

อวรณ์ และแม้พยายามที่จะไม่รู้สึกสงสารตัวเอง แต่ก็อดไม่ได้

เธอกระซิบ “จากกันไปแล้วหรือ”

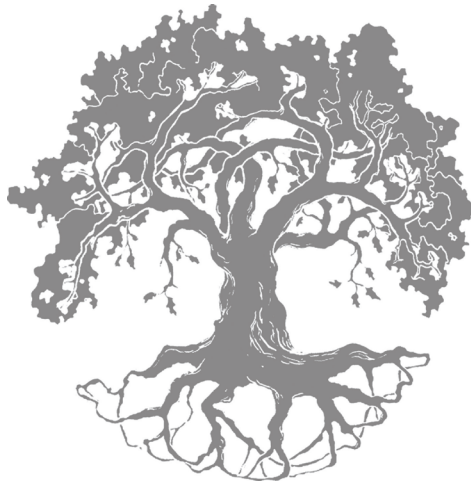
และคล้ายอุปาทาน เธอรู้สึกได้ถึงเรือนต้นของแคนาที่สิ้นไหว
หยดน้ำตาร่วงรดโคนต้น

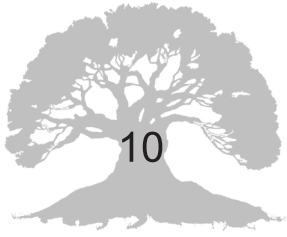
โลกกลายเป็นสีชาวดำ

พอเปรยว่าปิ่นนี้แท้จริง แล้งเสียจนบ่อน้ำที่ปูทวดของแคนา
ซุดลึกลงไปถึงยี่สิบห้าวา ยังแห้งเหือด และทำให้ต้นไม้ในสวนยืนต้น
ตายไปมากมาย

บ่อน้ำที่ลึกและมีด เมื่อก้มมองลงไป หญิงสาวได้ยินเสียง
ลมหายใจของเธอดังสะท้อน และมองไม่เห็นสักแววหวัง

ราวกับว่าโลกกลายเป็นสีชาวดำไปแล้วจริงๆ

เรื่องเล่ามีชีวิตลึกลับของมันเอง เช่นเดียวกับมวลรากของ
ต้นไม้ที่ไม่ยอมตายง่าย ๆ

โลกเปลี่ยนไปจนแทบไม่หลงเหลือเค้าเดิมใดๆ แต่ใครบางคน
เมื่อสองศตวรรษที่แล้วยังมีชีวิตอยู่ มีชีวิตอยู่ในความทรงจำของหญิง
สาวผู้กำลังเจ็บป่วยปางตาย!

ในโลกสมัยใหม่นั้น เราสัมผัสกันผ่านโยงใยที่มองไม่เห็น
รวดเร็ว พรวดเลื่อน และลึบสูญ

แตกต่างจากโลกดึกดำบรรพ์ของต้นไม้ ต้นไม้ซึ่งสัมผัสสัมพันธ์
กับดินน้ำลมไฟและฤดูกาลต่างๆ ด้วยชีวิตของพวกมัน แซ่มีซ้า แจ่มซัด
และตรงไปตรงมา

เช่นเดียวกับหญิงในกาลอดีตผู้หนึ่ง

ผู้ถือกำเนิดขึ้นในเทือกพงดงไร่ ในแสงแห่งฝูฟงใต้ดวงหนึ่ง
ในคำคืนมีดมืด ท่ามกลางเสียงของเหล่าแมลงกลางคืน กบเขียดที่เพื่อ
ผันถึงฤดูฝน และเสียงฮุบของเหล่าปลาในลำห้วย

คำคืนลึกลับที่อาจมีใครมองเห็นหรือมองไม่เห็นดวงแสงสีเขียว
เรื่องขนาดเท่ากำปั้น ล่องลอยเคลื่อนไหวอยู่ในป่าดงรกครึ้ม

ใครผู้มองเห็นอาจเป็นนักหาปลาผู้ได้รับฉายาว่า “ผีปลา”

ชายผู้ไม่สะทกสะท้านต่อความมืดและภาพลวงตา เขาจะล่องเรือออกไปเรื่อยๆ เหนือลำน้ำ เจียหู่ฟิง พร้อมกับพวงจมนวกไปยังเป้าหมายอย่างรวดเร็วแม่นยำ

เขามองดูดวงไฟสีเขียวเรืองเหล่านั้ ล่องลอยเคลื่อนไหวด้วยความรู้สึกปกติธรรมดา และแทบจะได้ยินเสียงกระซิบกระซาบ เช่นเดียวกับที่เขาได้ยินเสียงปลา

ในหมู่บ้านเก่าแก่จะมีคนประเภทนี้ดำรงอยู่ คนหรือสองคน ถูกผลักดันให้เป็นคนส่วนน้อย ต่างอาศัยอย่างโดดเดี่ยวอยู่ชายขอบของหมู่บ้าน ในกระท่อมซอมซ่อ พวกเขาผู้สามารถปีนขึ้นต้นไม้สูงเพื่อตีผึ้งด้วยมือเปล่า พวกเขาผู้สามารถดำลงไปยังก้นลำห้วยเพื่อจับปลาด้วยมือเปล่า พวกเขาผู้ล่วงรู้ความลับบางประการของธรรมชาติ แต่กลับถูกผู้คนส่วนใหญ่กำหนดให้เป็น “ผี”

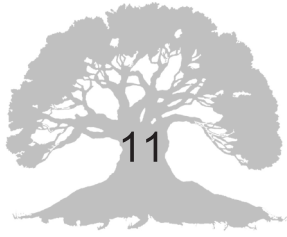
ในค่ำคืนที่มีดมิด เสียงของผู้ถือกำเนิดแผดดังสนั่นไหว เสียงของแม่หมอดำแยที่คร่ำด้วยฤทธิ์เหล่าป่า แสงจากคบไฟวอมแวมอยู่ในเรือนไม้ และในสายลมอ่อนๆ ของยามค่ำคืน พลันทุกคนซึ่งอยู่ในที่นั้นก็ได้อกลิ่นหอมหวานของกุหลาบป่าลึกลับ

และนั่นคือที่มาแห่งชื่อของทารก ซึ่งแม่หมอดำแยถือวิสาสะตั้งให้

วันรุ่งขึ้น พ่อของทารกได้ปลุกต้นมังคุดเพื่อรับขวัญ พร้อมกับฝั่งสายรกไว้ที่ก้นหลุม

ต้นไม้ในสวนสนั่นไหว ผู่นกเปล้าแตกหรือขึ้นกลางอากาศ รุ่งเช้าวันนั้นแม่ของทารกแลเห็นท้องฟ้าแรสีกุหลาบที่นอกหน้าต่างทิศตะวันออก

ขณะที่กลิ่นของกุหลาบมิอาจหายไปไหนเลย

พงพีจากเทือกเขาซึ่งเคยจรดหมู่บ้านนั้นลับสูญไปนาน
แล้ว

ลับสูญไปในขณะที่เสียงปั้งดังขึ้นครั้งแล้วครั้งเล่า ในคำคืน
ลึกลับ

ต้นไม้ขนาดยี่สิบคนโอบ สูงห้าสิบวา ถูกตัดโค่นลงต้นแล้ว
ต้นเล่า ท่ามกลางความบอดี้ของผู้คนในท้องถิ่น เส้นทางลำเสียง
ซุงไม้เหล่านั้นแดงฉานราวกับเลือด และทุกเส้นทางไปบรรจบกันที่
ตระกูลใดตระกูลหนึ่งเสมอๆ

ในประเทศเล็กๆ ของโลกที่สาม ชาวคราวเกี่ยวกับการหาย
สาบสูญไปของบุคคลผู้ปกป้องแม่น้ำลำคลอง หรือป่าเขา เป็นเพียง
ชาวคราวธรรมดาเสมอๆ

ปู่ทวดของแคนาก็ประสบชะตากรรมดุจเดียวกัน

เสียงลับมีดดาบของย่าทวดถูกลาบดังอยู่ในคำคืนคับแค้น
ท่ามกลางกลิ่นกุหลาบที่หอมจวนจวนเฉียว

“กูจะเด็ดหัวทุกคนที่ฆ่าผิวกู”

แคนาไต่ยिनกระแสดเสียงเหล่านั้น ในสภาวะกึ่งหลับกึ่งตื่น
เพราะฤทธิ์ไข้ เสียงของโลหะที่ถูกไถไปบนเนื้อหิน ช่างบาดหัวใจระคน

ปลุกเร้าอย่างแปลกประหลาด รวากับว่าเธอกำลังนั่งลับมีดดาบนั้นเสีย
เอง ขนของเธอลุกชู และเธอผลอชบگرامแน่น

“กูจะเด็ดหัวทุกคน”

กลิ่นกุหลาบลึกลับไหลล่องเข้ามาทางบานหน้าต่าง ทั้งๆ ที่
รอบบ้านของพ่อแม่ไม่มีกุหลาบสักกอ หญิงสาวรู้สึกได้ถึงพื้นกระดาน
เรือนที่ไหว รู้สึกได้ถึงการก้าวเท้าที่เนิบช้า แต่ทว่ามันคง พลังประหลาด
นั้นมาหยุดที่ข้างเตียงของเธอ

“แม่!”

พลังประหลาดนั้นราวยื่นมือมาลูบไล่ศิระชะของเธอ ความ
อบอุ่นแผ่ซ่าน เธอลืมตาในความมืด มองไม่เห็นใครที่ข้างเตียง แต่กลิ่น
กุหลาบยังลอยค้างอยู่ พลันถ้อยคำของย่าทวดดังขึ้นข้างใน

“กูจะไม่ทิ้งพวกมึงไปไหนดอก กูจะอยู่ที่ต้นมัจจุคดีที่พ่อกูปลุก
ให้”

ปฐวีดินอยู่ที่หน้าเรือนในยามบ่ายวันหนึ่ง

ชายหนุ่มวัยสามสิบปีสัมผัสได้ถึงพลังบางอย่างภายในสวน
แม้ว่าสวนจะแห้งเฉา เขามองเห็นเทือกเขาทอดกายอยู่ไกลโพ้น ภายใต้
เมฆหมอกและท้องฟ้าสีตะกั่ว

เสียงของแคนาก้องอยู่ในโสตประสาท

“ออกไปจากชีวิตของแคเถิด”

ลูกหมากระโจนเห่าคนแปลกหน้า

แคนาตื่นขึ้นจากความป่วยไข้ หลงเหลือแต่อาการอ่อนเพลีย
เธอมองเห็นประกายตาระริกไหวของชายหนุ่ม พลังรู้สึกราวกับว่า
ลำห้วยเปี่ยมเต็มไปด้วยน้ำ

และทวมังคุดก็สิ้นไหวเรือนต้น

และฝูงนกเป็ดน้ำในวัยเยาว์ก็หวนคืนกลับมา

ทุกเรื่องราวเกี่ยวร้อยเหมือนปวงรากใต้ดิน

ความรักและความผูกพันยาวนานกว่ากับกัลป์

แคนาเขียนลงไปในสมุดบันทึก “ฉันรู้จักรากเหง้าของตัวเองดี
แค่ไหน”

ขณะที่ปฐวีกำลังลงมือก่อสร้างศาลาไม้เล็กๆ ที่บริเวณหน้า
เรือน โดยมีนายโยซึ่งเมาเป็นลูกมือ

ปฐวีผู้มาเยือนอาศัยนอนอยู่ที่กระท่อมทำสวน เขาตัดสินใจ
ลาออกจากราชการหลังจากแคนากลับมาอยู่บ้านได้สามเดือน

คนทั้งคู่เคยทำงานอยู่ในนิตยสารฉบับเดียวกัน เป็นนิตยสาร
เกี่ยวกับสุขภาพ แคนาประจำกองบรรณาธิการ ส่วนปฐวีอยู่ในฝ่าย
ศิลปะ

โลกช่างขมขื่นอ่อน หญิงสาวครุ่นคิดอย่างขื่นๆ ในขณะที่เธอ
ทำงานอยู่ในนิตยสารเกี่ยวกับสุขภาพ แต่เธอกลับเป็นโรคภัยแรงเสียด
เอง

ปฐวีและนายโยช่วยกันขุดหลุมตั้งเสาตั้งโครง เสียงค้อนและ
เลื่อยดังอยู่ในวันอันแล้งร้อน ระคนด้วยเสียงเล่าเรื่องตลกโปกฮาของ
นายโย ฤทธิ์ของเหล้าขาวในขวดแบ่งทำให้เขาครื้นครึกมีใจอยู่เสมอๆ

และกลิ่นของยาเส้นมวนใบจากโชยซาอยู่เป็นระยะๆ

ในห้วงเวลานั้น หญิงสาวเริ่มวางแผน เธอปฏิเสธได้ต้นทวด มังคุด โดยมีเจ้าหมากระโจนหมอบอยู่เคียงใกล้มีหางหาย เธอวางแผนว่าหากโรคร้ายเว้นวรรคจากการรุมเร้าร่างกาย เธอจะเดินทวนลำห้วย แห่งผากขึ้นไปยังเทือกเขาเมฆไกลโพ้น

เธอคล้ายได้ยินเสียงกระซิบกระซาบลึกลับ เธอเงี่ยหูฟังอย่าง ตั้งใจ บางทีอาจเป็นเพียงเสียงสายลมกระทบใบไม้ หรือว่าอาการป่วย ไข้ทำให้สัมผัสต่างๆ ของเธอเลอะเลือนไปหมดแล้ว

และก่อนหน้าที่จะล้มป่วยนั้น เธอไม่เคยเชื่อในเรื่องราวลึกลับ หลงไหลใดๆ เลย แต่เธอเชื่อในสิ่งที่วิทยาศาสตร์ได้พิสูจน์แล้ว

แต่เสียงกระซิบกระซาบลึกลับก็มักทำให้เธอเฝงุ้งขึ้นสู่อันผิว ของห้วงภวังค์อยู่เนืองๆ

เธอได้ยินเสียงพุดกั้วหัวเราะของนายโยดังมาจากโครง หลังคาของศาลา

“ผีมีจริงนะ เชื่อกันเถอะ ผีมีจริงๆ”

หลังจากนั้นเสียงหัวเราะของปฐวีก็ดังตามมา ผู้ชายต่างวัย ทั้งสองคนเข้ากันได้ดี ขณะหยุดพักเหนื่อยและหลบแดดร้อน ชายหนุ่ม ผู้มาจากต่างถิ่นได้สังเกตเห็นใบหน้าของนายโย ด้วยถ่านไฟบนกระดาด และนั่นทำให้นายโยชอบอกชอบใจอย่างเหลือล้น และเฝ้าฟังทุกสิ่งจาก ปากของชายหนุ่ม

“เชื่อกันเถอะ ผมเคยเห็นดวงไฟขนาดเท่ากำปั้น ลอยอยู่บนยอด ของมังคุดเก่าแก่ต้นนั้น”

หญิงสาวได้ยินเสียงของชายหนุ่มรับสั่งลง

“เชื่อกันเถอะ เพราะมีหลายต่อหลายเรื่องที่วิทยาศาสตร์อธิบายไม่ได้”

“รอให้ลำห้วยมีน้ำก่อนเถิด ผมจะพาคุณล่องเรือในดอน

กลางคืน”

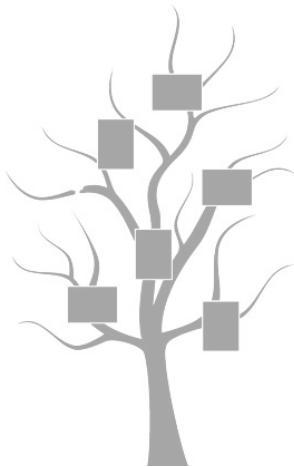
“ผมอยากเห็นดวงไฟที่ว่ำนั้นเหลือเกิน”

“ผีเหลือ่น้อยเต็มทีแล้ว”

“เพราะอะไรหรือ”

“เพราะยาฆ่าหญ้าฆ่าแมลงนั้นละมั้ง”

หญิงสาวได้ยินเสียงหัวเราะของชายทั้งสองดังก้องโลกา ช่วย
ให้วันอันแล้งร้อนผ่นคลายลงบ้าง และเสียงเห่าของกระโจนก็น่ารัก
เหลือเกิน

เพื่อนบ้านต่างลงความเห็นว่า ที่ชีวิตของปู่ทวดย่าทวด
ได้รับความวิบัติ เป็นเพราะปู่ทวดได้ปลิดชีพพญางูเห่าที่เลื้อยเข้าบ้าน
ในคืนหนึ่ง

แม้ปู่ทวดจะเคยยืนยันถึงสาเหตุที่ต้องฆ่า ว่าเป็นเพราะในบ้าน
มีทั้งคนแก่และเด็กเล็ก แต่พวกเขากลับผ่านเลยไปถึงอำนาจลึกลับ

เช่นเดียวกับความตายของปู่ทวด ความตายที่ทำให้หญิงคน
หนึ่งต้องแบกโลกไว้เพียงลำพัง ท่ามกลางหมู่บ้านที่ลึกลับซับซ้อนด้วย
ป่าดงไปจนจรดเทือกภู ท่ามกลางเสียงสายน้ำในลำห้วยที่ไหลเซาะซอน
อยู่ตาปีตาชาติ สายน้ำที่ไม่เคยเหือดแห้งไปจากลำห้วย ท่ามกลางเสียง
เพรียกของฝูงปลาที่ว่ายทวนน้ำขึ้นไปวางไข่ ท่ามกลางเสียงของสัตว์ป่า
นานาที่ลงมาหากินใกล้เขตหมู่บ้าน

พวกเขามองไม่เห็นอำนาจที่เถื่อนทมิฬมากกว่านั้น

อำนาจที่ต่อมาทำให้สายน้ำในลำห้วยแห้งผาก ทำให้วงกต
แห้งปาดลายมนต์ขลัง ทำให้สัตว์ป่าสูญพันธุ์ ทำให้ฝูงปลาสูญหาย

แคนาเคยอ่านนิยายที่นักเขียนแนวป่าดงพงไพรผู้หนึ่งใช้
หมู่บ้านของเธอ “มาบสะแก” เป็นฉากหลัง นิยายที่เล่าถึงนักล่าสัตว์จาก
เมืองกรุงได้เข้าไปผจญไพรกับนายพรานมือฉมังในท้องที่ พวกเขาล่า

สัตว์จำพวกแก้งวาง ทางเดินที่ริมลำห้วยน้ำลอย ก่อกองไฟ ต้มเหล้า และเล่าความหลัง ท่ามกลางความรกรำของป่าดง พวกเขาผจญกับ เสือ ช้างป่า นักล่าจากเมืองกรุงอดีตนักเรียนนอกสามารถล้มวักระทิง ลงได้ พวกเขาเย็นใจให้เหยียบซากกระต๊องเคราะห์ร้าย คาบหนูหริ้ เอาปิ่น พาดป่า เพื่อถ่ายรูปเป็นที่ระลึก

ปฐมวัยบอกว่าเขาแทบจินตนาการถึงหมู่บ้านแห่งนี้ในอดีต ไม่ออก หากว่าไม่มีต้นทวดมังคุดหลงเหลืออยู่ หลังจากแคนายื่นนิยาย เล่มนี้ให้เขาอ่าน แน่ละ อย่าวว่าแต่เขาซึ่งเป็นคนต่างถิ่นเลย เพราะแม้ กระทั่งตัวเธอที่เป็นเลือดเนื้อของท้องถิ่นแห่งนี้ ก็ยังมีดีแปดด้าน

หญิงสาวคิดว่านักเขียนได้รับฟังข้อมูลจากผู้เฒ่าผู้แก่ใน หมู่บ้าน แล้วปะติดปะต่อเรื่องราวขึ้นมา ทำให้เธอได้เห็นปฐพวดปรากฏ ขึ้นตรงนั้นตรงนี้ ปฐพวดผู้เป็นนักล่าสมุนไพรมะพร้าวจากเทือกภู ไกลโพ้น ปฐพวดผู้ผจญกับผีป่า ผีโป่ง แต่ด้วยอิทธิฤทธิ์ของวานศักดิ์สิทธิ์ จากหลวงพ่อบุญสร้างวัดป่าขึ้นในหมู่บ้าน จึงทำให้ปฐพวดและผองเพื่อน แคล้วคลาดจากมนต์ดำต่างๆ มาได้

ขณะที่นักเขียนใช้บันปลายของชีวิตกับโรคพิษสุราเรื้อรัง

ขณะที่วาระสุดท้ายของปฐพวด ถูกพบเป็นศพอยู่ที่ชายป่าท้าย หมู่บ้าน หัวของแกถูกทุบจนนมร้าวกับก้อนแป้งที่ถูกรวด

หลังจากที่แกทุบพญาภูได้ราวหนึ่งสัปดาห์

แคนาแทบสัมผัสได้ถึงความเจ็บปวดรวดร้าวที่สุดในชีวิต ภาพ ของผู้หญิงคนหนึ่งในกาลอดีตหม่นวนอยู่ในโน้มนึกของเธอ ปะปนอยู่ใน ความป่วยไข้ ในความเจ็บปวด

เล่ากันว่า ย่าทวดไม่แต่ต้องข้าวปลาอาหารเป็นแรมเดือน หลังจากความตายของคู่ชีวิต และกลืนกุนหลาบในกายของแกนั้น คุณเฉียวรุนแรง กระทั่งฝูงผีเสื้อพากันมาบินวนรอบเรือนไม้ไม่เว้นแต่ ละวัน ฝูงผีเสื้อนับพันนับหมื่น

“ปู่ของเ็งบอกว่าจะไม่เคยลืมเดือนภาพมหัศจรรย์เหล่านั้น แม่ว่าตอนนั้นปู่จะมีอายุได้ราวห้าขวบ” พ่อบอกเล่าให้แคนาฟัง ปู่เป็นผู้เป็นลูกคนที่เก้า – คนสุดท้าย เด็กชายผู้เฝ้ามองความทุกข์เศร้าของผู้เป็นแม่ท่ามกลางฝูงผีเสื้อละลานตา

บางท่วงทำนองของเรื่องเล่า ทำให้หญิงสาวกระหวัดคิดไปถึงนวนิยายมหัศจรรย์จากอเมริกาใต้ ของ “กาเบรียล การ์เซีย มาร์เกซ” ที่เธอเคยอ่าน

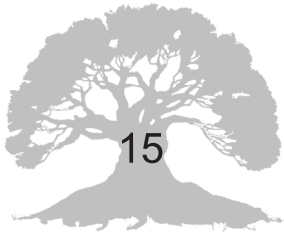
“ผู้หญิงเรือนกายสันทัด ผิวสีน้ำผึ้ง ดวงตานั้นมีประกายกล้าจนทำให้ผู้มองสบตาจนลุกขนชัน และกลิ่นกายของหญิงผู้นั้นหอมดุจดอกกุหลาบป่า”

แคนาวาดตัวละครขึ้นในหัวของเธอ ขณะรับฟังเรื่องเล่าจากผู้เป็นพ่อ แ่นละ เพราะหนึ่งในความฝันของเธอก็คือการเป็นนักเขียน ดังนั้นเธอจึงเลือกเรียนวารสารศาสตร์ในมหาวิทยาลัยริมฝั่งน้ำเจ้าพระยา

แต่ในขณะที่เธอกำลังฝึกฝนและสั่งสมบ่มเพาะ โรคภัยก็เข้ามาสู่ชีวิตของเธอ ราวกับฤดูกาลสีดำ

ฤดูกาลสีดำ

ปฐวีร่างภาพด้วยปากกา ภาพของแคนาที่กำลังโอบกอด

ต้นทวดมังคุด ในแสงกระจ่างยามเช้า

ห้วงขณะนั้นเขาสัมผัสได้ถึงเรือนต้นสูงใหญ่ที่ไหวระริก แม้ว่ารายรอบกายจะไม่มีลมพัดผ่านมาสักกระลอก เขาคิดว่ามันเหมาะที่จะเป็นปกหนังสือสักเล่ม เขากะหวัดคิดไปถึงนิยาย “ต้นส้มแสนรัก” ของ “โจเซ่ วาสคอนเซลอส” ที่เคยอ่านเนิ่นนานมาแล้ว แต่รสของแรงสะเทือนใจยังคงดำรงอยู่

ราวกับรสชาติของน้ำตาที่รินไหลเข้าปาก

เขามองเห็นใบสีเหลืองแซมใบสีเขียว หลบงูไ้ชีวิตชีวา ราวกับผู้เฒ่าที่เฝ้าคอยลูกหลานกลับคืนบ้าน

เขาคุ่นคิด เขาจะช่วยผู้ชราได้อย่างไรบ้าง ผู้ชราที่ดูเหมือนช่างโบราณ ดูเหมือนทุกสิ่งทุกอย่างที่มีคุณค่า แต่กำลังถูกยุคสมัยทอดทิ้ง มองไม่เห็นความหมาย ทั้งๆ ที่รากชรานั้นได้โยงใยไปทั่วผืนดิน ยึดเหนี่ยวและดำรงความสมบูรณ์ แสดงประวัติศาสตร์และหมุดหมาย

แน่ละ แคนานั้นเปี่ยมทันด้วยความรู้สึกมากกว่าใครอื่น แต่ในยามนี้เธอกำลังเจ็บป่วยสาหัส กระทั่งเป็นไปได้ว่าเธอจะจากไปก่อนทวดมังคุดเสียอีก

หนทางหนึ่งนั่นคือทำให้ลำห้วยมีน้ำหล่อเลี้ยงตลอดปี และ
ทำให้บ่อโบราณที่ปู่ทวดของแคนาลงมือขุด มีน้ำกลับคืนมา
มีน้ำกลับคืนมา?

มีแต่เสียงของฤดูแล้ง ไม่มีมวลเมฆบนท้องฟ้า มีแต่หมอกฝ้า
สีตะกั่ว ทัศนียภาพเป็นสีน้ำตาลซีดเซียว เพียงน้ำหยดเดียวก็ทำสวน
สะเทือนใจอย่างลึกซึ้ง

และแน่ละ รากอันมหาศาลของทวดมั่งคุดปฏิเสธน้ำหยดนั้น
เหมือนกับจิตใจของทวดกุหลาบในกาลอดีต หญิงหม้ายผู้
ปฏิเสธการช่วยเหลือของผู้มีอำนาจในหมู่บ้าน แก่โอบกอดลูกทั้งเก้าคน
เอาไว้ด้วยใจเด็ดเดี่ยว ใจที่อาจหาไม่ได้ในเหล่าชายอกสามศอกด้วยซ้ำ

“แกเหมาะที่จะเป็นตัวละครเอกของแคนะ” ปฐวีก็กล่าวกับ
แคนา รวากับล่องรู้ความคิดฝันของหญิงสาวคนรัก ขณะที่ทั้งคู่พากัน
เดินตระเวนไปในลำห้วยม้าลอยที่แห้งผาก โดยมีเจ้ากระโจนวิ่งกรูย
นำทางไปข้างหน้า ด้วยท่วงท่าของหมางักล่า พลางเห่าเร่ากระรอก
กระแต่ที่ยังหลงเหลืออยู่ หรือนกเล็กๆ ที่หากินอยู่ตามสุขุมทุมพุ่มไม้

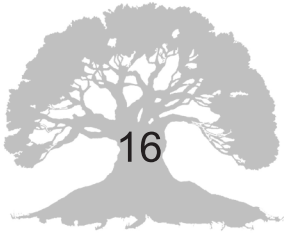
ทั้งคู่ไปได้ไม่ไกลนัก เพราะแคนามีอาการอ่อนล้า แต่สิ่งที่พวกเขา
มองเห็นก็คือ ริมลำห้วยที่โล่งเตียน และในเมื่อไม่มีเหล่ารากไม้ช่วย
ยึดประคอง สองฟากฝั่งของลำห้วยจึงพังทลายและยิ่งทำให้ลำห้วยตื้น
เจิน

แคนาได้ยืมคล้ายสรรพสิ่งรายรอบกายทอดถอนใจ
เธอครุ่นคิดว่าทำอย่างไรฝูงนกเป็ดน้ำจึงจะย้อนคืนกลับมา
พร้อมกับแม่บอกว่าไม่พบเห็นมันมานานแล้ว ตั้งแต่ชาว
บ้านคนแรกเริ่มใช้สารเคมีในไร่ในสวนนั้นกระมัง
ตั้งแต่ครั้งที่พวกเขาเริ่มใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับแรกนั้น
กระมัง

รูปการณ์เหล่านี้ดำเนินสืบเนื่องมาจนถึงฤดูกาลที่เจียบงัน มี

เพียงนกกระปูดและกาเหว่าที่เฝ้ากู้อังกำสรวล
หญิงสาวคิดว่าเธอสามารถทอดกายลงนอน แล้วตายจากโลก
ไปในบัดนี้ได้เลย
ท่ามกลางฤดูกาลสีดำนันเจียบงัน

ใต้ดิน

เหล่ารากเตือนกันถึงฤดูแล้งที่ทอดยาวออกไป พวกที่ยังมีชีวิต อยู่ต่างพยายามผลิตดอกผลสะพรั่ง ด้วยแรงปรารถนาที่จะดำรงและ สืบทอดเผ่าพันธุ์ของตน

ทวดมั่งคุดไม่ผลิตดอกออกผลมาหลายฤดูกาลแล้ว แกเคย ได้ยินมนุษย์บางคนเสนอแนะต่อพ่อแม่ของแคนาให้ตัดโค่นลงเผาถ่าน เสีย เพราะเอาไว้ก็คอยแย่งปุ๋ยแย่งน้ำไม้อื่นๆ ให้เปลืองเปล่า พวกเขา เป็นพวกพ่อค้าที่เข้ามาจับซื้อพืชผลภายในสวนนั่นเอง และพูดมิพูด เปล่า บางคนยังใช้มีดฟันลงมาที่เนื้อตัวของแก

บาดแผลเหล่านั้นทำให้แกรวดร้าวสะเทือนใจ แม้ว่าแกจะได้ ยินน้ำเสียงยืนยันของชายเจ้าของสวน

“ไม่หรอก นั่นคือต้นไม้ตัวแทนย่าของผม”

แกได้ยินคนเหล่านั้นหัวเราะอย่างเหลวไหล รวากับว่าโลกนี้ เหลือเพียงเงินเท่านั้นที่พวกเขาต้องการ

เหลือเพียงเงินเท่านั้นที่พวกเขาจับรู้สัมผัสได้

ในโมงยามเหล่านั้น ต้นไม้อื่นๆ ต่างส่งเสียงปลอบประโลมแก ผู้ซึ่งอาวูโสสูงสุดของถิ่นย่านมาบสะแก ผู้เป็นขวัญและกำลังใจให้ไม้

รุ่นหลัง ผู้เป็นนักเล่าเรื่องที่เปี่ยมเต็มด้วยความทรงจำ รายละเอียด และ
อารมณ์ขัน ทำให้พวกรุ่นหลังได้รับรู้ถึงโลกหนหลังอันอุดมด้วยพงพี

แม้กระทั่งวิญญาณมากมายที่ยังเวียนว่ายอยู่ในโลก วิญญาณ
ของผองมนุษย์ผู้ทุกข์ตรม วิญญาณเหล่านั้นต่างอาศัยร่มเงาของทวด
มังคุด วิญญาณที่ได้ร่วมรับฟังเรื่องเล่าไม่รู้จบสิ้นของผู้อาวุโส ทั้งเปี่ยม
ความหวังและสะเทือนใจไปด้วยกัน

ทวดมังคุดผู้เป็นเสาหลักของธรรมชาติ ธรรมชาติที่กำลังถูก
ทำลายไม่รู้จบสิ้น

เสาหลักที่กำลังสิ้นคลอนง่อนแง่น เช่นเดียวกับเสาหลักต่างๆ
ในบ้านเมือง พวกเขากำลังทำทลายคุณค่าเก่าแก่ ด้วยการรื้อมันออก
และแม้กระทั่งทำการโค่นล้ม

ไม่เว้นวิถีของการบ่มเพาะความสมบูรณ์ของการเป็นมนุษย์
นั่นคือวิถีแห่งการเพาะปลูก

เหล่าต้นไม้มันเทือกเขาจึงส่งข่าวสารมาถึงทวดมังคุดอยู่เนืองๆ
ทั้งมวลล้วนเป็นข่าวสารอันน่าสลดหดหู่

อาจเป็นโชคร้ายของทวดมังคุดที่มีอายุยืนยาวเกินไป

เฉกเดียวกับพระเช้โบราณในบึงน้ำเน่าเสีย

แกควรจะตายไปไล่เสียกับพี่น้องผองญาติ ตายไปในปีที่
ฤดูกาลแล้งเข็ญ หรือปีที่เกิดอุทกภัย หรือปีที่เหล่าแมลงและโรคร้าย
รุมเร้า

แต่เสียงละเมอเพื่อพอกของแกในยามป่วยไข้ ที่ไม่อื่นๆ ได้ยิน
กลับไม่เป็นไปในรูปการณั้

พวกไม้รายรอบข้างได้ยินเสียงแหบแห้งสิ้นเครือ

“กูจะไม่ยอมตายง่ายๆ แต่กูจะอยู่รอใครบางคน”

ได้ดิน

เหล่ารากได้ยิน

“กูจะไม่ยอมตายง่ายๆ แต่กูจะอยู่รอใครบางคน”
พวกต้นไม้สั้นไหว แต่เป็นอาการสั้นไหวที่เปี่ยมทนด้วยแรงใจ

ความเจ็บป่วยเหมือนมหาสมุทร

คนป่วยเหมือนเรือที่ล่องลอยไปโดยไร้ใบ

คนป่วยกลายเป็นใครอีกคนหนึ่งที่ซ่อนเร้นอยู่ข้างใน

“ประเทศนี้ก็เป็นโรคเดียวกับกู ภูมิต้านทานกำลังทำลายตัวเองอยู่ทุกขณะ มันกัดกินกู มันกัดกินประเทศ มันทำให้กูตายไปที่ละนิด ประเทศของกูก็ด้วย”

มหาสมุทรคร่ำครวญด้วยคลื่นลม และเว้งว้าง

เรือล่องลอยไร้ทิศทาง จวนเจียนอัปปาง

คนป่วยเหมือนไม่เป็นตัวเอง หรือว่านั่นคือตัวตนที่แท้จริง เป็นใครอีกคนที่ซ่อนเร้นอยู่ในเงามืดของชีวิต

“กูจะจับดาบขึ้นต่อกรกับพวกมัน”

คนป่วยรู้สึกแก่ชราสองร้อยปี รวากับเป็นดวงวิญญาณโบราณ รวากับเป็นสัตว์ที่พันยุคสมัย รวากับเป็นต้นไม้เก่าแก่

“หยั่งรากลงไปอีก เท่าที่พิภพจะยินยอม”

คนป่วยได้ยินเสียงอื่นกระซิบกระซาบ กิ่งต้น กิ่งฝัน รวาผลอ หลับไหลในห้วงโพล้เพล้ ปลอ่ยให้ดวงตะวันทับตาและหลอนลวง นำพาเธอไปสู่ลำธารสีเทาอันเยียบเย็น แล้วทอดทิ้งเธอไว้ที่นั่นชั่วกัปชั่วกัลป์

“กูเกิดมาเพื่ออะไรหรือ ทวดจ๋า พ่อจ๋า แม่จ๋า กูเกิดมาเพื่ออะไร”

ในระหว่างนั้นมีบางมือเฝ้าดูประโลม มีบางเสียงเฝ้าซบถล้อม และมีพลังบางอย่างหมุนวนอยู่รอบๆ ตัวคนป่วยจนทำให้เธอสัมผัสได้ถึงชีวิตที่แสนหวาน อ่อนโยน และบังเกิดความอาลัยอาวรณ์อย่างลึกล้ำ
สายน้ำตารินไหลอย่างเงียบงัน

“กูยังไม่อยากตายเลย ขอเวลากูอีกหน่อยได้ไหม”

ไม่มีใครมองเห็น ไฟสีเขียวเรืองดวงเท่ากำปั้น ล่องลอยผ่านหน้าต่างเข้ามาในห้องนอนของคนป่วย ลอยนิ่งอยู่เหนือหัวเตียง

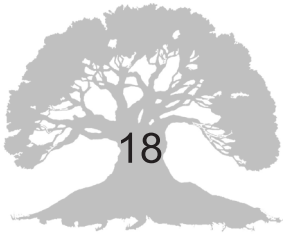
มหาสมุทรปรากฏดาวเหนือส่องแสง

และเรือก็กำลังมุ่งหน้าไปยังทิศทางนั้น

“หลับเถิดลูก หลับเถิด”

กระแสเสียงลึกลับนั้นอบอุ่น เจือด้วยกลิ่นกุหลาบอ่อนหวาน

“ทวด...”

“แม่ไม่สามารถรักลูกอยู่เพียงลำพัง แต่แม่ต้องแผ่ใจไปรัก
ลูกคนอื่นด้วย”

แคนาจำไม่ได้ว่าได้ยินประโยคคำพูดนี้มาจากใคร

โลกของต้นไม้ก็เป็นเช่นนั้น

โอบเอื้อ เผื่อแผ่

ทำไมมนุษย์สัมผัสไม่ได้

ต้นไม้หายใจ ต้นไม้ยื่นมือออกมา แอ่ถ้อยคำสีเขียวเรื่องรอง
บอกรักฟ้าดินผ่านมวลดอกหลากสี แสดงสังขรณ์ผ่านใบไม้ร่วง หิวร้อ
ต่อกระซิกกับฝูงนก

นั่นสิ ทำไมมนุษย์ถึงสัมผัสไม่ได้ ทำไมต้องรอให้ถึงวันที่
ร่างกายเปื่อยยุเป็นฝุ่นผง ให้ปวงรากได้ดื่มซับปรับแปรเป็นธาตุดิน
ทำไมจึงไม่ได้ยินเสียงจันทรจันในขณะที่ยังมีชีวิตอยู่

เพราะความรักชีวิตไซ้หม่นหมอง ที่ทำให้เธอยิงชิงชิงรังเกียจโรค
ร้ายในตัวเธอ แต่มันใช่ความรักที่แท้จริงหรือเปล่า หรือว่ามันเป็นเพียง
ความลุ่มหลง

หญิงสาวตอบตัวเองไม่ได้ ราวสัมผัสชีวิตได้เพียงครั้งๆ กลางๆ
ไม่กล้าทิ้งตัวลงนอนเกลือกดินทราย ไม่กระหายที่จะวิ่งเล่นในทุ่งนาซึ่ง

กว้างโล่ง ไม่ตื่นเพร็ดต่อฤดูลูกหว่าหรือฤดูแมลงทับ

ผิดกับนายโยซึ่งเฝ้าสนทนากับสรรพสิ่งรอบข้าง

“สักวันหนึ่งผมคงไปจากที่นี่ เพราะชีวิตผมขาดสายน้ำไม่ได้
เชื่อมัย สายน้ำลำห้วยเพรียกหาผมทุกคืน”

แคนาได้ยินชายซึ่งเฝ้าพูดจาในท่งทำนองเหล่านี้ คำพูดที่ผู้คนที่
ทั่วไปต่างรู้สึกว่าเป็นความเพ้อพลาบ บ้าแดด บ้าลม เหลวไหล ราวเด็ก
ไม่รู้จักโต

หญิงสาวเห็นเขายื่นพังกพเิดกับแสงแดดสายลม และหลาย
ครั้งที่แลเห็นเขาทอดกายนอนเหยียดยาวอยู่ใต้ร่มเงาหมู่ไม้ ราวกับ
เป็นส่วนหนึ่งของสิ่งเหล่านั้น ไม่ใช่สิ่งที่อยู่เหนือสิ่งเหล่านั้น เนื้อตัว
กร้านแดดลมและมอมแมมฝุ่นดิน ได้ยินเสียงเขาถูร้องขานรับเหล่านั้นก
ผิวปากเรียกสายลม และด่าทอเสียงตามสายที่ตั้งมาจากหมู่บ้าน หรือ
เสียงเพลงอีกทีที่ตั้งมาจากวัด

อย่าว่าแต่สัมผัสสรรพสิ่งเลย แม้แต่เพื่อนมนุษย์เรายังเฝ้า
ผลักไล่ เพื่อนมนุษย์ที่มีท่งทำนองความคิดอ่านหรือความเชื่อที่แตก
ต่างออกไป

“ฉันจะปรับเปลี่ยนตัวเอง แม้จะเหลือเวลาไม่มากนัก”

หญิงสาวบอกกับตัวเอง เช่นเดียวกับความรักที่เฝ้าแผ่ไปถึง
ผู้อื่น ความรักของแม่ที่เฝ้าแผ่ไปถึงลูกของผู้อื่น ไม่ต้องการให้ลูกตน
ดำรงอยู่เหนือลูกของผู้อื่น

วิธีคิดเช่นนี้ดูเหมือนง่าย แต่ใครปฏิบัติได้บ้าง เพราะผู้คนส่วน
ใหญ่มักโยนบาปให้ลูกของคนอื่นเสมอๆ ลูกของคนอื่นที่ทำให้ลูกของ
ตนกลายเป็นคนชั่วร้าย

แต่ต้นไม้มันไม่เคยคิดเช่นนั้น

เพราะต้นไม้มารู้สึกนึกคิดอย่างแยบยล พวกมันเฝ้ามองกันและ
กันอย่างถ้วนถึง เพราะหากไม้ต้นใดต้นหนึ่งล้มลง ป่าทั้งป่าย่อมสิ้น

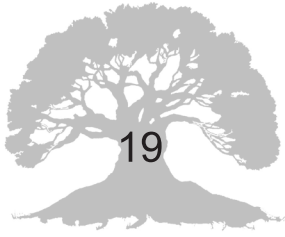
สะท้อน

ความป่วยไข้ทำให้สัมผัสของหญิงสาวกลับคืนมาอย่างนั้นหรือ เธอมักได้ยินเสียงกระซิบกระซาบไร้ที่มาดั่งขึ้นรายรอบกาย เช่นเดียวกับนายโยผู้ปิดเปลือกชีวิต หลังจากทีเมียบอบลูกหนีจากไป สิ่งที่เหลืออยู่ในชีวิตมีเพียงเหล่า ข้าว และการงานเล็กๆ น้อยๆ ปฐวีชอบพูดคุยกุยกยอกเข้ากับชายชี่เมา เช่นเดียวกับหมากระโจน

ชายชี่เมาผู้เฝ้ารอฤดูฝนและน้ำที่เปี่ยมล้นช่วย บางคืนเขาถึงกับหลับฝันว่าเขากำลังดำน้ำเคลียดลอบไปกับฝูงปลา แต่บางคืนเขาฝันว่าลูกเมียได้กลับคืนกระท่อมซอมซอริมฝั่งห้วย

ครั้นเมื่อสะอื้นตื่น เขาก็ไม่อาจหลับตาลงได้อีก ก่อนลุกขึ้นความหาขวดเหล้า ท่ามกลางเสียงแมลงกลางคืน เขาได้ยินกระแเสเสียงแห่งขุนเขา

ชนของเขาลุกขึ้น พร้อมความรู้สึกลอยากนอนอย่างจับจิต

ถึงอย่างไรต้นไม้ก็ชอบแสงแดด

มากหรือน้อย

เช่นเดียวกับน้ำในดิน

มากหรือน้อย

แต่ต้นไม้ไม่เคยแก่งแย่งกันอย่างเอาเป็นเอาตายเหมือนเหล่า
มนุษย์

เหมือนมนุษย์ในถิ่นเกิดของแคนา พวกเขาพากันสร้างรั้วลวด
หนาม หรือคอนกรีต ล้อมบ้านเรือน หรือแม้กระทั่งนาสวน

การทะเลาะเบาะแว้งก่อตัวขึ้นจากสายน้ำในลำห้วย เมื่อเรือก
สวนไร่นาแผ่กว้างออกไป ความต้องการใช้น้ำก็ทวีตามไปด้วย พวกที่อยู่
ต้นน้ำเริ่มกักกั้นลำห้วย ส่วนพวกที่อยู่ท้ายน้ำก็ลอบขึ้นไปทลายปราการ
เหล่านั้น

เสียงป็นดังขึ้นราวกับบ้านป่าเมืองเถื่อน

มีเพียงบ้านของพ่อแม่เท่านั้นที่อาศัยบ่อน้ำที่ปูทวดลงแรงซุด

ยกเว้นปีที่แล้งที่สุด เช่นปีนี้

ปีที่หญิงสาวตัดสินใจกลับมาตายที่บ้านเกิด น้ำในบ่อลึกลง
แห้งเหือด ราวกับชะตากรรมได้ขีดเขียนล่วงหน้าไว้แล้ว

เธอพ่ายแพ้แสงแดด เพราะแสงแดดเป็นตัวกระตุ้นรื้อให้โรค
ปะทุรุนแรง เธอจึงกลายเป็นต้นไม้ซีดเขียวในที่แสงแดดส่องมาไม่ถึง

เธอต้องการน้ำ แต่เป็นน้ำอีกสายหนึ่งที่หล่อเลี้ยงจิตวิญญาณ
สายน้ำที่เธอต้องค้นหามาให้พบ

เช่นเดียวกับทวดมั่งคุดที่ยังรากลงไปตลอดสองร้อยปีที่ผ่าน
มา

เช่นเดียวกับทวดกุหลาบที่หยัดเยินด้วยจิตใจแข็งแกร่งชั่วชีวิต
ของแก หญิงโบราณผู้รักษาแววตาเอาไว้ได้จวบจนลมหายใจสุดท้าย

ดวงตาและแววตาที่แม่เคยบอกว่า แคนาได้ถอดเอามาจากแก

แต่แววตาของเธอกำลังจะมอดดับลง

เธอผู้ปรารถนาแสงแดดเหมือนต้นไม้ แต่ไม่สามารถสัมผัสมัน
ได้

บางครั้ง เสียงเคาะไม้ เสียงตอกตะปูของปฐวีกับนายโยที่กำลัง
ลงมือก่อสร้างศาลา ทำให้หญิงสาวโพล่คิดไปถึงงานศพ และเสียง
เหล่านั้นคือเสียงประกอบโงศพ

งานศพที่เธอเคยใกล้ชิดมาตั้งแต่วัยเด็ก เสียงปีพาทย์ทำให้เธอ
รู้สึกเศร้าสร้อย ซุดสีด้าทำให้เธอรู้สึกวังเวงหัวใจ

หนังสือหลายต่อหลายเล่มที่เธอได้อ่านขณะศึกษาในรั้ว
มหาวิทยาลัย ช่วยทำให้เธอคลี่คลายและวางใจในชีวิตและความตาย
ได้ในระดับหนึ่ง หนังสือจำพวกศาสนาและปรัชญาที่เขียนโดยบรรดา
นักปราชญ์ทั้งไทยและต่างประเทศ ทั้งขรรษาและภิกษุสงฆ์

แต่ครั้งเมื่อรู้สึกถึงความตายเดินทางเข้ามาประชิด เธอก็อดที่
จะหวั่นไหวไม่ได้

เหมือนเช่นมั่งคุดโบราณต้นนั้นกระมัง มั่งคุดซึ่งเป็นตัวแทน
ของย่าทวด ขณะที่ไม้ต่างๆ ซึ่งเป็นตัวแทนของบรรดาญาติๆ ของย่าทวด
นั้น ได้ล้มหายตายจากไปสิ้นแล้ว

ทอดทิ้งให้ไม้ต้นนั้นโดดเดี่ยว แก่เฒ่า และสิ้นไหว ขณะที่ความ
ตายเดินทางเข้ามาประชิด ขณะที่ไม้อื่นๆ ต่างก็พยายามเอาชีวิตร
รอดอย่างสุดกำลัง ทั้งการทิ้งใบลงจนหมดสิ้น เหลือเพียงกิ่งก้านโกร๋น
เถร่น ทั้งการหยั่งรากอย่างยากลำบากลงไปอีกนิดหน่อย และการจำศีล
ตลอดวันคืนอันยืดยาว

กระแสดชีวิตและลมหายใจนั้นแผ่วเบา

ดูจเดียวกับดอกหญ้าที่ล่องลอยอยู่เหนือทะเลทรายไพศาล

คำคืนหนึ่ง

ท่ามกลางแสงจันทร์กระจ่าง

ลำห้วยเต็มไปด้วยเกล็ดสีเงินพร่างพรายตา รวากับทาง

ช้างเผือกพาดผ่านผืนฟ้า

เพรียกระดมด้วยสรรพภาษาแต่บรรพกาล

เป็นไปได้อย่างไรกัน?

สิ่งเหล่านั้นสร้างความฉงนฉวยใจให้ผีปลาอย่างนายโยยั้งนัก

แสงสีเงินยวงเหล่านั้นสะท้อนขึ้นลงตามท่วงทำนองของคลื่น
น้ำ เริงรำ มุ่งมั่น เพรียกระดมด้วยภาษาเก่าแก่ แฝงอยู่ด้วยการชักจูง
การตักเตือน และการระแวงระวัง

นายโยยั้งยืนอยู่ริมฝั่ง ฝ้ามองดูปรากฏการณ์ประหลาดเหล่านี้
นั้นด้วยดวงตาเบิกโพลง แทบหายใจหายคอไม่ออก เขาปรารถนาใคร
สักคนร่วมเป็นสักขีพยานในคำคืนมหัศจรรย์

นอกจากสีเงินยวงแล้ว เขายังแลเห็นสีนิลเคลือบสลับกันไป
ทำให้ลำน้ำแลดูคล้ายกับสัตว์ดีกดำบรรพ์

“ปลาแะกับปลาพลวงกลับคืนมาแล้ว!”

ชายซีเมาโพล่งออกมาด้วยความตื่นเต้นสุดรำจับ เบื้องหลังของ

นายโยได้แต่พูดพลาบด้วยลึงโลดใจ “กลับมาแล้วสินะ กลับมา
แล้วสินะ ฎไม่ต้องจากที่นี่ไปตายที่อื่นแล้วสินะ”

ฉับพลัน

เขาก้าวลงไปใว้กระแสสี่เงินสลับสินิล ก่อนแหวกว่ายเคลีย
คลอไปกั้บฝูงปลาโบราณที่หวนกลับคืน ท่ามกลางเสียงเพรียกของ
ภาษาเฉพาะ ในคำคืนแสงจันทร์ที่แปรเปลี่ยนชายผู้หนึ่งให้กลับกลายเป็น
เป็นเด็ก เด็กชายผู้ส่งเสียงหัวเราะเรใจ ราวได้กลับคืนอ้อมกอดของ
ผู้เป็นแม่

“แม่...”

เสียงหมาในหมู่บ้านเห่าหอนขานรับ

วันรุ่งขึ้น นายโยพบตนเองนอนขดงออยู่กั้ก้นลำห้วยแห้งผาก
เนื้อตัวแขนขาถลอกปอกเปิก

ที่ฝ่ามือทั้งสองข้างของเขา เคลือบด้วยสี่เงินเลื่อมพราย

งานสร้างศาลาของปัฐวิกับนายโยลู่่วงไปมากแล้ว

แม้ว่าบางวันพวกเขาจะพากันออกสำรวจหมู่บ้าน ปล่อยให้แคนาอยู่กับกองหนังสือที่ได้ต้นทวดมั่งคุด โดยมีเจ้ากระโจนนอนหมอบเฝ้าไม่ห่างหาย

ปัฐวิเรียนจบศิลปะ แต่ดูเหมือนว่าเขาจะชำนาญไปแทบทุกเรื่อง ทั้งงานก่อสร้าง งานเพาะปลูก ดนตรี และแม้กระทั่งงานครัว

ชายหนุ่มวัยสามสิบปี เรือนกายสูงโปร่ง ผิวสีดิน ไร้ผมยาวเคลือบเงา เขาเองก็มีต้นกำเนิดจากครอบครัวชาวนา ในบ้านริมฝั่งคลองท่ามกลางพุ่มพงดงไม้และถนนลูกรังสีแดง

ในวัยเด็ก เขาชอบขึ้นไปนั่งอ่านหนังสือหรือวาดรูปบนต้นจามจุรีโบราณริมลำคลอง โลกบนนั้น เขามองเห็นทุ่งนาและผืนไร่แผ่กว้างไกลสุดสายตา มองเห็นบ้านเรือนทั้งสองฝั่งคลอง ถนนลูกรัง และสายลำคลองคดโค้ง

เขาวาดสิ่งที่ตามองเห็นลงไปในสมุด เขาวาดแม่กำลังขุดดินอยู่กลางไร่ เขาวาดพ่อกำลังก้มลอบไซอยู่กลางทุ่งนา เขาวาดชายสันโดษกำลังนั่งตักเบ็ดอยู่ในเรืออีโปง เขาวาดบ้านเรือนริมฝั่งคลอง วาดคนอาบน้ำที่ท่าหน้า วาดเรือสำปั้นที่เข้ามาขายโถ่งอ่างกระถางดินเผา วาด

เรืออีแปะติดเครื่องยนต์เร่ขายน้ำปลาปลาสร้อยบรรจุไห

พอกับแม่เปรยว่าเมื่อโตขึ้นเขาจะเป็นนักวาดภาพในโบสถ์

แต่เขากลับไปฝันอย่างเงิบจันว่าจะจะเป็นนักวาดโปสเตอร์หนึ่ง
เหมือนกับที่เขาเคยเห็นจากหน้าโรงหนังในตัวอำเภอ โปสเตอร์เหล่านั้น
ช่างละลานตา เหมือนมีมือมากมายยื่นออกมาจากแผ่นโปสเตอร์เหล่านั้น
และตั้งตัวเขาเข้าไปในโลกที่เปี่ยมด้วยสีสัน

จมหายและกลายเป็นอื่นไปตั้งแต่บัดนั้น

ทุกขณะที่ยื่นมองดูต้นมั่งคุดโบราณในสวนของพ่อแม่แคนา

ปฐวีมักคิดถึงต้นจามจุรีริมฝั่งคลองของบ้านเกิดไกลโพ้น

ต้นจามจุรีเก่าแก่ซึ่งถูกสายน้ำกัดเซาะโคนล้มไปนานแล้ว ภาพ
ต้นจามจุรีริมลำคลองที่เขาวาดใส่กรอบ ติดอยู่ในห้องนอนของแคนา
เขามอบให้เธอเนื่องในวันคล้ายวันเกิดในปีแรกที่คบหาดูใจกัน มันติด
อยู่ด้านปลายเตียง หากเพ่งมองผ่านกิ่งก้านมวอลิบหนาแน่นที่ถูกแ
ระบายด้วยสีน้ำมัน หญิงสาวจะมองเห็นเด็กชายคนหนึ่งนั่งอ่านหนังสือ
อยู่บนคาบไม้

ครั้งเมื่อหญิงสาวทลายว่าหนังสือในมือของเด็กชายคือ “เจ้า
ชายน้อย” ของ “อังกวน เดอ แชนแต็ก-ซูเปรี” แต่ชายหนุ่มกลับเฉลยว่า
มันเป็นหนังสือชื่อ “สวนสัตว์” ที่เขียนโดย “สุวรรณณี สุขนครา”

ความฝันงดงามเสมอสำหรับชายหนุ่ม

เขาเคยคิดว่าหากขาดความฝัน เขาจะมีชีวิตเช่นไร

ดูเอาเถิด แม้แต่ชายโง่เขลาซึ่งมีความฝัน นายโยผู้พาเนื้อตัว
ถลอกปอกเปิกมาทำงานในเช้าวันหนึ่ง พร้อมกับละล้าละลักบอกเขา

“ปลา ปลาแจะกับปลาพลวงกลับมาแล้วครับ เมื่อคืนผมว่ายน้ำ
น้ำเล่นกับพวกมันทั้งคืน”

ชายโง่เขลาพูดพลางชี้มือชี้ไม้ไปยังลำห้วยแห่งผาก แต่ในดวงตา
ของปฐวีกลับมองเห็นสายธารสีเงินปรากฏ เขาสะเทือนใจจนต้องเปื้อน

หน้าไปทางอื่น

ขณะที่แคนาต้องแสร้งดูและบังคับทำแผลให้เขา น้ำตาของชายขี้เมาเอ่อคลอหน่วยตา เปล่า คงไม่ใช่เป็นเพราะอาการเจ็บสลับอะไรนั้นหรอก แต่คงเป็นเพราะอะไรบางอย่างที่ละเอียดอ่อนโยนที่สุด

และง่ายที่สุด

ที่มนุษย์มักหลงลืม

ปฐวีเรียนรู้งานช่างไม้งานก่อสร้างจากพ่อ และเรียนรู้การเพาะปลูกจากแม่ ส่วนดนตรีจำพวกกีตาร์เขาได้ซึมซับจากรุ่นพี่ในหมู่บ้านรุ่นพี่ซึ่งเป็นพี่ยา เป็นคนไร้ค่าในสายตาของคนร่วมชุมชน แต่เด็กหนุ่มอย่างเขากลับมองเห็นแง่มุมและความเศร้าในชีวิตของพวกเขาเหล่านั้น

บางครั้งบางหนเขายังร่วมสูบกัญชาและสารเสพติดบางชนิดกับพวกรุ่นพี่เหล่านั้น แต่เขาทำไปเพียงเพื่ออยากรับรู้ถึงรสชาติของสิ่งเสพติดพวกนั้นเท่านั้น เพราะเขามีความฝันที่ไกลกว่า บางคำคืนขณะที่จักรยานกลับบ้าน เขาถึงกับต้องจอดจักรยานกลางทาง เพียงเพราะว่าดวงจันทร์หรือดวงดาวดงามเหลือเกิน

ขณะเล่าเรียนในมหาวิทยาลัยศิลปะที่เมืองหลวง ชาวคราวความตายของรุ่นพี่นักดนตรีเดินทางมาสู่เขาเป็นระยะๆ ด้วยสาเหตุคล้ายคลึงกัน นั่นคือเสพยาเกินขนาดหรือไม่ก็ลงแดง

เขาบำบัดความเศร้าโศกด้วยการวาดรูป วาดใบหน้าเหล่านั้นในความทรงจำ และขณะหยิบกีตาร์ออกมาเล่นเพลงประจำวง เขาร้องให้จนไม่เคยคิดมาก่อนเลยว่าคนเราจะร้องให้ได้ท่วมท้นถึงขนาดนั้น

และด้วยความรู้สึกนึกคิดชนิดนี้ของปฐวี แคนาจึงไม่แปลกใจที่เห็นเขาผูกพันกับนายโยตั้งแต่วันแรกๆ ที่ได้พบกัน

แม้กระทั่งกับตัวเธอเองก็เกิด เธอไม่อาจไล่ส่งเขาออกไปจากชีวิตได้อย่างเด็ดขาด ซึ่งดูเหมือนว่าเธอเป็นฝ่ายเอาแต่ได้ เพราะ

ร่างกายของเธอถูกโรคภัยยึดครองไปถึงครึ่งค่อน และเขาน่าจะมีชีวิตคู่
ที่สมบูรณ์

แต่เหมือนว่าปฐวีได้เพาะปลูกพืชพรรณชนิดหนึ่งลงในพื้นที่
ชีวิตของเธอ

พืชพรรณชนิดนั้นอดทนและหอมหวาน

มันอาจเป็นกุหลาบป่า

ก็ครั้งแล้วที่ฝ่ายคอนกรีตของภาครัฐพังทลายลง

เช่นเดียวกับความหวังของชาวบ้านร้านถิ่น ท่อนซุงที่ล่องไหลมาตามกระแสน้ำเชี่ยวกราก กระแทกกระทั้นปรากฏารคอนกรีตให้พังพับราวกวาดล้างทำลายทุกชุมชนที่ผองมันเคลื่อนผ่าน

พวกเขายังคงลักลอบตัดโค่นต้นไม้บนภูเขา ทำให้เทือกภูไม้อาจเก็บกักน้ำฝนไว้ได้ มันจึงถึงไหลอย่างเชี่ยวกรากผ่านลำห้วยม้าลอย ลงสู่แม่น้ำใหญ่ ก่อนไหลออกสู่ทะเลอ่าวไทย

เหล่านักปกครองท้องถิ่นคณะแล้วคณะเล่า ต่างนำเสนอแต่ฝ่ายคอนกรีต พวกเขาล้วนเป็นลูกน้องของนักการเมืองระดับประเทศ พวกเขาต่างช่วงชิง แบ่งสรรปันส่วน และขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ พวกเขามีฐานะร่ำรวยขึ้นอย่างผิดปกติ เมื่อเทียบกับเงินเดือนที่ได้รับ

พวกเขาต้องการการผูกขาด และไม่ปรารถนาให้ผู้ใดท้าทาย

นี่คือลักษณะการเมืองในโลกที่สาม ซึ่งทุกคนมีสิทธิ์ที่จะตาย หากส่งเสียงผิดกาลเทศะ

ปู่ทวดเซยของแคนาก็เป็นหนึ่งในผู้คนเหล่านั้น ความตรงไปตรงมาทำให้แกถูกประหารตัดประหาร ท่ามกลางเหล่าต้นไม้ที่แกร็กและหวงแหนยืนต้นเป็นพยาน แม้ว่าในที่สุดแล้วพยานเหล่านั้นจะถูกตัด

โค่นจนเหี้ยนเตียนก็ตาม

ทอดทิ้งให้มั่งคุดโบราณต้นหนึ่งระทมใจ

แต่การได้ดูแลต้นไม้รุ่นหลังๆ ทำให้ความทุกข์เศร้าผ่อนคลาย โดยเฉพาะเสียงเล็กๆ ของกล้าไม้เล็กๆ นั้น ช่างซบซู่ใจ เสียงเล็กๆ ที่ออกอ่อน ปังซ่า และช่างสงสัยไปเสียทุกสิ่งทุกอย่าง แม้กระทั่งการปรากฏของหยดน้ำค้าง ไล่เดือน หรือหนอนเพลี้ย

โลกนี้มีสิ่งใดมีค่าเท่าการโอบกอด ต้นมั่งคุดโบราณเฝ้าครุ่นคะนึ่ง กิ่งก้านและรากเล็กๆ เหล่านั้นช่างน่ารักน่าเอ็นดู ความมุ่งมั่นอันแรงกล้าของชีวิตเล็กๆ ก่อให้เกิดกำลังใจ ก่อให้เกิดแรงดาลใจประกายน้อยๆ เหล่านั้นเทียบเท่าดวงอาทิตย์เลยละ

พวกมนุษย์ไม่รู้หรือ ว่าโยงโยของพวกต้นไม้โน้นเหนียวแน่นกว่าพวกมนุษย์ ยืนยาวยิ่งกว่า และมีอารยธรรมยิ่งกว่า

แม้ว่าพวกมนุษย์มักพ่นถ้อยคำ “ป่าเถื่อน!” ก็ตาม

พวกมนุษย์ผู้คิดว่าตนเองเหนือกว่า ใช้โครงสร้างแข็งทื่อของคอนกรีตมาขวางทางน้ำ หมายถึงกักกั้นและชะลอ แต่คอนกรีตนั้นไม่อาจเป็นหนึ่งเดียวกับผืนดิน และปวงรากของต้นไม้ต่างๆ หรือแม้กระทั่งสายน้ำที่นุ่มนวล แต่ทว่าเปี่ยมพันด้วยพลังมหาศาล

ไม่เลย ชั่วกับกาลปี ผืนแผ่นดินไม่อาจกลมเกลียวกับคอนกรีต แม้ว่าองค์ประกอบส่วนใหญ่ของคอนกรีตจะมีที่มาจากภูเขาก็ตาม

คอนกรีตไม่เคยโอบกอดรากไม้

แต่ผืนดินไม่เคยปฏิเสธ

พวกกวีสัมผัสความรู้สึกเหล่านี้ได้ แต่เขาไม่มีอำนาจ พวกเขาทำได้เพียงผูกเปลไต่ร่มไม้ เขียน ขับขาน และร้องให้

ทุกครั้งที่ฝายแตก ความสัมพันธ์ของผู้คนในชุมชนก็พลอยแตกตาม

พวกเขาต่างชี้นิ้วโทษกันและกัน

ไม่มีใครกล่าวโทษตัวเอง
ไม่มีเลย

“แม่จำ ไปห้องสายน้ำกันเถอะ”

เด็กหญิงมะลิกลับมาอีก ดวงตาโตกเศร้าว่าวอน เนื้อตัวของ
เธอเปียกโชก รอยเท้าเล็กๆ กระทบบนลาดตลิ่ง

นายโยปรากฏขึ้นที่ชายฝั่งเช่นกัน ดวงตาแดงก่ำเอ๋อคลอหยาด
น้ำตลอดเวลา

“ลำห้วยสายนี้ กินเด็กๆ ไปหลายคนแล้ว”

แคนาเห็นเขาโอบไหล่เด็กหญิงอย่างอ่อนโยน ท่ามกลางฝูง
ผีเสื้อสีขาวยุบยวบในประกายแดด

ขณะนั้นเธอกำลังอ่านหนังสือ “วอลเดน” ของ “เฮนรี เดวิด
ธอโร”

หลังจากกลับบ้านเกิด เธอมีเวลาอ่านหนังสือมากขึ้น เหล่า
หนังสือที่เธอซื้อเก็บตั้งแต่สมัยเรียนมหาวิทยาลัย บางเล่มมีลายเซ็น
ของนักเขียน เพราะเธอมักหาโอกาสไปรับฟังการอภิปรายทาง
วรรณกรรมอยู่เสมอๆ

บางเล่ม นักเขียนเขียนว่า

“มีแรงใจไฟฝันไม่สิ้นสุด”

ประโยคสั้นๆ เหล่านี้ก่อแรงพลังขึ้นข้างใน ในโลกใบน้อยที่มี

เธอเป็นเจ้าของเพียงผู้เดียว แม้ในยามป่วยไข้รุกเร้ารุนแรง

เธอหยิบหนังสือเหล่านั้นขึ้นมาดูบลคำพลิกเปิด

เธอได้ยินเสียงนายโยกระซิบกับเด็กหญิง

“อย่าพาเด็กๆ ในหมู่บ้านไปเป็นเพื่อนหนูเลยนะ แต่จงช่วยให้
เด็กๆ พวกนั้นร่ายน้ำเป็น”

เธอมองเห็นเด็กหญิงพยักหน้ารับคำ ขณะที่ทวดมั่งคุดที่เธอ
เอนหลังฟังอยู่ก็สั่นไหว

ฝูงนกเปล้ากลับคืนมาแล้ว ปีกขนสีเขียวของพวกมันกลมกลืน
กับสีของใบไม้

เสียงของนายโยหมุนวนอยู่ในมโนนึกคิดของหญิงสาว

“ลำห้วยสายนี้ กินเด็กๆ ไปหลายคนแล้ว”

เธอมองเห็นภาพของพ่อแม่ที่ใจแตกสลาย เคียงข้างร่างน้อยๆ
ของลูกๆ ที่นอนนิ่งไม่ไหวติง พวกเขาจะเกลียดชังสายน้ำที่มีบุญคุณกับ
พวกเขาได้อย่างไร เพราะหากไม่มีสายน้ำก็ไม่มีชีวิต

เธออ่านมาถึงลำนํ้าของกวีผู้หนึ่ง

“ทางเข้าสู่เจ้า คือท้องทุ่งนารีนรมย์,

ซึ่งหมู่ไม้เื้อผลอำไอชา

บางส่วนมุ่งไปยังสายธารเริงโรจน์,

ซึ่งหนุ่นน้ำละล่องถลา,

แลปลาเทราที่ไว้องดูจปรอท,

โสดเริงอยู่ไปมาโดยรอบ”

พลันนั้น เด็กหญิงมะลิก็ออกวิ่งตามฝูงผีเสื้อสีขาว หายลับ
เข้าไปในสวน ทิ้งให้นายโยยืนหัวเราะเสียงก้องกังวาน หญิงสาวอยากรู้
เหลือเกินว่าในลำห้วยมีน้ำอยู่จริงหรือเปล่า เพราะเธอไม่ได้ยินเสียงของ
มันเลย

เธอได้ยินแต่เสียงของชายขี้เมา

“อีหนูนี้เพิ่งถูกลำห่วยกินไปเมื่อปีกลาย”
ใจของหญิงสาววูบวาบ ก่อนสะดุ้งตื่นในความมืดมิด
เธอลุกขึ้นมาเปิดไฟที่โต๊ะเขียนหนังสือ บนโต๊ะมีซากของผีเสื้อ
สีขาวตัวหนึ่ง

ในโมงยามที่ไม่มีแสงแดด

แคนากับปฐวีออกสำรวจสวนและท้องทุ่ง ซึ่งเจ้ากระโจนก็รอคอยโอกาสเหล่านี้อย่างเร็นลึก เสียงเห่าของมันมีพลัง เช่นเดียวกับขาตั้งสี่ สัตว์ชาติญาณแหลมคมแม่นยำ ไม่รู้ว่ามันหลงมาจากแห่งหนใด

นายโยบบอกว่ามันมีลักษณะของหมาป่าอยู่ถึงครึ่งค่อน

หุตาและจุมุกของมันตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา

หญิงสาวภาวนาให้มันรอดพ้นจากน้ำมือของเหล่าเพื่อนบ้าน ทุกคำคืนมันจะไปนอนเฝ้าปฐวีที่กระท่อมท้ายสวน ปฐวีเองก็รักและผูกพันกับมัน จนกลายเป็นเงาของมันและกัน

ผืนแผ่นดินซีดเซียวจนหญิงสาวรู้สึกสะทอนใจ รวากับผิวหนังร่างกายของเธอ ไม่มีกลิ่นราตะไคร้ที่เธอคุ้นเคย ไม่มีดอกดวงสีขาวตามเปลือกของต้นไม้

แต่เธอเป็นดินเพียงไม่กี่กำมือที่ซีดเซียว ไร้ค่า แต่ผืนแผ่นดินที่กว้างไพศาล ซีดเซียว และกำลังป่วยไข้ นั้นน่าตระหนกตกใจยิ่งกว่าอย่างลึกซึ้ง

พวกเขาหว่านโปรยสารเคมีลงในผืนแผ่นดินและลำน้ำ หลังจากรุ่งนุ่ย์ตายาล่วงลับ พวกเขายุติการแลกเปลี่ยน หันมาใช้เงินเป็น

ตัวกลางอย่างเต็มที่

พวกเขาหันมาผลิตเพื่อการค้าขาย ผลักไสเด็ก ๆ ให้เข้าไปแข่งขันกันอยู่ในโรงเรียน เป็นหนี้ธนาคาร และไม่มีความสุขเหมือนดังเก่าก่อน

พ่อแม่ของแคนาก็ดูจะเดียวกัน พวกเขาขายบริการผลิตเพื่อการค้า พี่เช็งเดียว สารเคมีต่างๆ นานา เครื่องจักรกลสำหรับการเกษตร หญิงสาวจำไม่ได้แล้วว่าข้างที่บ้านของเธอถูกรื้อลงตั้งแต่ครั้งใด รวมทั้งควายฝูงสุดท้ายที่หายไปจากคอก

เธอโหยหาอดีตอย่างนั้นหรือ ?

ใช่! เธออยากค้นหาประตูที่เปิดไปสู่อดีตให้พบ เธอจะกลับไปอยู่ที่นั่น และหากความตายทำให้เธอสามารถย้อนคืนอดีต เธอก็ปรารถนาจะตายเสียในบัดนี้

เสียงเห่าของเจ้ากระโจนช่างเก่าแก่

แน่ละ สัญชาตญาณของมนุษย์ทั้งสองนั้น หลงเหลืออยู่น้อยนิดเต็มที่ พวกเขาจึงไม่ได้กลิ่นของป่าที่ยังหลงเหลืออยู่ ไม่ได้ยินเสียงกระซิบกระซาบของเหล่าจูลซีพ สัมผัสไม่ได้ถึงชีวิตพิเศษของพวกมัน มองไม่เห็นพลังแห่งการเปลี่ยนแปลง การย่อยสลาย การกลาย การแตกผล และการแพร่กระจาย

แตกต่างจากเจ้ากระโจน เพราะมันสามารถสัมผัสกับมวลชีวิตลึกเร้นเหล่านี้ได้ ผ่านสายใยดีกดำบรรพ์ที่ยึดโยงชีวิตของมันไว้ มันตรวจดูร่าง มันพูด มันเห่า มันหอน มันมีปฏิกริยากับเสียงกระซิบกระซาบเหล่านั้น กับกลิ่น และกับรูปรอยของมวลชีวิตพิเศษ

คนทั้งคู่ยืนนิ่งงันอยู่กลางทุ่งข้าว รู้สึกเปล่าเปลี่ยวจับจืด ราวกับกำลังยืนอยู่กลางสุสาน บนดินและในน้ำนั้นแทบมองไม่เห็นสิ่งมีชีวิต รวมทั้งบนท้องฟ้า

บทรับขวัญแม่โพสพกระท่อนกระแท่นอยู่ในมโนนึกของหญิง

สาว แน่ละ เพราะเธอเคยได้ยืมมันจากปากของปู่ย่าตายาย และหลัง
จากพวกเขาล่วงลับ โลกนามธรรมอันงดงามเหล่านั้นก็พลอยล่วงลับ

เหล่ามนุษย์ต่างพองโตขึ้นเสียดฟ้าคืบแผ่นดิน และต่างก็ยื่นมือ
ไม่รู้จักพอเข้าแทรกแซงธรรมชาติและฤดูกาล

ในทุกข์ข้าว

สัญชาตญาณปราดเปรี้ยวของเจ้ากระโจนลดลงอย่างน่า
ประหลาด คุ้มกันเชื้อข้าลงและเฝ้ายับงัน รวากับขอบฟ้าแห่งพงพีถอยร่น
ออกไปอีก และผืนดินตรงหน้าก็แข็งกระด้างจนตะกุกไม่เข้า

ที่นี่ไม่มีชีวิตพิเศษ

ที่นี่ไม่มีแม่โพสพ

ต้นไม้ที่ยืนหยัดอาศัยเพียงหยาดน้ำค้าง หรือละอองฟ้า

หยาดน้ำที่ทำให้ผิวดินเปียกชื้นในยามหัวรุ่ง พอให้รากผอ่ย
ของไม้เล็กๆ ได้สัมผัสและซึมซาบ เป็นดังคำปณิธานว่าพวกมันจะข้าม
ผ่านฤดูแล้งไปด้วยกัน

พรางพรหม สิ้นไหว ปีติ

ละอองน้ำเหล่านั้นลุ่มประโลมมวลใบและกิ่งก้านของพวกไม้
ใหญ่ กิ่งก้านหยาบกร้านและแห้งผาก ใบที่เหี่ยวเฉา ต่อความหวังว่า
ฤดูฝนกำลังเคลื่อนผ่านมหาสมุทร ไกลเข้ามาๆ

โดยเฉพาะทวดมั่งคุด แก่ยืนหยัดอย่างสุขุม ไม่ตีโพยตีพาย
เป็นเหมือนเทือกเขาของลูกหลาน แม้จะเจ็บป่วยอ่อนล้า แต่อ้อมกอด
ของหญิงสาวผู้หนึ่งกลับชุบชูแรงใจให้แกอย่างประหลาดล้ำ

ยิ่งกับคำเว้าวอนเหมือนเด็กๆ “ทวดมั่งคุดจ๋า”

ทำให้แกสะทกสะเทือนใจ เปี่ยมหวัง และศรัทธาในการรอคอย
“ไม่นานดอก” แกครุ่นคำนึง “คนๆ นี้จะก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลง”

“ถ้าหากว่า...”

มั่งคุดโบราณส่งสารเหล่านี้ไปถึงเหล่าต้นไม้รายรอบ และแก

ยังคงย่ำให้พวกมันเปล่งแสงของชีวิตออกมา เพื่อเป็นของขวัญหรือ
คำอวยพรแด่มนุษย์เล็กๆ ผู้มองเห็นคุณค่าของชีวิต

และด้วยหยาดน้ำค้าง หรือละอองฟ้า

เหล่าต้นไม้ก็พากันแตกผลิดอกใบอย่างสูงกำลังความสามารถ
สีเขียวล่อ สีม่วง สีขาว สีแสด สีเหลือง สีคราม สีชมพู

ทำให้ยามเช้าของมนุษย์ผู้หนึ่งเปี่ยมความหมายราวกับได้รับ
จดหมายรัก

ทวดมั่งคุดเฝ้ามองมนุษย์ผู้นั้น อวยคว่าโม่งยามวิเศษมาแนบ
ทรวงอก ก่อนส่งประกายตามายังแกและพี่น้องของแก ท่ามกลางเสียง
ลมหายใจที่ลึกและยาว และระยิบระยับของคำจำนรรจา ผ่านนกเล็กๆ
ที่กระโดดโลดเต้นไปตามกิ่งก้านของไม้พุ่ม

ดูจากรอบกอดกันด้วยอุตุมการณ์ จุมพิตกันด้วยอุตุมคติ

ทวดมั่งคุดหลุดถ้อยคำ “กุอยากเห็นโลกเช่นนี้ทุกเช้าวัน”

ก่อนที่ไม้อื่นๆ จะรับสำนองอย่างอึ้งอล ผ่านลำต้นและพุ่มใบ
ที่สั้นไหว จนก่อให้เกิดสายลมแซมขึ้นขบวนหนึ่ง สายลมที่พัดผ่าน
กระท่อมท้ายสวน ขณะมนุษย์อีกผู้หนึ่งกำลังนั่งวาดรูปอยู่ที่ริมระเบียง
เขารู้สึกถึงพลังลึกลับขณะกำลังปาดป้ายสีลงบนต้นมั่งคุดโบราณ

ต้นมั่งคุดโบราณที่อ่อนโยน ทว่าเปี่ยมด้วยสีสัน

แม้กระทั่งเจ้ากระโจนยังตั้งใบหู และเห่าออกมาด้วยเสียงหุ้ม
กังวาน

“อย่างช้าๆ

หยั่งรากลงไปอีก สายน้ำอาจชุกช่อนอยู่เบื้องลึกนั้น

อย่างช้าๆ

ไม้ใหญ่เติบโตช้าเสมอๆ”

สายลมขบวนนั้นท่องมาถึงเมืองใหญ่ ล่องไหลผ่านห้องพัก
ชอมช่อของกวีบางคน กวีผู้กำลังฝันถึงต้นกันเกราใหญ่ในเมืองแห่งหนึ่ง

ที่เขาเคยพานพบ ต้นไม้ใหญ่อายุร่วมศตวรรษ ที่กำเนิดขึ้นจากเมล็ด
กระจุยเท่าหัวไม้ขีดไฟ

กวีไล่แห่งผืนหวนถึงฤดูดอกกันเกรา

เขาจะกลับไปทีนั้นอีก

ขณะที่มังคุดโบราณรำพึงรำพัน

“พวกมนุษย์จะรู้ไหมหนอ ว่าต้นไม้พูดได้”

กวีผู้นั้นก็รำพึงรำพัน

“รู้สิ ฉันรู้ว่าฉันจะกลับไปทีนั้นอีก”

หญิงสาวผู้นั้นก็รำพึงรำพัน

“หากฉันมีลูก ฉันจะเขียนนิทานไว้ขับกล่อมพวกเขาเหล่านั้น
ฉันจะเริ่มต้นว่า กาลครั้งหนึ่ง เมื่อย่าทวดถูกลาปลิ้นลมลง แก่ได้กลายเป็นต้นมังคุดโบราณ...”

ชายหนุ่มผู้นั้นก็รำพึงรำพัน

“ทำอย่างไร ฉันถึงจะเข้าใจภาษาของต้นไม้”

ขณะที่ใบสีเหลืองของทวดมังคุดปลิดร่วงตามกระแสลมดีกลับ
ปลิวมาชนที่ป่าของชายหนุ่ม เขาวางพู่กันลงชั่วคราว ก่อนหยิบใบไม้ขึ้นมา
จุ่มพืดแผ่วเบา

“นี่ไซ้ใหม่ คือภาษาของต้นไม้”

นอกจากช่วยจุดรั้งชีวิตแล้ว เรื่องเล่าเก่าก่อนยังเป็นเครื่อง
หล่อหลอมชีวิตของบางคน

แคนาออกเสาะค้นเรื่องราวของทวดกุหลาบไปทั่วชุมชน จาก
คนรุ่นปู่ย่าตายายที่ยังหลงเหลืออยู่ นอกจากปากคำของพ่อแม่และผอง
ญาติที่อาศัยอยู่ในละแวกเดียวกัน

เรื่องเล่าเสมือนต้นไม้ใหญ่ที่ยังรากลงไปในพื้นที่พิภพ ตั้งลำต้น
แตกกิ่งก้าน ต่อยอดไม่สิ้นสุด มีบุคลิกหลากหลาย ตามลักษณะของ
ผู้เล่า ซึ่งเครียด จริงจัง เหนือจริง ตลกขบขัน และจับต้นชนปลายไม่ถูก

แต่บ้านบางบ้านเธอก็ไม่อาจฝ่าข้ามกำแพงเข้าไปได้

พ่อและแม่เองก็ไม่เข้าใจ ว่าทำไมเธอจึงสนใจเรื่องที่ล่วงผ่าน
ไปแสนนานของหญิงสามัญผู้หนึ่งนัก แทนที่จะสนใจดูแลรักษาสุขภาพ
ย่าแก่ของตัวเอง

ถ้าหากเธอสามารถเข้าใจภาษาของต้นไม้ได้ก็คงวิเศษ เหมือน
กับเช้าวันหนึ่งที่ปฐวีนำไปมังคุดสี่เหลี่ยมอร่ามมาอบให้เธอ พร้อมกับ
เอ่ยอย่างขบขันว่าทวดมังคุดกำลังพยายามจะสื่อสารอะไรกับเขาสัก
อย่าง

หญิงสาวเก็บใบมังคุดไว้ในหนังสือ “ปรัชญาชีวิต” ของ “คาลิล

ยิบราน”

วันที่ปู่ทวดเซซตายไปพร้อมกับเพื่อนรัก

ปล่อยให้หญิงตัวเล็กๆ คนหนึ่งวิ่งพล่านไปทั่วหมู่บ้าน พร้อมกับมีดดาบในมือ ปากเปื้อนน้ำหมากนั้นดำทอเหล่าใครครผู้มีอำนาจในหมู่บ้านร้านถิ่นอย่างไม้อาจจะจับยับยั้ง แยกไปหยุดยืนอยู่ที่หน้าเรือนของพวกเขาเหล่านั้น พลังกันดำใครตรงง่าเหล่ากอ พลังซึบปลายดาบสั้นเร่าๆ ไปเบื้องหน้า และหากว่าหมาตัวที่ดุที่สุดในเรือนเหล่านั้นเผลอพรวดออกมา เชื่อได้ว่า แกจะเด็ดหัวมันให้ขาดกระเด็น!

แต่ครั้งเมื่อจิตใจของแกสงบราบังได้บ้าง (บ้างบอกว่าเป็นเพราะถ้อยคำปลอบประโลมของพระธุดงค์ที่ดั้นด้นไปไพรมาถึงหมู่บ้านแห่งนี้) แกก็เริ่มคิดถึงลูกๆ แกจะทอดทิ้งพวกเขาไว้ตามลำพังได้อย่างไร ดูดวงตาตื่นตระหนกและไร้เดียงสาของพวกเขาสิ พวกเขาไม่ต้องการการแก้แค้นหรอก แต่พวกเขาต้องการอ้อมกอดต่างหากเล่า

แต่เมียของเพื่อนรักปู่ทวดไม่เป็นเช่นนั้น เพราะหญิงผู้นั้นเอาแต่นั่งเหม่อลอย ร้องไห้จนไม่มีน้ำตาจะรินไหล แม้ว่ายาทวดจะพยายามปลอบประโลมอย่างสุดกำลังความสามารถแล้วก็ตาม แต่สิ่งกระทบนั้นรุนแรงเกินกว่านางจะต้านทานไหว สุดท้ายนางตรอมใจตายจากไป หลังจากผู้ฝังจากไปได้เพียงเดือนเดียว

ทั้งลูกชายลูกสาวสองชีวิตไว้ในความมืดมิด

และทั้งๆ ที่ยาทวดเองก็มีลูกๆ ให้รับผิดชอบถึงเก้าชีวิต แต่มีเอกร้านแกร่งนั้นยังยื่นไปโอบอุ้มชีวิตกำพร้าทั้งสองไว้ และเลี้ยงดูราวกับลูกในไส้ของแกเอง

หญิงสาวบันทึกเรื่องราวมาถึงตรงนี้ น้ำตาของเธอก็ทำให้ตัวหนังสือหลายบรรทัดเลอะเลือน จนเธอต้องวางปากกา

ดูเอาเถิด ความทุกข์ของตัวเองก็ท่วมท้นอยู่แล้ว ยังแบกเอาความทุกข์ของผู้อื่นทับถมขึ้นมาอีก

ขณะที่เพื่อนของปู่ทวดอีกจำนวนหนึ่ง ต้องหนีตายเข้าป่า ทอดทิ้งให้ลูกเมียผจญชีวิตกันตามลำพัง แต่ก็ย่าทวดอีกนั่นแหละ ที่หยัดเยียนเคียงข้างพวกเขาเหล่านั้น

และหลังจากนั้นไม่นานนัก เพื่อนของปู่ทวดกลุ่มนั้นก็สร้างชื่อ กระฉ่อนด้วยการเป็นเสือปล้น และพวกเขาเลือกปล้นแต่พวกเศรษฐีมีอิทธิพล

พวกเขาชอบเข้ามาที่เรือนของย่าทวดในยามค่ำคืนเดือนดับ ตีมีกินพุดคุย ทิ้งทรัพย์สินไว้ให้ ก่อนจรวดจากไปอย่างเงียบเชียบ

ย่าทวดกุหลาบกลายเป็นศูนย์กลางของผู้ประสพภัยไปโดยปริยาย แต่แกยังไม่เลิกลับมีดดาบ ดูแลรักษาปิ่นแก้วคู่ใจของปู่ทวด ผีกระบรจุลทุกตะกั่วและดินปืน

รวมทั้งติดนิสัยลงไปทำสวนในคืนที่แสงจันทร์กระจ่าง และเริ่มพุดคุยคนเดียวมานับแต่นั้น

พอเล่าว่าปู่จะได้ยินถ้อยคำติดปากของแม่ตั้งแต่เล็กยันโต ว่า “กูจะไม่หนีไปไหนดอก ต่อให้กูตายโหงตายห้า กูก็จะวนเวียนอยู่แถวนี้แหละ”

ปู่เล่าให้พ่อฟังว่า กลิ่นกุหลาบในกายของแม่ยิ่งหอมรุนแรง และกลิ่นกุหลาบของแม่หม้ายก็เพรียกร้าให้หนุ่มน้อยหนุ่มใหญ่มาจนหน้าหลายตาแวะเวียนกันเข้ามา

พวกเขาทุ้มเทแรงกายในสวนในนา โดยที่เจ้าของเรือนไม่เคยเอ่ยปากให้รู้วาน

และพวกเขาชอบทำร้ายกันเองจนกระทั่งเลือดตกยางออก

ครั้งเมื่อแม่หม้ายกุหลาบไปทำบุญที่วัด ผู้หญิงกลุ่มหนึ่งก็ปลีกตัวออกห่าง พร้อมทั้งแสดงท่าทางรังเกียจอย่างไม่ปิดบัง หญิงกลุ่มนั้นเรียกแม่หม้ายกุหลาบว่า “เมียขโมย”

“เมียขโมย” แคนาทองทวนคำ พลันรู้สึกว่ามีที่จับปากกานั้น

อ่อนแรง
เธอคิดถึงมีดดาบเล่มนั้น
มันยังอยู่ไหมหนอ?

ขณะที่องโลกเสมือนจริง

แคนาคันพบชุมชนที่ฟื้นคืนจากความล่มสลาย เพราะฝาย
ไม้ไผ่!

เธอไคร่ครวญ “ฝายไม้ไผ่”

ฝายที่ชาวชุมชนพากันเรียกว่าฝายมีชีวิต

“ฝายมีชีวิต”

เธอรู้สึกได้ถึงหัวใจที่เต้นร้วแรง หลังจากที่ยืนเด่นอย่างซังกะ
ตายมานานแล้ว รวากับได้พายปืนขึ้นไปบนยอดสูงลิบลิวของทวดมั่งคุด
ครั้นเมื่อยื่นมือขึ้นไป เธอก็แทบฉวยคว่ำก้อนเมฆล่องลอยเหล่านั้นไว้ได้
และหากเธอสามารถฉวยคว่ำมันไว้ได้จริงๆ เธอจะบีบคั้นก้อนเมฆเหล่านั้น
นั้นให้กลายเป็นสายฝน

ชายหนุ่มผู้หนึ่งหันหลังให้การทำงานและเงินเดือนในเมืองหลวง
ก่อนคืนกลับบ้านเกิด เช่นเดียวกับเธอ แต่เขาไม่ได้กลับมาตายเหมือน
เธอ เขากลับมาเพื่อออบกู้ส่วนที่กำลังจะตายต่างหาก

เธอหลับตาลง หายใจเข้าออกลึกและยาว และมองเห็นฝูงบิน
สีเขียวนวลมากมายของนกเป็ดน้ำกำลังมุ่งหน้ากลับมา พวกมันส่งเสียง
เพรียกร้องก้องอากาศ ใสสด เปี่ยมชีวิตชีวา

เสียงลับมีดดาบของย่าทวดกุหลาบดังแทรกขึ้นในโสตประสาท
โลกไม่ต้องการการแก้แค้น แต่โลกต้องการการโอบอุ้มต่างหาก
เช่นเดียวกับรากมหาศาลของทวดมั่งคุด ที่แผ่ขยายอยู่ใต้พื้น
พิภพ ยึดโยง กอดเกี่ยว และเกื้อกูล

เช่นเดียวกับแขนและมือฝ่ายผอมของทวดกุหลาบ ที่ยื่นออกไป
ไปโอบกอดเหล่าเพื่อนมนุษย์ผู้ประสพภัย

ชายหนุ่มคืนถิ่นผู้นั้นให้สัมภาษณ์ว่า การศึกษาในบ้านเรา
ต้องการให้ผู้ศึกษาคิดเหมือนๆ กัน แต่ไม่ต้องการให้พวกเขาเหล่านั้นคิด
ต่าง

หญิงสาวพยักหน้าให้ความคิดอ่านของชายหนุ่ม รวากับคุ่น
เคยกันมาชั่วชีวิต

เธอส่งคำขอเป็นเพื่อนกับเขาทางเฟซบุ๊ก

ชายหนุ่มที่อยู่ห่างจากเธอราวพันกิโลเมตร ชายหนุ่มผู้ฟื้นคืน
ชีวิตทุเรียนโบราณอายุสามร้อยปี ด้วยฝายมีชีวิตที่เขาลองถูกลองผิด
ด้วยตัวเอง

เธออุทาน “โอ ทวดทุเรียน”

และด้วยปรารถนาลึกกลับ เธออยากให้ทวดมั่งคุดของเธอได้
รู้จักกับทวดทุเรียนของเขา

คูลี ทวดทุเรียนที่สูงตระหง่าน เก้าแก่ขริมขลังเช่นเดียวกับ
ทวดมั่งคุดของเธอ แม้ว่าทวดมั่งคุดของเธอกำลังเจ็บป่วยอยู่ก็เถอะ

เธอเฝ้ามองต้นทุเรียนโบราณผ่านโลกเสมือนจริง มองเห็น
เหล่าตะไคร้และมอสที่จับเกาะผิวเปลือกเขียวชอุ่ม ยืนหยัดสง่างามอยู่
ท่ามกลางลูกหลานใหญ่น้อย

ความสูงร่วมร้อยเมตรนั้นดูราวกับหอแห่งเกียรติยศ

หอนี้ถูกสร้างขึ้นด้วยดินน้ำลมไฟ ด้วยฤดูฤดูกาลต่างๆ ด้วยแรง
กายแรงใจของมนุษย์เล็กๆ สัตว์เล็กๆ แมลงเล็กๆ

และด้วยความคิดที่แตกต่างจากความคิดกระแสหลัก
หญิงสาวละจากหน้าจอ ก้าวลงจากเรือน กิ่งเดินกิ่งวิ่งไปยัง
ทวดมั่งคุด โอบกอดพวงคร่ำครวญ

“ทวดจำ หนูจะสร้างฝายมีชีวิต หนูจะยังไม่ตาย หนูจะสร้าง
ฝายให้ทวด ทวดรอหนูนะ ทวดจำ...”

หญิงสาวจะรู้สึกได้หรือไม่หนอ ว่าขณะนั้นทวดมั่งคุดก็โอบ
กอดเธอ เช่นเดียวกับต้นไม้ต่างๆ ภายในสวน

และการโอบกอดเหล่านั้น ทำให้เจ้ากระโจนเห่าออกมาอย่าง
ตื่นเต้นและน่าขัน จนกระทั่งการโอบกอดเหล่านั้นมุ่งมาสู่ตัวมัน นั้น
แหละ มันจึงสงบรำงับลง

หลังจากแคนาตัดไม้ได้เพียงลำเดียว เธอก็ทรุดลงนอนกับพื้น แน่ใจ และจากไปอย่างง่ายดาย

ท่ามกลางเสียงร้องเรียกละล้าละลักของปฐวี และเสียงเห่าหอนของเจ้ากระโจน

แม้ว่าปฐวีจะพยายามบีบหัวใจช่วยชีวิตเธอครั้งแล้วครั้งเล่าแต่เธอก็ไม่ยอมฟื้นคืนชีพ ใบหน้าเนื้อตัวของเธอสีดขาวราวแผ่นกระดาษ แต่ทว่ามีรอยหยักยิ้มที่มุมปาก

ปฐวีมองเห็นรายรอบกายเป็นสีเทา ยกเว้นพื้นดินตรงที่แคนาทอดกายอยู่เท่านั้น ที่เป็นสีแดง

แดงดังดอกกุหลาบ

ยกเว้นใบของทวดมังกุด ใบสีเขียว ใบสีเหลือง ที่ร่วงลงห่มคลุมร่างหนึ่งของแคนา

ตั้งการโอบกอดด้วยรักและอาลัยอย่างลึกซึ้ง

ปฐวียังคงไม่หยุดรำไห้ เช่นเดียวกับเจ้ากระโจนที่ส่งเสียงหอนโหยเศร้า พ่อแม่ของหญิงสาวก็ทรุดนั่งอยู่เคียงข้าง รำร้องและเขย่าปลุก ส่วนนายโยนั้นไม่รู้ว่าโผล่มาตั้งแต่เมื่อไร เขาเอาแต่เดินวนเวียนอยู่ไปมา พลางก็เอ่ยถ้อยคำกับฟ้าดินไม่รู้จบสิ้น ดวงตาแดงก่ำเอ๋อคลอ

หยาดน้ำ

ปฐวีรู้สึกกลัวกับว่าวันคืนดับสูญ แม้ว่าภาพแห่งความตายนั้นจะสงบงาม แม้ว่าเขาจะอ่านหนังสือเกี่ยวกับศาสนาและปรัชญามากมาย แต่ความตายของบุคคลที่รักนั้นสั้นสะเทือนหัวใจอย่างที่สุด เขาได้ยินเสียงของ “พุทธทาสภิกขุ” ดังอยู่ในโสตประสาท แต่เสียงนั้นก็แผ่วเบาเกินไป

ราวกับว่าทวดมั่งคุดจะทิ้งใบจันทน์เต็มต้น ใบเหล่านั้นพร่างพรอมราวฝน ห่มคลุมเรือนกายของหญิงสาวจนมิด เหลือไว้เพียงใบหน้าสงบงามล้าลึก

ชายหนุ่มได้ยินนายโยต้ออกซกหัว

“ทำไมไม่เอาคนไร้ค่าอย่างกูไปน้อ ให้อีชีบหาย!”

และเสียงคร่ำครวญตัดพ้อของพ่อกับแม่

“พ่อบอกลูกแล้วว่าอย่าไปทำมันเลย ให้อีผายมีชีวิตบ้างบ้ออะไรนั้น”

“แผ่นดินนี้มันไม่สามารถเปลี่ยนแปลงอะไรได้แล้ว เพราะมันตายไปนานแล้ว ลูกแม่”

และเสียงกู่ร้องวังเวงใจของกาเหว่าบนยอดทวดมั่งคุด

นายโย

“ประเทศนี้ไร้ดวงตาและดวงใจ”

แคนาเขียนถ้อยคำสุดท้ายในหน้าสมุดบันทึกที่เปิดค้างไว้

“ฝังฉันไว้ใต้ต้นทวดมั่งคุด”

ดุจดั่งบทกวีบรรทัดสุดท้ายที่เปี่ยมความหมาย

ชายหนุ่มร้องไห้จนใจจะขาด ก่อนสะดุ้งตื่นในเสียงฟ้าคำราม คำราม เขารู้สึกดีใจอย่างไม่เคยรู้สึกมาก่อน มันท่วมท้น เพราะเรื่องราวเหล่านั้นเป็นเพียงฝันร้าย

เขาคิดถึงหญิงสาวอย่างจับจิต เขาอยากโอบกอดเธอ เขา

อยากพรีำบอกกับเธอ

“เราจะฝ่าข้ามฤดูกาลอยากเจริญไปด้วยกัน”

ระยะนี้เจ้ากระโจนเห่าหอนมากกว่าปกติ

ตั้งใบหูและเฝ้ามองไปยังทิศเหนือ ทิศที่เทือกเขาและพงพีปรากฏอยู่ไกลโพ้น

ดูเหมือนมีบางสิ่งส่งสัญญาณมาปลุกเร้ามันอยู่ตลอดเวลา ทำให้พงพีแห่งชีวิตของมันตื่นพื้น ทำให้สัญชาตญาณยิ่งแหลมคม แม่นยำ ส่งผลทำให้มันอยู่ไม่เป็นสุข มันจึงออกวิ่งววนอยู่ภายในสวน ดวงตาของมันระคนอยู่ด้วยความกระหายใคร่รู้กับความสิ้นหวัง มันจึงเห่าและหอนด้วยน้ำเสียงชวนวังเวงหัวใจ

แต่บรรดาต้นไม้สงบกว่ามันหลายเท่าทวีคูณ แม้ว่าต้นไม้จะไต่ยिनกระแสสัญญาณลึกลับเหมือนกับมันก็ตาม พวกต้นไม้ทำเพียงส่งข่าวสารผ่านราก แสดงความดีใจ และอดทนเฝ้ารอ

ถึงแม้ว่าเหล่ามนุษย์จะลึกลับดัดโค่นต้นไม้บนเทือกเขาไม่รู้จบสิ้น แต่เทือกเขาและพงพีก็ยังมีพลังลึกลับซับซ้อนกว่าดงดอนบนพื้นล่าง ชุมรากเหล่านั้นเก่าแก่และลึกล้ำกว่า โยงใยแน่นเหนียวและแม่นยำกว่า และเปี่ยมพันด้วยประสบการณ์

แต่สำหรับแคนา เธอรู้สึกกังฉริงกังฉิน เธอไต่ยินเสียงครีมีครางดังมาจากที่ไกลๆ ขณะหลับฝันถึงผู้คนผูกพันที่ล่วงลับ

ระยะหลังๆ มาเธอฝันว่าเธอร้องไห้บ่อยครั้ง ร้องไห้จนใจแทบขาด ครั้นเมื่อตื่นขึ้นมา น้ำตากล้วยรินไหลออกมาจริงๆ และห้วงอกก็สะทกสะท้อ

“ทำไมมนุษย์จึงพบเจอแต่เรื่องทุกข์เศร้านี้ะ ทั้งในความจริงและความฝัน”

เธอหลับใหลบนของแอมบางตัวที่มานอนบนเตียงกับเธอ ก่อนจนจนางายว่าแอมมีความทุกข์เศร้าบ้างไหม เพราะเธอเห็นพวกมันเอาแต่เที่ยวเล่น พินิจพิจารณาโลกและนอน

เสียงครีมีครางนั้นสั่นสะเทือนอากาศและฝันแผ่นดิน เธอมองเห็นเหล่าต้นไม้ไหวระริก เช่นเดียวกับทวดมังคุด หรือเช่นเดียวกับทวดกุหลาบ แยมยิ้มในความทุกข์ยาก รอยยิ้มนั้นปลุกปลอบขวัญและกำลังใจของผู้คนแวดล้อม

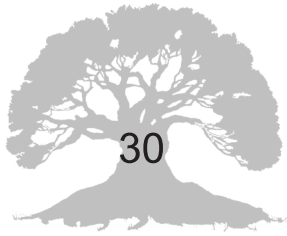
พงพีแห่งเทือกเขาได้ส่งสารมาถึงมวลไม้บนพื้นล่าง ต่างเฝ้ารอการบรรจบกันอีกครั้งด้วยความรู้สึกจดจ่อ พวกมันถูกตัดขาดจากกันครั้งแล้วครั้งเล่าด้วยน้ำมือของเหล่ามนุษย์ แต่ทว่าปวงรากได้พิภพมิเคยย่นระยอ พวกมันเหยียดออกไปและหยั่งลงไปอย่างไม่รู้สิ้นสุด สัมผัสสัมผัสกันด้วยจิตวิญญาณเก่าแก่ ยึดโยงเกี่ยวกอตกกลายเป็นรหัสลับแห่งชุมชีวิต

แสงฟ้าปรากฏอยู่ไกลๆ ในยามรัตติกาล

กลางวัน ฝูงไก่พากันนอนตากปีก มดดำพากันซึกแถวขนไชชนอาหารมุ่งหน้าไปสู่ที่ไหนสักแห่ง

พวกต้นไม้รับรู้ว่าฤดูแล้งได้จากพวกมันไปอีกวาระ แม้ว่าจะเนิบช้าและทารุณ แต่พวกมันก็โบกกิ่งก้านที่ประดับด้วยใบอ่อนให้

พลางทอดถอนลมหายใจยืดยาว

หลังฝนแรกตกลงมาทำให้อุณหภูมิในคำคืน

กลิ่นดินล่องลอยอยู่ในอากาศสดกระจ่างของยามเช้า รวากับแผ่นกระจกที่ถูกขีดทำความสะอาด

ทวดมั่งคุดสุดชื่นชื่น แม่ไม่มากนัก แต่ก็ทำให้ต้นไม้และผู้คนแวดล้อมมีความหวัง มีกำลังใจ

น้ำฝนที่ซังในลำห้วย เหือดแห้งไปอย่างรวดเร็ว รวากับเบื้องล่างเต็มไปด้วยรุกรุ่น

แคนาเฟ่งมองลงไปใบบ่อดินลึกของปู่ทวด แต่ยังไม่เห็นวีแววของน้ำ เธอนึกอยากก้าวรื้อออกมาโดยไม่รู้สาเหตุ

ศาลาหนังสือที่สร้างโดยปู่กับนายโยแล้วเสร็จมาหลายวันแล้ว ก่อนที่พวกเขาจะช่วยกันลำเลียงหนังสือจำนวนหนึ่งออกมาจากเรือนใหญ่

หนังสือพวกนั้นมีทั้งหนังสือเกี่ยวกับเกษตรกรรมธรรมชาติ หนังสือแนวธรรมะ หนังสือวรรณกรรมเยาวชน หนังสือเกี่ยวกับอาหารและสุขภาพ หนังสือวรรณกรรมของผู้ใหญ่

หนังสือเหล่านี้ถูกบรรจุไว้ในกล่องพลาสติก เพื่อป้องกันมอดปลวกและหนู และความชื้น โดยด้านบนของกล่องพวกเขาจะเขียนชื่อ

หนังสือลงบนแผ่นกระดาษติดก้ำกับไว้ เพื่อให้ค้นหาง่ายและจัดเก็บได้
ถูกต้อง

ศาลายกพื้นบันไดห้าชั้นร่มรื่นอยู่ภายใต้ร่มเงาของหมู่ไม้

นกเล็ก ๆ ปรากฏตัวมากขึ้น หลังฝนแรก บนผืนดินหมาดชื้น
ที่หญ้าระบัด หยาดน้ำแวววาวค้างอยู่ตามสุมทุมพุ่มใบ ราวดวงตา
เปี่ยมความหวัง

ภูเขายังไม่หยุดส่งเสียง ในโลกอีกใบที่เหล่านมนุษย์ไม่อาจ
สัมผัสได้ ขึ้นอยู่กับว่าใครจะค้นพบประตูบานนั้น และเปิดมันออก

แคนาเดินเปลือยเท้าเหยียบย่ำผืนดินหมาดฝน และรับรู้ได้ถึง
พลังที่แผ่เร้นอยู่ในผืนดิน เธอจួយแสงแดดอ่อนโยนยามเช้าไว้ปลอบ
ประโลมตัวเอง นึกถึงเหล่าภาพเขียนกึ่งจริงกึ่งฝันและอ่อนโยนของ
จิตรกร “มาร์ก ซากาล”

เพราะขณะที่สัมผัสกับพื้นโลก เธอกลับรู้สึกล่องลอยตีมด้ากับ
ความเป็นพื้นถิ่นที่ดำรงอยู่ในชีวิตของเธอ รวากับย้อนคืนไปเป็นเด็ก
หญิงอีกครา เด็กหญิงผู้มีปีกสีขาว ปีกที่ไม่มีใครมองเห็น นอกจาก
ตัวเธอ

เธอได้ยืนนกกินปลีในพุ่มชบา ร้อง “ชีวิตๆๆ”

เธอจึงจิบดื่มน้ำต้อยในมวลดอกเหล่านั้นบ้าง พลังร้อง
“ชีวิตๆๆ”

และรู้สึกว่าตัวเองเป็นหญิงสาวในภาพวาดของ “มาร์ก ซา
กาล”

ศาลาหนังสือกลายเป็นที่ถอดโครงสร้างของฝาไม้ไผ่ (แคนา
หัวเราะสดใสเมื่อได้รับฟังเรื่องราวความตายของตัวเองในความฝันของ
ปฐวี)

เธอพูด “หากแคตายจริงๆ ละ วีจะทำอย่างไร”

ชายหนุ่มมีสีหน้าสลดวูบ “นั่นสิ เราจะทำอย่างไรดี”

ในชั่วแฉ่นของความคิด ปฐวีคิดว่าเขาอาจจะบวชแล้วจาริก
ธุดงค์ไปตามป่าเขาลำเนาไพร และใช้ความสามารถที่มีวาดภาพฝากไว้
ตามโบสถ์วิหาร

หรือกลับคืนบ้านเกิด สร้างอาศรมและทำสวนของตนเอง

ใช่ ทำสวนของตนเอง ทำให้ดีที่สุดใน สลายความรักแบบครอบ
ครองออกไปจากความรู้สึกนึกคิด เพราะความรักชนิดนี้ก่อให้เกิดแต่
ความทุกข์ ทำให้จิตใจคับแคบ แทนที่จะแผ่ขยาย

วูบหนึ่ง ชายหนุ่มคิดถึงจามจรีโบราณริมฝั่งน้ำที่บ้านเกิด
คิดถึงวัยเด็กและความไฝ่ฝัน คิดถึงกระดาดขินสอสีและการไม่ล้างเล
ใดๆ เลย

และคิดถึงความตายของเพื่อนเด็กหญิง เพื่อนหญิงที่เขาแอบ
รัก เขายังจดจำผมเปียคู่ห้อยดอกจำปีของเธอได้ มันกวัดไกวราวมีชีวิต
ขณะเธอถีบจักรยานอยู่เบื้องหน้า

ในห้วงปิดเทอมใหญ่หลังจบชั้นประถมปีที่ห้า เธอจมน้ำตายใน
ลำคลองที่ทอดผ่านหมู่บ้าน

เขามองใบหน้าซีดเขียวในโลงศพเป็นครั้งสุดท้าย ก่อนหย่อน
ดอกจำปีและภาพวาดใบหน้าของเธอลงไปในโลง ก่อนเดินกลับบ้าน
ท่ามกลางเสียงพลุ (อันเศร้าสร้อย) ในยามบ่ายแก่ๆ

เขาปีนขึ้นไปหลบซ่อนอยู่บนคาบคอบของจามจรีริมน้ำ และร่ำไห้
จนกระทั่งแสงพลบกลบกลิ่น

หลังจากวันนั้น เด็กหญิงจะมาหาเขาสม่ำเสมอในความฝัน
และทุกครั้งเธอจะชวนเขาไปท่องเที่ยวด้วยกัน

จนกระทั่งดวงตาสวยใสของเธอ กลับกลายเป็นดวงตาที่สาม
ของเขา

แม้จะตระหนักได้ว่าชีวิตช่างเปราะบาง แต่เขาก็ยังรับมือกับ
มันได้ไม่ดีนัก

และบางครั้งดวงตาของเด็กหญิงก็ซ้อนทับกับดวงตาของหญิงสาวอย่างประหลาด

เสียงเพรียกของสายน้ำลอบติดตามเขาไปตลอดชีวิต

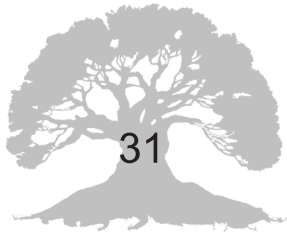
เช่นเดียวกับจามจรีต้นนั้น แต่น่าแปลก เพราะเมื่อเขาได้โอบกอดทวดมิ่งคุดของแคนา เขากลับรู้สึกที่กำลังโอบกอดจามจรีด้วยสัมผัสเดียวกัน คือความอ่อนโยนอันเก่าแก่ และให้ความรู้สึกมั่งคั่งมั่นคงเสียยิ่งกว่าเงินทองใดๆ

พวกเขาสร้างแบบฝายไม้ไผ่ลงบนแผ่นกระดาษใหญ่ จากฝายต้นแบบที่แคนาค้นพบในโลกเสมือนจริง พวกเขามองเห็นมันแผ่ผายในจินตนาการ ในลำห้วยมั่วล่อยที่แห้งเหือด พวกเขามองเห็นฝายแรก ฝายที่สอง ฝายที่สาม ฝายๆๆ

โดยเฉพาะแคนาถึงกับหลับฝันถึงลำห้วยที่เต็มเปี่ยมด้วยสายน้ำ และฝูงปลาโบราณที่กลับคืนมา และหมู่ต้นไทรริมฝั่งน้ำ และฝูงนกเป็ดล้ารากับหมู่เมฆสีเขียวย่ออัน

เสียงสายน้ำนั้นเปี่ยมด้วยชีวิตชีวา เช่นเดียวกับเสียงเพรียกของฝูงปลาและฝูงนก

ภาพวาดสีน้ำมันรูปทวดมั่งคุดถูกนำมาติดที่ผนังด้าน

หัวเตียงของแคนา

ภาพวาดขนาดสองคูณสี่เมตร ดูหนักแน่นเปี่ยมพลัง แทบจะมองเห็นความสั่นไหวแห่งกิ่งก้านและพุ่มทงมหึมาของทวดมั่งคุด สีฉันทเหล่านั้นราวถูกเสกสร้างขึ้นจากแสงแดดและฤดูกาลทั้งสาม

และทั้งหมดทั้งหมดคือความรัก

มันมิใช่อะไรอื่น แต่มันคือความรักอย่างจริงแท้

มันคือความรักของผู้วาด ผู้ได้กลิ่นกรองชีวิตจิตวิญญาณของตนผ่านไม้โบราณต้นหนึ่ง ไม้โบราณซึ่งกำลังเจ็บป่วย ไม้โบราณที่เฝ้ารอจิตวิญญาณของใครคนหนึ่ง เข้ามาสัมผัสและชุบชูชีวิตเก่าแก่ให้ตื่นฟื้น เพื่อวาดหวังโลกร่วมกัน

ในโลกที่บทกวีไร้ค่า เจกเช่นจิตใจฟื้นฟู ของหญิงสามัญชนผู้หนึ่ง

หญิงสาวเฝ้ามองดูภาพวาดทวดมั่งคุดด้วยน้ำตาเอ่อคลอ และเธอยังรู้สึกรักใคร่ผู้วาดมันขึ้นมาเป็นบทกวี

ในโลกที่ให้คุณค่ากับเงินทองและวัตถุมากเกินไป จึงกลบกลืนอีกด้านหนึ่งของชีวิตไปเสียสิ้น นั่นคือด้านที่ละเอียดอ่อนลึกซึ้ง

เธอมองเห็นชายหนุ่มนั่งสงบนิ่งที่ระเบียงกระท่อม หลอมรวม
โลกเบื้องหน้าลงบนผืนผ้าใบ ขณะเดียวกันก็โน้มนำโลกภายในให้พรั่ง
พรูออกมา

เพราะขณะที่เขากำลังวาดทอผืนผ้าใบ เขาก็กลับโผล่คิดไปถึง
ต้นจามจุรีโบราณที่ริมฝั่งน้ำของบ้านเกิด ต้นจามจุรีที่เป็นเสมือนโลก
ในวัยเยาว์ของเขา โลกใบเล็กที่ทำให้เขามองเห็นมาตุภูมิของตน มอง
เห็นวิถีชีวิตของพ่อแม่และผู้คนร่วมพื้นถิ่น และทำให้เขาตระหนักได้ว่า
ความทุกข์เศร้านั้นยึดยาวกว่าความสุข

เพราะวัยเยาว์นั้นแสนสั้นเกินไป

นอกจากนั้นหญิงสาวยังมองเห็นกวีบางคน ขณะที่เขากำลัง
ก้าวเดินอย่างไร้จุดหมายอยู่บนทางดินเก่าแก่ริมฝั่งน้ำ ก้าวเดินพลาง
เงี้ยวพองพุ่มพงดงไม้สองฟากทาง ด้วยหวังว่าจะได้ยินเสียงหัวเราะ
ของวัยเยาว์ที่หลบซ่อนอยู่ระหว่างทางเดิน ก่อนจะไปหยุดยืนอยู่ใต้ต้น
กระท้อนอายุร่วมร้อยปีกลางไร่ พลางร้องถามต้นกระท้อนว่าจดจำเขา
ได้ไหม เขาในวัยเด็กที่มักปายปิ่นขึ้นไปสู่คาบค ในฤดูแล้งที่ลูกผลตกตื้น
นั่งกัดกินพลางเฝ้ามองเมฆฟ้าอยู่บนนั้นจนตะวันชิงพลบ และฝูงนก
กลับคืนรวงรัง

เธอมองเห็นกวีผู้มีผมสีดอกเลาโอบกอดต้นกระท้อนชรา เธอ
มองเห็นเส้นสายหลังไหล่ของเขาสั้นสะท้าน

ทุกคนต่างมีต้นไม้ในความทรงจำของตัวเอง ต้นไม้แห่งชีวิต
เช่นเดียวกับฤดูกาลที่เลือกรักใคร่ผูกพัน

และหากเงื่อนปมและบาดแผลในชีวิตไม่หนักหนาจนเกินไป
ใครบ้างที่ไม่อยากกลับไปบ้านเกิด

แค้นายังจดจำได้ดี วันที่เธอเอ่ยปากให้ชายหนุ่มออกไปจาก
ชีวิตของเธอ ว่าเขาได้เดินฝ่าสายฝนไปบนถนน (สายฝนที่ชายหนุ่มมอง
เห็นเป็นสีน้ำเงิน)

แต่ปฐวีก็รักฤดูฝนมากกว่าฤดูอื่นใด เช่นเดียวกับแคนา นั่นอาจเป็นเพราะทั้งคู่มิเลือดเนื้อของชานาชาวสวน พวกเขาหลงใหลในการแตกผลิ ความสดกระจ่างของทิวทัศน์ และเสียงของสายฝน

ขณะเรียนและทำงานอยู่ในมหานคร พวกเขาเลือกพักอาศัยอยู่ในย่านที่ยังพอหลงเหลือห้องทุ่งและเรือกสวน โยงใยด้วยสายน้ำลำคลอง (แม้จะเน่าเสีย) มองเห็นและได้ยินเสียงของนกนานาชนิด แม้กระทั่งนกกวัก

และขณะเดินทางผ่านการจราจรอันแออัดและโกลาหล พวกเขาจะทอดสายตาออกไปทางหน้าต่างของรถโดยสาร เพื่อมองหาต้นไม้สักต้น หรือหย่อมของดงไม้ที่ยังเหลือรอดจากการบุกรุกของตึกอาคาร

เสียงร้องของอีกาในเมืองใหญ่ ทำให้ทั้งคู่คิดถึงบ้านอย่างจับจิต เช่นเดียวกับเสียงกู่ร้องของบรรดากาเหว่า โดยเฉพาะในยามโพล้เพล้

ดีวีเศษอะไรเช่นนี้ ที่ต้นจามจุรีกับต้นมังคุดได้เข้ามาอยู่ร่วมห้องกับเธอ

หญิงสาวเอื้อมมือไปสัมผัสต้นทวดมังคุดในกรอบรูป

จับปล้นในโศตประสาท้ออิงด้วยเสียงเพรียกของฝูงนกเป็ดน้ำ

ความเจ็บป่วยเหมือนทะเลทราย

ทุกแห่งหนเต็มไปด้วยแอ่งน้ำลวงตา

ทัศนียภาพราวแผ่นกระดาษขาวซีด แม้แต่ดวงตะวัน ที่นั่น
แค้นามองไม่เห็นใครเลย ในโลกอันเว้งว่างกว้างไกล เธอได้ยืนแต่
สายลมคร่ำครวญ และคลื่นทรายที่แปรเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา

เธอควรจะเป็นนักเขียนจริงๆ นั่นแหละ เธอไม่ควรจะตายไป
อย่างเปล่าดาย เธอควรเขียนเพื่อยืนยันการพานพบและเพื่อรำลา

พานพบโลกข้างนอกและข้างใน

รำลาโลกข้างนอกและข้างใน

เธอควรจะเป็นให้ได้สักครั้งหนึ่งของทวดกุหลาบ เธออยากรู้
เหลือเกินว่าในห้วงทุกข์เหลือแสน ย่าทวดมีสิ่งใดเป็นเครื่องยึดเหนี่ยว
มีถ้อยคำใดเป็นเครื่องชุบชูจิตใจ

แค้นาเห็นเธอยืนอยู่เบื้องหน้าภาพวาดทวดมั่งคุด ยื่นมือออกไป
สัมผัสผ้ากับลำต้นเก่าแก่ ขณะนั้นเธอรับรู้สึกเสียใจที่ตัวเองไม่มีจิตใจ
หรือสัมผัสของกวีแม้แต่หน่วยนิด

ตั้งแต่เจ็บป่วย โลกของเธอกลายเป็นโลกกึ่งจริงกึ่งฝัน เธอ
กำลังเดินอยู่บนโลกที่เปราะบาง เธออาจจากไปก่อนทวดมั่งคุด เธออาจ

จากไปก่อนพ่อแม่ จากไปก่อนพี่น้อง และจากไปก่อนชายหนุ่มที่เธอ
คบหามานานปี

แต่ในขณะที่เธอกำลังก้าวเดินไป กิ่งไม้ใบหญ้าต่างก็ลอบ
สัมผัสเธออย่างอ่อนโยน มวลไม้ไม่น้อยใหญ่ที่ล้วนแล้วแต่เป็นลูกหลาน
ว่านเครือของทวดมั่งคุด

ต้นไม้โบราณที่จิตวิญญาณของทวดกุหลาบสถิตอยู่ในนั้น
ต้นไม้ที่เฝ้ามองดูความเป็นไปของชีวิตรายรอบ ปีแล้วปีเล่า

หญิงสาวอยากจะทำอะไรก็ทำเถิด เธอว่าชีวิตคือความฝัน และ
หากถึงวาระที่เธอต้องจากไปจริงๆ เธอจะชักชวนดวงจิตวิญญาณของ
ทวดกุหลาบไปด้วยกัน ไปสู่เทือกเขาเมฆไกลโพ้น

อ้อ, รวมทั้งเด็กหญิงมะลินั้นด้วยสิ

อืม, ไมสิ เธอหลงลืมเขาไปได้อย่างไร เพื่อนหนุ่มนั่นตาเศร้า
คู่นั้น เพื่อนผู้ตัดสินใจปลิดชีพตนเองด้วยยานอนหลับ ยาแก้ปวด และ
เหล้า ในขณะที่กำลังเล่าเรียนอยู่ในชั้นปีที่สี่ในคณะเดียวกับเธอ

เพราะครอบครัวไม่เห็นด้วยที่เขาเอาแต่หมกมุ่นอยู่กับการ
เขียนและอ่านบทกวี จนกระทั่งผลการเรียนตกต่ำ

ความตายของเขา ทำให้เธอนอนไม่หลับนานหลายเดือน
เพราะเมื่อเธอหลับตาลงคราใด ดวงตาโศกเศร้าคู่นั้นจะปรากฏขึ้นทุก
ครั้ง

และก่อนจากไป เขาเขียนบทกวีให้เธอหนึ่งชิ้น

ในบทกวีชิ้นนั้น เขาชวนเธอไปท่องแม่น้ำ!

ใช่, เธอจะชักชวนจิตวิญญาณของเขาไปด้วย ไปสู่เทือกเขา
อันเป็นต้นธารทั้งหลายทั้งปวง

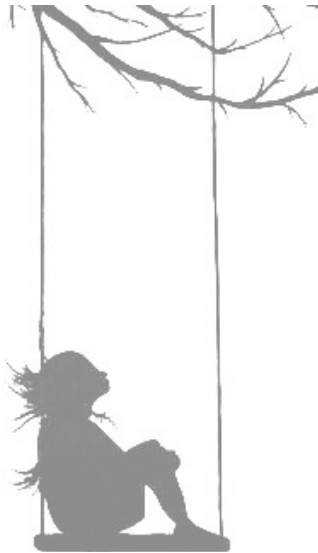
เมื่อเธอนึกถึงเขา น้ำตาก็พลันไหลออกมาอีก และยังไม่ลดคิดถึง
แม่น้ำที่ทอดผ่านมหาวิทยาลัย เพราะทุกยามเย็นหลังเลิกเรียน เขากับ
เธอมักจะไปนั่งทอดอารมณ์อยู่ที่ริมฝั่ง และมีหนังสือวรรณกรรมอยู่ใน

มือคนละเล่ม

เขาไม่เคยบอกรักเธอ แต่เขาชอบอ่านบทกวีรักให้เธอฟัง และ
นามปากกาของเขามีชื่อของเธอเป็นส่วนประกอบ

ด้วยเหตุนี้กระมัง ที่ทำให้เธอนึกฝันถึงโลกของกวีอยู่เนืองๆ
โลกที่ต่ำต้อยด้อยค่าในมุมมองของเหล่าผู้สูญเสียสัมผัสด

ฟังสิ “ไปท่องแม่น้ำกับฉันเถิด...”

แคนาเฝ้ามองดูเด็กชายช่างฝันที่หลบเร้นอยู่บนคาบคบของ ต้นจามจุรีริมฝั่งน้ำ

เด็กชายกับสมุดวาดภาพ ดวงตาโตกเศร้าแฉ่งแววช่างฝัน
ทำไมนะ ทำไมเธอจึงพบเจอผูกพันกับคนผู้มีดวงตาเศร้าสร้อย รวากับ
ว่าเธอและพวกเขานั้นถือกำเนิดขึ้นในยุคสมัยแห่งความทุกข์เศร้า

ยุคสมัยที่โครงสร้างคร่ำครึมีมากำลังคลอนแคลน

เด็กชายวาดทุกสิ่งทุกอย่างในมโนคิดฝันลงในสมุด เขาไม่ได้
สังเกตเห็นหรือทราบดีว่าเขากำลังเฝ้ามองเขาอยู่ แววดดดสีทองเด่นรำอยู่
เหนือผิวน้ำ เธอแทบจะได้ยินเสียงกู่ร้องของกาเหว่าดังมาจากภาพวาด
มวลเมฆสีครามรูปปลาโลมาล่องลอยอยู่เหนือศีรษะของเด็กชาย มัน
กำลังวิ่งเล่นกับฟองน้ำที่มันพ่นออกมาเอง เธอเห็นมันยิ้มที่มุมปาก และ
ใครรู้เหลือเกินว่าเด็กชายกำลังวาดภาพอะไร

อาจเป็นชายสันโดษผู้หนึ่งที่กำลังลอยเรือออกไปเพื่อตกปลา
หรือหญิงแม่ลูกอ่อนที่กำลังนั่งซักผ้าอ้อมอยู่ที่สะพานชายทำฝั่งตรงข้าม

เหล่ากอไผ่สีสุกตามแนวชายฝั่งให้ความรู้สึกสงบใจเหลือเกิน
และผู้หญิงที่กำลังขุดดินอยู่กลางไร่ก็ชอบเสียงเสียดกอกของมันเช่นกัน

ไร่ข้าวโพดที่กำลังเติบโตสะพรั่งนั้น เมื่อถูกสายลมพัดผ่าน ดู

ราวกับทะเลและคลื่นสีเขียว

เด็กชายฝันถึงห้องทะเลบ้างไหมนะ นอกจากลำคลองที่เขา
ผูกพัน

เด็กชายกลายเป็นคนเงียบขรึมซึมเซา หลังจากเด็กหญิงที่เขา
หลงรักจากไปกับสายน้ำ

ช่วงเวลาที่หญิงสาวหันหลังให้ภาพเขียนต้นจามจุรี เด็กชายใน
ภาพวาดก็หันมาเห็นเธอพอดี แต่ก็ซ้ำเกินไปเสียแล้ว เพราะหญิงสาวได้
หายลับเข้าไปในภาพวาดของทวดมั่งคุด

เพียงช่วงขณะเท่านั้น โลกและชีวิตคือเพียงช่วงขณะเท่านั้น ที่
ทุกสิ่งทุกอย่างพลัดหลุดไปจากปลายมือ และไม่อาจจួយคว้าเอาไว้ได้

ราวกับว่าหญิงสาวกำลังอ่านนวนิยายเรื่องหนึ่ง เพราะเมื่อเธอ
ค้นพบประตูแห่งความลับ เธอก็ได้สัมผัสโลกแห่งกาลอดีต ที่นั่นครีมน้อย
ด้วยมวลหลมุดันไม้ บ้านเรือนต่างๆ ปรากฏตัวอย่างสงบเสงี่ยมเจียมตัว
ด้วยลำไม้ไผ่ ด้วยฟากไม้ไผ่ ด้วยหญ้าแฝกหญ้าคา

เธอรำพึงในโลกลึกเร้น “ฉันจะสร้างฝายไม้ไผ่”

ที่เรือนไม้ไผ่ยกพื้นสูงหลังใหญ่ เธอได้พบกับทวดกุหลาบ!

ทวดกุหลาบในวัยสาวใหญ่ ผู้มีเรือนกายกะทัดรัด และมีผิว
กายสีเนียนแดด แก่อยู่ในชุดใจกระเบน มีผืนผ้ารัดอกไว้ ผมหงดอก
กระพุ่ม ปากมีสีแดงชาดเพราะกินหมาก

แคนาได้กลิ่นกุหลาบอวลอยู่ในอากาศรายรอบ

ครั้นเมื่อสบตากัน เธอรู้สึกราวกับว่ากำลังมองดูเงาของตนเอง
ในกระจก

หรือว่าแท้จริงแล้ว เธอกำเนิดมานานับครั้งไม่ถ้วน?

หญิงสาวเฝ้ามองดูเรือนร่างกะทัดรัดเคลื่อนไหวอย่างกระฉับ
กระฉ่ง พุดจาด้วยน้ำเสียงเฉียบขาด และเธอยังมองเห็นมั่งคุดต้นหนึ่ง
ยืนต้นอยู่ข้างเรือน มั่งคุดที่ในกาลต่อมาจะกลายเป็นทวดมั่งคุดของเธอ

เธอมองเห็นทวดกุหลาบหยิบจับไปเสียทุกอย่าง ทั้งงานใน
ทุ่งนา งานในสวน และงานในเรือน โดยมีลูกๆ คอยเฝ้าติดตามเป็น
ลูกมืออยู่ไม่ห่าง เด็กๆ เหล่านั้นแม้จะมีดวงตาเศร้าสร้อย แต่ก็ขยัน
ขันแข็งรู้การรู้งาน

เธอมองเห็นฝูงควายยืนล้อมหญ้าอยู่ชายทุ่ง ขณะที่ฝูงไก่พากัน
มาออกรอบๆ ครกตำข้าว

หญิงเจ้าเรือนเอ่ยกลัวหัวเราะ เมื่อเห็นหญิงสาวจากโลกอื่น
เฝ้ามองต้นมังคุด

“มังคุดต้นนี้พ่อปลูกรับขวัญญาติในวันเกิด มันกับกูเลยลูกดก
เหมือนกัน”

แกเสียบไปชั่วคราว ก่อนจะเอ่ยออกมาอีก

“ไม่มีอะไรจริงเท่าดินอีกแล้ว มึงว่ามั๊ย อีหนู”

และไม่รู้ว่าอะไรดีใจ เพราะจู่ๆ เธอก็เอนกายลงนอนหนุนตัก
หญิงโบราณนางนั้น บนร้านไม้ไผ่ที่ตั้งอยู่ใต้ถุนเรือน พลังสัมผัสได้ถึง
มือหยาบกร้านที่ลูบไล่ศรัระเธอ

“กลับมาหาทวดอีกนะ อีหนู กลับมาหาทวดอีก”

หญิงสาวสะดุ้งตื่นจากความป่วยไข้ เมื่อได้ยินเสียงเด็กชาย
กู่ร้องเรียก

“แคนาาาา...”

เธอลืมตาขึ้น มองเห็นแม่นั่งอยู่ข้างเตียง มือข้างหนึ่งลูบไล่
ศรัระของเธอ และมองเธอด้วยดวงตาว่วงใยรักใคร่

“ลูกเอาแต่เพื่อถึงทวดกุหลาบ”

“ผมมาพบไม้งาม เมื่อยามขวานบิ่น”

นายโยโพล่งออกมาพร้อมหัวเราะเหะเหะ พลังก็นึกถึงห้วงยามที่ได้ทำงานรับจ้างโค่นไม้เลื่อยไม้กับพ่อแม่พี่น้อง พลันนั้นน้ำก็เอ่อคลอหน่วยตา

เขาพลิกเปิดหนังสือในมือ เป็นเรื่องของชายชราชาวญี่ปุ่น ผู้ปฏิบัติยุคสมัยด้วยฟางเส้นเดียว

หากไม่ได้ไปรับจ้างทำงานที่ไหน นายโยซึเม่าจะมาขลุกอยู่ที่ศาลาหนังสือ เลือกรหัสที่ต่องการ ก่อนจะไปนอนอ่านอยู่ในเปลสนามที่แขวนไว้ตามแนวระเปียงศาลา สลับกับการจับตีมเหล็กจากขวดแบ่ง และสูบยามวนใบจาก

“ผมว่าคุณๆ น่าจะลองทำนาฟางดูบ้างนะ”

เขาเอ่ยขึ้นอีกพยางค์พืดไปทางท้องนา ท้องนาที่ร้างไร้ชีวิต ท้องนาเหนือจริงในมุมมองของปฐวี ท้องนาที่ทำให้เขานึกถึงภาพวาดเหนือจริงในยุคสมัยหนึ่ง และหากเขาจะวาดมันบ้าง เขาจะวาดแม่โพสพนอนตายอยู่กลางท้องทุ่ง ท้องทุ่งที่ต้นข้าวแตกรวงเป็นเมล็ดพลาสติก โดยมีป้ายโฆษณาเคมีการเกษตรเป็นเสมือนหุ่นไล่กาท่ามกลางฝูงนกกระยางที่เหลือเพียงโครงกระดูกโอบยบิน

แต่คำพูดของนายโยก็ช่วยจุดประกายบางอย่างขึ้นเงิบๆ ในใจของแคนา

“วันหนึ่งผมรับจ้างฉีดยาในนา ยังไม่ทันเสร็จ ผมล้มพุงคาคันทนา หลังจากนั้นผมไม่เอาอีกเลย”

ชายขี้เมาผุดลุกผุดนั่งอยู่ในเปล เขายังจำได้ดีว่าขณะที่นอนหมดสติอยู่นั้น เขาฝันถึงพ่อแม่ผู้ล่วงลับ มองเห็นเมียและลูกที่หนีจากเขาไป และมีผู้หญิงในชุดโบราณปลุกให้เขาตื่นขึ้น

และใบหน้าของหญิงโบราณผู้นั้น ช่างละม้ายเหมือนใบหน้าของแคนาเหลือเกิน

ชายขี้เมาไม่ได้แต่คิด แต่ไม่พูดออกมา เขารู้สึกนิยมชมชอบหญิงสาว ดูเอาเถิด แม้ว่าจะเจ็บป่วย แต่เธอช่างสงบสง่า โดยเฉพาะความคิดความอ่าน เขาไม่เคยพบผู้หญิงคนใดเหมือนเธอมาก่อนเลย

เขาค้นพบโลกการอ่านที่นี่ และก็ปรารถนาจะได้เห็นหน้าเธอทุกวัน มันเป็นความรู้สึกที่อธิบายไม่ถูก

แต่ไม่ใช่ความใคร่อย่างแน่นอน เขายืนยันกับตัวเอง แต่มันเป็นอารมณ์ความรู้สึกที่ลึกซึ้งกว่านั้น

เช่นเดียวกัน หญิงสาวก็ปฏิบัติต่อเขาอย่างเป็นธรรมชาติ เธอคะยั้นคะยอให้เขากินข้าวปลาอาหาร แสดงแววตาเป็นห่วงบ่วงโยอย่างชัดเจน เมื่อเห็นเขาเอาแต่ดื่มร่ำ ปล่อยให้ร่างกายให้ชুবโทรม และมีบาดแผลติดตัวมาให้เธอเห็นอยู่บ่อยๆ

เขาดูเหมือนตัวละคร “ไอ้ขี้แพ้” ทั้งหมด ทั้งในโลกจริงและโลกวรรณกรรม

ฝ่ายปฐวีก็มักจะหยิบยื่นเสื้อผ้าให้เขา ให้เขาเป็นลูกมือในงานต่างๆ นอกจากเป็นเพื่อนคุยที่ดี

ระยะหลังๆ มา มักมีเด็กหนุ่มสามคนติดตามนายโยมาด้วย พวกเขาคือ ป๋อง น้อย และที พวกเขาเป็นเด็กหนุ่มผู้ปฏิเสธโรงเรียน และ

ขณะเดียวกันโรงเรียนก็ผลักดันพวกเขา

พวกเขาเจ็บขริ่ม มีโลกส่วนตัว ก้มหน้าอยู่กับจอโทรศัพท์ สลับกับการพลิกเปิดหน้าหนังสือ พวกเขาสูบบุหรี่ แต่ไม่กล้าดื่มเหล้า ที่ศาลาหนังสือ มอเตอร์ไซค์ของพวกเขาล้วนถูกดัดแปลงไว้สำหรับการ ประลองความเร็ว

ผิวกายของพวกเขาประดับด้วยรอยสัก

พวกเขาเฝ้ามองดูปฐวีวาดภาพด้วยดวงตาเป็นประกาย รวมทั้งห้วงยามที่ปฐวีเล่นกีตาร์และร้องเพลง

แคนาได้ยินน้อยเปรยกับเพื่อนๆ หลังจากเปิดอ่านนิตยสาร เกี่ยวกับเกษตรกรรมธรรมชาติ ว่าเขาอยากสร้างโรงเพาะเห็ดฟาง

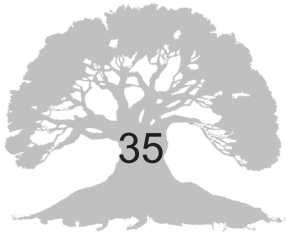
ขณะที่ปองยีนมองแบบร่างฝายไม้ไผ่ในแผนกระดาษใหญ่ที่ ติดไว้กลางศาลา ด้วยท่วงท่าครุ่นคิดเหมือนคนโต

และในขณะเดียวกัน ปฐวีก็ลอบสังเกตพวกเขาแต่ละคน พลัง ก็พยักหน้าขึ้นลงซ้ำๆ มีรอยยิ้มปรากฏที่มุมปาก

“พวกเขายังไม่ถูกขัดเกลา”

ปฐวีครุ่นคิด ขณะนายโยพูดคนเดียวซ้ำๆ

“ด้วยฟางเส้นเดียว ด้วยฟางเส้นเดียว...”

แคนายืนอยู่เบื้องหน้าแผ่นกระดาษแบบร่างผ่ายไหม้

ขณะที่เบื้องนอก ทวดมั่งคุดและบรรดาลูกหลานดูกระปรีกระเปร่า หลังจากสายฝนโปรยซ่ำลงมา

เช่นเดียวกับนกเล็กๆ ที่ส่งเสียงกังวานสดใสอยู่ตามซุ่มทุมพุ่มใบ

เช่นเดียวกับเจ้ากระโจนที่มีความสุขกับการไล่ล่ากระรอก กระแต และชุดคีย์ดินหาหนูหาตุ๋น เสียงเห่าเปี่ยมพลังของมันทำให้กระรอกขี้ตื่นบางตัวพลัดหล่นจากกิ่งไม้สูง แล้วทำให้เจ้ากระโจนตะครุบมากัดพืดอย่างง่ายดาย

ดูเหมือนว่ามันเฝ้าลับสัญญาณให้แหลมคมอยู่เสมอๆ เพื่อเฝ้ารอสัญญาณบางสัญญาณที่จะถูกส่งมาจากเทือกเขาไฟน

เช่นเดียวกับมวลรากไต้ดิน พวกมันได้เนรมิตเครือข่ายไฟศาลขึ้นมาอย่างเงียบงัน อาจมีชาวสวนบางคนสัมผัสถึงความลับเหล่านี้ได้ในโมงยามขณะที่เขากำลังนอนหนุนรากไม้หลังอาหารมื้อกลางวันและการทำงานอันเหนื่อยล้า และหลังมวนยาสูบ

ในเคลิ้มหลับอันรุ่มรวยประหลาดนั้น เขาได้ท่องไปในป่าลึกท่ามกลางละอองรังสีสีเขียวอันเย็นเยียบ ก่อนสะดุ้งตื่นเพราะได้ยินเสียง

ผลงานศพที่ตั้งมาจกวัด

แคนาถามว่า โครงสร้างไม้ไผ่ของฝายเหมือนกับอวัยวะใดของร่างกายมนุษย์

ป๋องตอบว่า “ขา”

ทีตอบว่า “แขน”

นายโยตอบว่า “โครงกระดูก”

แคนาถามว่า เชือกและรากของต้นไม้เหมือนกับสิ่งใด

น้อยตอบว่า “เส้นเลือด”

นายโยตอบว่า “เส้นประสาทมั้ง”

ทีตอบว่า “เส้นเอ็น”

แคนาถามต่อว่า ทรายในกระสอบเปรียบเสมือนสิ่งใด

ป๋องตอบว่า “เนื้อ”

ทุกคนพยักหน้าคล้อยตาม

แคนาถามอีกว่า น้ำเหมือนสิ่งใด

ทุกคนตอบเกือบพร้อมกัน “เส้นเลือด”

และท้ายสุด แคนาถามว่าอะไรคือหัวใจ

ทุกคนเงยบงนไปครู่ใหญ่ สุดทำยนายโยเป็นคนแรกที่เอ่ยออก

มา

“ความร่วมมือร่วมใจนะสิ ผมว่านะ ไซ้มีัยครับ”

ภายนอกนั้น ทอดม้งคุดและมวดไม้โบกโบอย่างพึงใจ เช่นเดียวกับเสียงร้องสดไสของมวลก และเสียงเห่าเริงใจของเจ้ากระโจน

เสียงกีตาร์และเสียงร้องเพลงดังขึ้น ไม่ใช่จากปฐวี แต่ดังมาจากวงของเด็กหนุ่มทั้งสาม โดยมีเสียงปรบมือคร่อมจ้งหะของนายโยเรียกเสียงหัวเราะเป็นระยะๆ

ความสัมพันธ์ของพวกเขาก่อตัวขึ้นเจีบบๆ โยงใยเข้าหากันเหมือนรากใต้ดิน หัวใจของเด็กหนุ่มทั้งสามเปิดออกทีละน้อย แม้ว่าใน

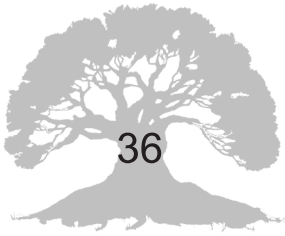
ยามค่ำคืนพวกเขายังคงออกไปโลดโผนอยู่บนท้องถนน ทะเลาะเบาะแว้งกับวัยรุ่นจากถิ่นอื่น หรือหายหน้าไปจากศาลาหนังสือหลายวันติดต่อกัน

เช่นเดียวกับนายโย บางห้วงที่เขาหายหน้าไปหลายวัน แคนากับปฐวีจะบุกบันไปถึงกระท่อมริมฝั่งห้วยของเขา บางครั้งก็รับรู้จากปากของเพื่อนบ้านว่าเขาไปทำงานรับจ้างยังถิ่นอื่น ทั้งงานก่อสร้างหรืองานปลูกพืชไร่ แต่บางครั้งก็พบเขาอนคมพิชชั้อยู่เพียงลำพังในที่พักโกโรโกโส เสียงละเมอเพ้อพวกของคนไข้ทำให้แคนาน้ำตาคลอ เมื่อเธอสัมผัสได้ถึงโลกที่โดดเดี่ยวของมนุษย์ผู้หนึ่ง อีกทั้งยังทำให้เธอกระหัดคิดไปถึงเพื่อนชายผู้ลวงลับ

พวกเขาได้ยินเสียงละเมอของคนไข้

“เหล่า ขอเหล่าน้อยเถอะ...”

“น้ำ เมื่อไรน้ำจะกลับคืนมา...”

พวกมึงเห็นอย่างทีกูเห็นใหม่ เห็นหัวใจที่ไม่เพิกเฉย ไม่
จ่ายอม ของคนคนหนึ่ง แม้ว่ามันจะเจ็บป่วย และพร้อมที่จะล้มลงตาย
จากไปทุกเมื่อ สายใยอันเหนียวแน่นนั้น ดุจเดียวกับราก ไม่ว่าจะผ่าน
ไปกี่ร้อนก็ฝนกี่หนาว แต่มันยังคงยืนยั้น ดุจเดียวกับจิตวิญญาณของ
ความเป็นแม่ ลูกเอ๋ย กูสะเทือนใจเหลือเกิน นี่กรรมังคือสายใยลึกเร้นที่
ช่วยยึดโยงชีวิตกูไว้ ช่วยชูครึ่งชีวิตกูไว้ จากความเสื่อมทรมานทั้งหลาย
ประดามีในโลกใบนี้ รวากับกูกำลังโอบอุ้มทารกไว้ และดวงตาแจ่ม
กระจ่างของเด็กน้อยนั้นช่วยทำให้กูผ่านพ้นอนธการมาได้ เช่นเดียวกับ
เรื่องเล่าบางเรื่อง ที่ทำให้ใครบางคนค้นพบวิถีทางของตน เรื่องเล่าเล็กๆ
ที่เหลือรอดจากเรื่องเล่าใหญ่ๆ ที่โถมทับกลบกลืน และหากพวกมึงไม่รู้
จักต้นเค้าเบาหลอม แล้วพวกมึงจะเป็นตัวของตัวเองได้อย่างไร และ
หากพวกมึงไม่กล้าที่จะเล่าเรื่องของตัวเอง มันก็จะมีคนอื่นมาช่วงชิงเล่า
เรื่องแทนพวกมึง แล้วพวกมึงก็จะสูญเสียความเป็นตัวของตัวเองไป
ตลอดกาล กลายเป็นมนุษย์ครึ่งๆ กลางๆ และพร้อมเสมอสำหรับการ
ถูกลากจูงไปทางโน้นทางนี้ ตรงข้ามกับคนคนหนึ่งที่จะสะท้อนหัวใจกูได้
ทั้งๆ ที่มันกำลังเจ็บป่วยเจียนตาย และคนคนนั้นก็ทำให้กูคิดถึงคนอื่น
หนึ่ง คนผู้ยื่นหยัดต่อกรกับชะตากรรมทั้งหลายทั้งปวง เปล่า ไม่ใช่คนที่

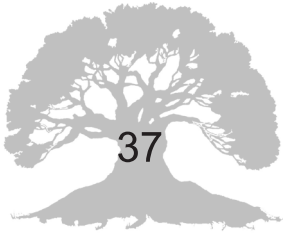
จับมีดดาบแล้วออกไปตัดหัวใครต่อใครดอก แต่เป็นคนที่ยับจับทุกอย่างแล้วออกไปสู่ไร่สวน กลั่นเคี้ยวตนเองกับดินฟ้าทารุณ เพื่อเอาเนื้อทุกหยดรดผองพืชพรรณ เพื่อปลงพลังชีวิตกระตุ้นดอกไม้ให้ผลิตสะพรั่ง เพื่อขอดน้ำตาทุกหยดบ่อนปลอบลูกน้อย เพื่อซุดลงไปจนสุดพิภพจนกว่าจะเจอหัวมันหัวกลอยสักปลายนิ้วก็อ่ย นั่นแหละจิตวิญญาณของนาง จิตวิญญาณที่ถูกเย็บปะอยู่ครั้งแล้วครั้งเล่า รวากับผืนผ้าที่ถูกปะซุนอยู่ซ้ำแล้วซ้ำเล่า ท่ามกลางเสียงสนั่นหวั่นไหวของป่าที่ถูกลุ่มไค่น และเสียงครึกโครมของรถลากไม้ ถนนสีแดงนั้นดูราวกับบาดแผลฉกรรจ์ของโลก เหล่าชาวบ้านยืนดูพวกมันด้วยความรู้สึกหลากหลาย เช่นเดียวกับกุและบรรดาต้นไม้ที่เหลื่อรอด รากของพวกถูกถอดเกี่ยวกันแน่นหนากว่าเดิม ขณะที่เรือดั้นสั้นไหวอย่างสุดระงับ ผุ่งนกกาเองก็พลอยแตกตื่นเพรียกร้อง หญิงนางนั้นก็เฝ้าเฝ้ามองโศกนาฏกรรมด้วยใจที่ท่วมท้น เจ็บปวดรวดร้าวราวกับถูกพิษของงูกะปะเล่นงาน พิษร้ายที่ทำให้เนื้อเน่าหลุดไปที่ละชิ้น กัดกร่อนไปถึงกระดูก เสียงลับมีดดาบทำให้คำคืนขาดวิน ดวงตาเปิกชุ่มในแสงคบแสงได้นั้นช่างวิปลาส และภาพเก่าหลังหม่นวนหลอนลวง นางเคี้ยวหมากไม่หยุดปาก เสียงพูดคุยคนเดียวฟังราวกับบทสวดของปีศาจ แต่ด้วยจิตวิญญาณของแม่ที่มีอำนาจกว่า นางจึงหวนคืนสู่เรือกสวนและไร่นา เจ็บงำเหมือนนกกาหน้า สู้กับแดดแรงกล้าด้วยการเดินลงไปซบตัวในลำห้วย ก่อนขึ้นมาจับจอบขุดดินต่อไป โดยมีลูกๆ ที่โตพอกลีๆจอช่วยงานอยู่ไม่ห่าง และคำคืนใดที่หัวใจปลดปล่อย นางจะรื้อฟื้นนิทานและตำนานในความทรงจำ เล่าขานสู่ลูกๆ ผู้มีดวงตาเศร้าสร้อยทั้งหลาย หรือเมื่อบรรดาลูกๆ ถูกเพื่อนๆ เสียดเย้ยว่าเป็นลูกโจรลูกขโมย นางจะตรงดิ่งไปยังบ้านของเด็กคนนั้น แล้วบอกเล่าด้วยจิตใจที่เยียบเย็น ว่าเรื่องฉิบหายเหล่านั้นล้วนถูกกู้ขึ้นมาทั้งเพ เพื่อใส่ร้ายป้ายสีคนบริสุทธิ์ ก่อนหันหลังกลับ นางยังกำซับด้วยเสียงเด็ดขาดกับเด็กพวกนั้น

ว่านางจะไม่ได้ยินได้ฟังคำเราะร้ายเทือกนั้นอีก! นางเป็นเช่นนั้น สงบ
นิ่งอย่างน่าเกรงขาม เหมือนกับท้องฟ้าที่เจียบบัน ก่อนพายุใหญ่โหม
กระหน่ำ ลุกๆ เฝือซึ่มซึบจากนาง เจียบขริม ขยับขันแข็ง ไม่จวบจ้วง
ผู้อื่น ไม่หีบหอยจากผู้อื่น ไม่รังแกใครก่อน มีน้ำใจแบ่งปันผู้ที่ต่ำต้อย
กว่า รักพี่รักน้อง และรักความยุติธรรม นางเป็นเช่นนั้น ท่ามกลางเสียง
ป้าที่ถูกโค่นล้ม และความตายของเพื่อนมนุษย์ ความตายอันแสน
อุบาทว์ ความตายของคนที่มีมองเห็นและพูดความจริง จิตใจของนาง
ปั่นป่วนหวาดไหวทุกครั้ง เมื่อได้รับรู้ข่าวร้ายไม่รู้จบสิ้น เหมือนมือของ
ผีร้ายคอยเขย่ามาบสะแกอยู่ตลอดเวลา คำคินร่ำระงมด้วยเสียงร้องไห้
ของเหล่าผีตายโหง เหล่าผีที่คิดว่าตนเองยังมีชีวิตอยู่ พวกเขาเพียงแต่
สะพายปืนแก๊ปจุดไฟออกไปส่องหาสัตว์ป่าเล็กๆ น้อยๆ หรือส่องหา
ปลาตามริมฝั่งห้วย แต่แล้วทำไมเขาจึงจำทางกลับเรือนไม่ได้ ทำไม
โลกนี้มันจึงมีมืดมิดเหิมมาถึงเพียงนี้ และพวกเขาไม่รู้สักห้วงลูกเมียที่เฝ้ารอ
อยู่เหลือเกิน เสียงร่ำไห้ของพวกเขาทำให้ลูกเมียฝันร้าย ละเมอครวญ
และกัณฑ์ แม้กระทั่งพวกนกยังพลอยละเมอตามไปด้วย คำคินมืดมิด
ราวถูกปกคลุมด้วยสิ่งชั่วร้าย แต่หญิงนางหนึ่งพยายามเอาชนะมัน
อย่างสุดกำลัง นางไม่เกรงกลัวเหล่าผีตายโหงพวกนั้นดอก ตรงกันข้าม
นางกลับรู้สึกเวทนาสงสารอย่างลึกซึ้ง นางพูดคุยกับความมืดดำเหล่านั้น
นั้น นางยื่นมือออกไปลูบหลังไหล่ปลอบประโลมพวกเขา นางลุกขึ้นหุง
ข้าวปลาอาหารแต่หัวรุ่ง เพื่อตักบาตรทำบุญอุทิศให้เหล่าวิญญาณ
ผู้หลงทางอยู่กลางป่า รวมทั้งวิญญาณของผัวรัก ในป่าที่แสงแดดส่อง
ไปไม่ถึง วิญญาณของเขาคงเปล่าเปลี่ยวเศร้าสร้อย คนพวกนั้นคร่ำ
อารมณ์ขึ้นไปจากครอบครัวของนาง ฆ่ายามเช้า และขว้างดวงตะวันให้
หล่นลงแตกดับ แต่ถึงอย่างนั้น นางจะไม่ยอมให้ลูกๆ เป็นเหมือนกับ
ต้นหญ้าอ่อนๆ ที่ถูกหินใหญ่กดทับ นางจะเป็นทั้งแม่และพ่อของพวกเขา
เขา นางรักพวกเขาเท่าๆ กัน ไม่ว่าจะลูกของนางเอง หรือลูกของผู้อื่น

นางจะไม่เลือกที่รักมักที่ชังอย่างเด็ดขาด เพราะนางเคยเห็นตัวอย่างเหล่านี้จากครอบครัวตัวเอง และจากครอบครัวของผู้อื่น ทั้งด้านมืดและด้านสว่าง เหมือนเช่นที่หลวงพ่อดูสันโดษได้เคยกล่าวแก่นาง ว่าไม่มีผีร้ายตนใดน่ากลัวเท่าผีร้ายในตัวของเราดอก ผีรักผีใคร ผีละโมภ ผีคับแคบ ผีอาฆาตพยาบาท “ผีในตัวกู” กูได้ยिनนางพิมพาอยู่เนืองๆ ขณะที่เวรตาดูจดังวิปลาสิทธิ์ค่อยๆ มอดดับลง แต่กว่าจะถึงวันนั้น มันก็กินเวลาไปหลายปีทีเดียว หลายปีที่นางนั่งหลับมิดตาบอยู่ในคำคืน หลายปีที่นางลงไปขลุกอยู่ในสวนในนาทุกยามคำคืน ไม่รู้ร้อนรู้หนาวใดๆ ทั้งสิ้น มือตีนของนางกร้านกระด้าง เช่นเดียวกับหัวใจ และในห้วงเวลาเหล่านั้น นางล้มป่วยเจียนตายหลายครั้ง แต่ดูเหมือนปณิธานของนางจะแรงกล้ากว่าความตาย “กูจะไม่ยอมตายง่ายๆ ดอก กูจะไม่ยอม” นางดูเหมือนกับไม้ใหญ่ พยายามหยั่งรากอย่างสุดฤทธิ์ เพื่อเสาะหามวลน้ำที่อยู่ลึกลงไป นางลุกขึ้นทุกๆ ที่ยังไม่ทันสร้างไข่ แบกไถไล่ควายออกไปสู่ท้องทุ่ง นางดำทอและเสียนตีควายเหล่านั้นทั้งน้ำตา ในเวลาที่มันคือหรือพยศเอกับนาง และเวลาที่ควายตัวใดตัวหนึ่งแก่ตายจากไป นางและลูกๆ จะช่วยกันขุดหลุมในสวนหลังเรือน เพื่อฝังควายเหล่านั้น นางจะไม่ยอมกินเนื้อของพวกมันเด็ดขาด นางจะไม่ยอมขายมันให้แก่พวกพ่อค้าเด็ดขาด ครั้งหนึ่งนางได้ยินได้ฟังเรื่องเล่าสะเทือนหัวใจ ครอบครัวหนึ่งนั่งกินเนื้อควายแก่อย่าง ผู้เป็นพ่อนั่งติดกับลูกน้อย เขากำลังเยือกกับชิ้นเนื้ออันเหนียวแน่น ครั้นเมื่อพินสามารถกัดชิ้นเนื้อนั้นขาด ศอกของเขาก็กระแทกเข้าที่ใบหน้าของลูกน้อยอย่างเต็มแรง จนลูกน้อยของเขาหมดสติและสิ้นชีวิต! นางรักและสำนึกในบุญคุณของพวกมัน แต่นางก็ดำทอและเสียนตีพวกมัน ในห้วงยามที่นางพ่ายแพ้แก่ผีที่อยู่ข้างใน นางรำไห่อย่างรวดร้าว เช่นเดียวกับห้วงยามที่นางลงไม้ลงมือกับลูกๆ ลูกๆ ผู้มีดวงตาโศกเศร้า ความรวดร้าวเหล่านั้นมักเกิดขึ้นในขณะที่นางรู้สึกห้วงหน้าพะวงหลัง แม้ว่าพี่ๆ น้องๆ จะยื่นมือ

เข้ามาช่วยเหลือเพื่อฟายอยู่เนืองๆ ก็ตาม ขณะที่พ่อแม่และพ่อผัว
แม่ผัวต่างก็ทยอยล้มหายตายจากไป ปล่อยให้แม่หม้ายและลูกๆ โขง
หนึ่งผจญชีวิตไปตามลำพัง ท่ามกลางสายตาหมิ่นของเพื่อนบ้าน
หูเบา ท่ามกลางความสาหัสแก่ใจของเหล่าผู้มีอิทธิพล แต่กลิ่นกุหลาบ
ในกายของนางไม่เคยเลือนหาย ตรงกันข้าม มันกลับส่งกลิ่นรุนแรงยิ่ง
ขึ้นๆ จนกระทั่งฝูงผีเสื้อยังเข้าใจคลาดเคลื่อน และกลิ่นกายประหลาด
นั้นยังเรียกเร้าหนุ่มน้อยหนุ่มใหญ่ให้เข้ามาบัวนบเนียนยิ่งเรือนของนาง
เพราะแม้ว่านางจะมีลูกเต้าเป็นโขง แต่เรือนร่างและหน้าตาของนาง
ยังคงงามอยู่ดั่งเดิม ความทุกข์เศร้าและงานหนักไม่อาจลบล้างมันได้
นางคือกุหลาบป่าที่หอมและลึกลับน่าค้นหา เรือนร่างโค้งเว้ากลมกลิ้ง
และแน่นหนึ่น ทำให้ผู้ชายเหล่านั้นเพื่อพก แต่หัวใจของนางนั้นมันคง
ดุจเทือกเขา เพราะนางได้มอบกายใจให้คนรักไปหมดสิ้นแล้ว คนรัก
ผู้กลายเป็นดวงวิญญาณหลงทางอยู่กลางป่าเขา โศกเศร้าและหิวโหย
ดวงตาเบิกกว้างอย่างตื่นตระหนกของเขายังประทับอยู่ในความทรงจำ
ของนาง ในเช้าวันที่นางได้พบร่างไร้ลมหายใจของเขา และนางพยายาม
ใช้มือลูบปิดเปลือกตาคู่นั้น แต่มันก็ไม่อาจปิดลงได้ รวากับว่าเขาจะเฝ้า
มองดูนางและลูกๆ ไปชั่ววันรันดร์ และเฝ้ามองดูความพินาศของป่าดง
อย่างมิรู้จบสิ้น นางเฝ้าปรารถนาอย่างลึกลับเร้น อยากรู้ให้เขากลับมาหา
นางทั้งในความจริงและความหลับฝัน ไม่, นางจะไม่กลัวเขาหรอก นาง
จะปรนนิบัติดูแลเหมือนเช่นที่เขายังมีชีวิตอยู่ เขาผู้ขยันขันแข็งต่องาน
ไร่นา ไม่ยุ่งเกี่ยวกับการพนันขันต่อ ฝันหรือยามเมา จะมีบ้างก็เพียงสาโท
หรือน้ำตาลเมาในงานบุญงานบ้านเท่านั้น เหนือจากงานสวนงานนา
ยังไม่พอ คล้อยค้ำก็สะพายปืนแก๊ปคู่มือออกไปล่าสัตว์ป่าเล็กๆ น้อยๆ
แถวชายป่า หรือถือฉมวกออกไปส่องแทงปลาตามแนวลำห้วย คำคืบ
ไหนที่ไม่ได้ออกไปนอกเรือน เขาก็จะนั่งเล่นิทานหรือตำนานเก่าแก่ให้
ลูกๆ ฟัง บนชานเรือนใต้ท้องฟ้าพร่างดาว นางไม่เคยลืมเลือนภาพเหล่า

นั่น แม้แต่ผีพุ่งไต้ที่ขีดเส้นฟ้ามีดมืดอยู่ครึ่งแล้วครึ่งเล่า นางไม่เคยลืมเสียงหัวเราะของเขาและของลูกๆ เสียงหัวเราะที่ขับไล่ความทุกข์ยากให้ปลาสนาการเสียสิ้น ต่อให้ต้องกัดก้อนเกลือกิน นางก็จะไม่เสียใจใดๆ เลย ไม่เสียใจที่ตัดสินใจเลือกเขาเป็นคู่ชีวิต แต่เขาไม่เคยกลับมาหานางหรือลูกๆ เลยสักครั้ง นางฝันเห็นแต่ภาพความตายของเขา ความตายอันโหดร้ายทารุณ และนางจะสะดุ้งตื่นทุกครั้งเมื่อได้ยินเสียงมะพร้าวร่วงจากคอตัน เสียงอันหนักที่บเหมือนเสียงไม้ที่ถูกกระหน่ำทุบลงไปบนเนื้อตัวหัวของเธอ นางได้ยินแต่เพียงเสียงนกละเมอ นางเฝ้าเงี่ยหูรอฟังเสียงร้องเรียกของเขา เหมือนตอนที่เขาร้องขอน้ำกินขณะหยุดพักจากการงานกลางแดด เหมือนตอนที่เขาร้องเรียกให้เธอลงไปอาบน้ำในลำห้วยพร้อมๆ กันในยามพลบค่ำ หลังจากตื่นควายเข้าคอก เหมือนกับตอนที่เขากระซิบเรียกเธอในคำคืนที่ลูกๆ พากันหลับไหลไปจนสิ้นแล้ว แต่เสียงเหล่านั้นก็เร็นร้างห่างหายไปจากชีวิต ครั้นเมื่อตื่นขึ้นนางก็ไม่อาจข่มตาให้หลับลงได้อีก ท่วมกลางเสียงละเมอของลูกๆ นางลุกขึ้นนั่งสวดมนต์อยู่ในใจ และนั่งสมาธิไปจนตื่นฟ้าเปิด นั่นแหละสิ่งที่กุมองเห็นมาตลอด กุมองเห็นคนๆ หนึ่งที่ไม่เพิกเฉยและไม่จำยอม คนที่จะไม่รู้สึกละเสียใจใดๆ เลยในบั้นปลายของชีวิต คนที่ไม่เคยรู้สึกเป็นหนี้ต่อโชคชะตาหรือเทพเทวาทั้งปวง แน่ละ เพราะนางไม่เคยร้องขอหรือบนบานต่อสิ่งต่างๆ เหล่านี้ นางทำแค่ลุกขึ้นยืนฉวยคว้ามืดพริ้วแล้วออกไปพาดพิงกับหนามไหนดเหล่านั้นอย่างสุดฤทธิ์สุดกำลัง และไม่นำเชื่อว่าสายใยลึกลับเร็นในครั้งกระโน้น จะโยงใยมาถึงอีกชีวิตจิตวิญญาณหนึ่ง รวากับรากของกูและรากของพวกมึงที่เกี่ยวข้องกันและกันอย่างเหนียวแน่น กูจะไม่ยอมตายง่ายๆ ดอก ไซ้, กูจะไม่ยอมง่ายๆ อย่างน้อยๆ ก็ตราบที่มนุษย์บอบบางผู้นั้นยังโอบกอดกูยังถ่ายเทพพลังบางอย่างมาถึงกู กูจะไม่ตายง่ายๆ ดอก ไซ้, กูจะไม่ตายไปจากหัวใจที่อ่อนโยนดวงนั้น

พวกเขาช่วยกันตัดไม้ไผ่

นายโยกับเด็กหนุ่มทั้งสาม ทั้งจากในสวนของแคนา ริมรั้วบ้าน
ของพวกเขา และชายฝั่งลำห้วยแถวกระท่อมของนายโย

ปฐวีขี่รถกระบะเข้าเมืองไปซื้อกระสอบ เชือก และเครื่องมือ
งานช่างจำพวกค้อนและเลื่อย บุ้งกีและพลั่ว

แคนาเองก็ช่วยพวกเขารวบรวมไม้ไผ่ เท่าที่เรียวแรงในกาย
ป่วยไข้จะยินยอม เธอป้องกันแสงแดดด้วยเสื้อกางเกงแขนยาว
ถุงมือ หมวกคลุมใบหน้า

ฝ่ายพ่อแม่ของแคนาเมื่อไม่อาจทัดทานความมุ่งมั่นแรงกล้า
ของลูกสาว พวกเขาจึงลงมาร่วมในแผนงานนี้ด้วย รวมทั้งหุงหาอาหาร
เลี้ยงดูพวกเขาเหล่านั้น

แคนาเลือกทำเลสร้างฝายในลำห้วยบริเวณท้ายสวนของ
ครอบครัว ไม่ไกลนักกับกระท่อมที่พักของปฐวี หลังจากได้ฝนติดต่อกัน
หลายเพลลา ลำห้วยจึงมีน้ำไหลหล่อเลี้ยง สูงสักครึ่งหน้าแข้งของปฐวี
พื้นทรายละเอียดและอ่อนนุ่ม เหมาะแก่การใช้บุ้งกีและพลั่วโกยเข้า
กระสอบ

หลวงตารูปหนึ่งชื่อ “บุญ” ชันอาสาเข้ามาช่วยงานนี้ด้วย แก่

เป็นพระที่บวชมานานเกินยี่สิบปี แต่ระยะหลังๆ มาแกเริ่มหน่ายวัด หลังจากที่ว่าวัดเปลี่ยนปณิธานของหลวงพ่อก่อตั้ง จากการ “ปฏิบัติ” มาสู่การ “พัฒนา” แก่จึงมักมาปักกลดอยู่ตามเรือกสวนของชาวบ้าน แสวงหาความวิเวกสันโดษเท่าที่พอหลงเหลือ ในโลกที่กระแสของทุน หลากไหลเชี่ยวกราก เช่นเดียวกับกระแสของการเสาะแสวงโชค ลาภ และการบนบาน

นายโยและเด็กหนุ่มเสาะหากล้าตันไทรมาได้ยี่สิบต้น พวกเขา ขุดหลุมปลูกที่ชายฝั่ง ฝั่งละสิบต้น ขณะกลบดิน หลวงตาบุญพิมพ์ำเป็น ภาษาบาลีและภาษาไทย ได้ความในทำนองว่าขอให้ต้นไทรทั้งยี่สิบต้น เติบโตไวๆ และอยู่รอดปลอดภัย เติบโตขึ้นเป็นร่มเงาและผลิดอกออก ผลเอื้อเพื่อแก่ฝูงนกและสรรพสัตว์

พวกเขาไม่รอทุกข์ยาม เพราะยึดถ้อยคำของพระพุทธเจ้า ว่า เมื่อพร้อมก็ให้ลงมือทำ

แต่นายโยขอทำพิธีกราบไหว้ขอขมาพระแม่คงคาและพระแม่ ธรณี ด้วยดอกไม้และรูปเทียน เหมือนเช่นที่เขาเคยปฏิบัติขณะล้มต้นไม้ กับครอบครัวในกาลอดีต ซึ่งแคนาและทุกคนล้วนเห็นดั่งงามด้วย แม้ว่า เธอจะเป็นคนรุ่นใหม่ แต่เธอก็มีเลือดเนื้อเชื้อไขของชาวนาชาวดอน พวกเขาถูกหล่อหลอมขึ้นมาจากดินน้ำลมไฟ แม้ว่าวิถีของเกษตรกรจะ แปรเปลี่ยนในกาลต่อมาก็ตาม

นายโยยังจดจำได้ถึงต้นไม้โบราณที่ล้มลง พร้อมกับเสียง ปี่พาทย์ลาดตะโพนลึกลับบรรเลง

แคนาใคร่ครวญว่าหากเธอได้มีโอกาสทำนา เธอจะทำให้พิธี รับขวัญแม่โพสพกลับคืนมา เช่นเดียวกับชีวิตของสัตว์ต่างๆ ในท้องทุ่ง

หลวงตาบุญเปรยออกมา “ทุกวันนี้คนเรามองเห็นแผ่นดินและ สายน้ำเป็นเพียงสิ่งไร้ชีวิตจิตวิญญาณ”

พลางก็นึกไปถึงบรรดาต้นไม้ภายในบริเวณวัดในกาลอดีต (ซึ่ง

ปัจจุบันถูกตัดโค่นจนเกือบเหี้ยนเตียน เพื่อสร้างถาวรวัตถุต่างๆ นานา) ต้นไม้เหล่านั้นเติบโตเร็วกว่าต้นไม้จากที่อื่น หากเทียบอายุเท่าๆ กัน เพราะว่าต้นไม้ในบริเวณวัดถูกกระตุ้นด้วยเสียงสวดมนต์ทำวัตรเช้าเย็นนั่นเอง

พวกเขาตัด ตอก มัด ตัก ถม ท่ามกลางเสียงสายลม มวลหมู่
สกุณา

ท่ามกลางเสียงเพลงลูกทุ่งเก่าก่อนจากนายโย ทั้งตัดพ้อ รักที่ไม่สมหวัง และเพลงสองแง่สองง่าม ท่ามกลางเสียงหัวเราะ เสียงหยอกเย้า

ไม่ไผ่แต่ละท่อนที่ถูกตอกลงไปในดิน ดูหนักแน่นมั่นคง และเปี่ยมไปด้วยความหวัง

ไม้ซราต้นหนึ่งที่ยืนเฝ้ามองอยู่ไม่ห่าง ก็รู้สึกเช่นนั้น เสียงค้อนที่กระทบหัวไม้ดังหนักแน่นสม่ำเสมอ สอดคล้องกับจังหวะเดินของหัวใจ แม้ว่าฝ่ามือของพวกเขาเด็กหนุ่มเริ่มพองและแตก เพราะพวกเขาคุ้นเคยกับการบิดคั้นแรงมอเตอร์ไซค์และร้านเกมในตัวเมืองมากกว่านั่นเอง

ชาวบ้านหลายคนในแถบแถวนั้นโฉบแวะมาดูกลุ่มคนที่กำลังขมิ้มขมกับการสร้างฝาย วิชาภษวีจารณ์ สายหน้า ก่อนผลจะจากไป

แต่แคนายิ้มรับให้กับทุกคนและทุกสถานการณ์ เธอระมัดระวังอยู่เสมอๆ ในกรที่จะไม่ป้ายสีดำหรือความเป็นผู้ร้ายให้แก่ใคร ทั้งในโลกจริงและโลกวรรณกรรมที่เธอใฝ่ฝัน เพราะทุกคนมีทั้งด้านมืดและด้านสว่างดูจืดเดียวกัน

วรรณกรรมมีส่วนมากที่เดียวสำหรับทัศนคติเช่นนี้ของเธอ

และหากเธอจะเขียนนวนิยายสักเรื่อง งานชิ้นนั้นนี้อาจไม่มีตัวละครเอก แต่จะมีเหล่าตัวละครผู้กะพ่องกะแพรง ชาดวินและเป็นสี่เทาหญิงสาวหัวเราะให้ความคิดฝันของตัวเอง

พลังชีวิตของคนกลุ่มหนึ่งเคลื่อนไหวถ่ายเทไปรอบๆ อาณา

บริเวณ เจ้ากระโจนเองก็วิ่งขึ้นวิ่งลงอยู่ระหว่างชายฝั่งกับลำห้วย พร้อมส่งเสียงเห่าก้องกังวาน และบ่อยครั้งที่มันพยายามใช้ปากกับปากกระสอบบรรจุทราย แล้วลากถูถูกันไปยังกำแพงไม้ไผ่ รวากับอยากมีส่วนร่วมกับมนุษย์พวกนั้นเหลือเกิน

สายน้ำทำให้มันมีความสุข เช่นเดียวกับหาดทรายที่มันทิ้งตัวลงเกลือกกลิ้ง

แคนาได้ยินเสียงของทวดกุหลาบในภาพฝัน

“ไม่มีสิ่งใดจริงแท้เท่าดินอีกแล้ว”

ใช่, ไม่มีสิ่งใดจริงแท้เท่าดินและน้ำอีกแล้ว ทวดจำ

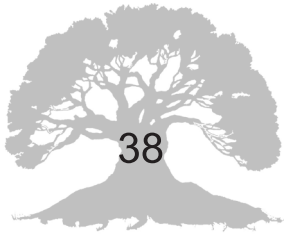
พวกเขาหยุดพักเหนื่อย ดื่มน้ำ สูบยา สนทนากันสัพเพเหระ แสงแดดส่องลอดกิ่งก้านพุ่มใบ กลายเป็นดวงดาวประดับผืนแผ่นดิน ขณะสายควันจากกองไฟล่องลอยอ้อยอิ่งอยู่ระหว่างหมู่ไม้ เสียงไก่ขัน

จู่ๆ นายโย้ก็เผลอออกมา “ชีวิตอยู่ไหนได้น้อ”

โลกเจียบงันไปชั่วขณะ

ก่อนที่ชายชราในสมณเพศจะเผลอออกมาอย่างราบเรียบ

“ชีวิตคือขณะนี้”

เด็กหญิงมะลิกลับมาหาแคนาอีกครั้ง

ที่ชายฝั่งลำห้วย ในคำคืนแสงจันทร์กระจ่าง

เด็กหญิงอยู่ในชุดเสื้อยืดกางเกงขาสั้นสีฟ้า บนหน้าอกเสื้อยืด
ปรากฏรูปโดราเอมอน เรือนผมถักเปียสองข้าง ปลายผมเปียมีดอกจำปี
ผูกร้อย

ทวดมั่งคุดยืนต้นตระหง่านอยู่เคียงข้างคนทั้งสอง

ดวงจันทร์กลมโตปรากฏอยู่ในห้วงน้ำ

เด็กหญิงชี้ให้หญิงสาวมองดูดวงไฟสีเขียวเรืองเหนือเรือนยอด
ของทวดมั่งคุด นำแปลกที่คนทั้งคู่ไม่รู้สึกรวดกลัวแม้แต่น้อยนิด ดวง
ไฟและเรือนต้นสูงดูราวกับประภาคารแห่งท้องทะเล ประภาคารอันเป็น
หมุดหมายของเหล่าเรือต่างๆ ทำให้ผู้คนบนเรือเขยิบใกล้ฝั่งแผ่นดินเข้า
มาเรื่อยๆ

เพราะฝั่งแผ่นดินให้ความรู้สึกมั่นคงแก่มวลมนุษยชาติ

เช่นเดียวกับความรู้สึกของผู้คนที่กำลังเดินทางอยู่บนเครื่อง
บินในท้องฟ้า พวกเขาต่างเฝ้ารอวินาทีที่ล้อของเครื่องบินแตะสัมผัสพื้น
รันเวย์ด้วยใจจดจ่อ พวกเขาบางคนเฝ้าภาวนาถึงพระแม่ธรณี นั่นคือ
โลกหล้าที่ส่งพลังดึงดูดพวกเขาไว้ ทำให้ชีวิตของพวกเขาไม่กลวงเปล่า

เบาหวิว

บางถ้อยคำของทวดกุหลาบก้องกังวานในโสตประสาทของหญิงสาว

วัยเยาว์ขณะวิ่งเล่นอยู่ในท้องทุ่ง ฉายฉานอยู่ในความทรงจำ เช่นเดียวกับวันแรกที่เธอว่ายน้ำเป็น ผืนแผ่นดินและสายน้ำเป็นหนึ่งเดียวกับชีวิตจิตใจ ความจริงและความฝันเป็นหนึ่งเดียวกับชีวิตจิตใจ สรรพสิ่งส่งเสียงเพรียกอยู่ตลอดเวลา ทุกลมหายใจเข้าออก

เด็กหญิงพูดเสียงใส “หนูรักลำห้วยม้าลอยที่สุด”

ใช่, หญิงสาวก็รู้สึกเช่นนั้น แม้ว่าในชีวิตเธอจะเคยพบกับแม่น้ำใหญ่กว้างน่าตื่นตาตื่นใจ ไม่รู้จักสายตอกี่สาย แต่เธอมักกระหัดคิดถึงลำห้วยที่ทอดผ่านบ้านเกิดของเธอ ลำห้วยที่เธอได้แหวกว่ายตั้งแต่วัยเด็ก ตั้งแต่วัยเท่าเด็กหญิงที่ยืนอยู่เบื้องหน้าของเธอ ลำห้วยที่เธอได้ปล่อยเรือกระดาษออกไปแล้วลาล่า ลำห้วยที่เธอได้นั่งห้อยขาที่สะพานไม้ไผ่ท่าหน้า พลังก็เฝ้าคิดฝันไปในโลกที่กว้างใหญ่

แม้ว่าลำห้วยสายนี้จะกลืนกินชีวิตผู้คนไปนับต่อนับ

ในอดีตนั้น เล่ากันว่า แม้กระทั่งม้าปายังถูกน้ำพัดพามาถึงชุมชนหมู่บ้าน ในฤดูฝนที่สายน้ำเชี่ยวกรากท่วมทัน สายน้ำมีสีแดงคล้ำ

แต่ในฤดูหนาว สองฟากฝั่งลำห้วยจะเรืองรองอยู่ด้วยดวงดอกไม้ โสน ทัศนียภาพกลายเป็นสีน้ำหยดหยาด สีเหลืองเหล่านั้นไหลซาบซึ่มไปในสีฟ้าของท้องฟ้า และสีเขียวของมวลใบ และสีขาวนวลของสายน้ำ

หญิงสาวยังจดจำได้ดีถึงความรู้สึกขณะยืนโน้มยอดต้นโสนเพื่อเก็บช่อดอก ท่ามกลางกลิ่นหอมอ่อนๆ และเสียงงูเห่าของเหล่าภูผิ่ง

เธอรู้สึกว่าตัวเองเป็นส่วนหนึ่งของภาพวาดสีน้ำอันไพศาล เปี่ยมด้วยแรงบันดาลใจและความอบอุ่น

เช่นเดียวกับที่เธอเพิ่งสังเกตเห็น เด็กหญิงคนหนึ่งในภาพวาด ทวดมั่งคุดของปฐวี เด็กหญิงในชุดเสื้อกางเกงสีฟ้า ผมเปียสองข้าง

ผู้กร้อยดอกจำปี เด็กหญิงนั่งห้อยขาอยู่บนคาบของทวดมั่งคุด กำลัง
เฝ้ามองสายน้ำล่องไหลในลำห้วย และแทบจะมองเห็นดวงดาวสวยโศก
คู่กันเลยทีเดียว

และนั่น เหนือฝ่ามือข้างหนึ่งของเธอ คือดวงไฟสีเขียวเรือง!

“น้ำก็รักลำห้วยสายนี้จ๊ะ” เธอโอบกอดและกระซิบบอกเด็ก
หญิง

ขณะเดียวกันคนทั้งคู่ก็อยู่ในอ้อมกอดของทวดมั่งคุด แสง
จันทร์และโลกของความฝัน

เหล่าต้นไม้ตอกอยู่ในห้วงนิทรานั่นอ่อนหวาน เสียงลมหายใจ
ของพวกมันลึกลงยาวสม่ำเสมอ ท่ามกลางแสงวิบวับของมวลหิ่งห้อย
และเสียงของแมลงกลางคืน

หญิงสาวเพิ่งตระหนักได้ในขณะนั้น ว่าแขนทั้งสองข้างถูก
สร้างขึ้นมาเพื่อทำงาน แต่ที่วิเศษกว่านั้นคือมันมีไว้สำหรับโอบกอด
ผู้อื่น ในโลกที่เปลี่ยวดาย

โอบกอดของเธอทำให้น้ำตาของเด็กหญิงไหลร่วง เธอได้ยิน
เสียงหัวใจของเด็กหญิงเต้นรัวแรง ดอกไม้บางชนิดที่เบ่งบานในยาม
กลางคืนส่งกลิ่นหอมอ่อนๆ สัมผัสเหล่านี้ช่วยปลดปล่อยโลมร่างกาย
ป่วยไข้ของเธอเช่นกัน

เธอเคยใฝ่ฝันอยากมีลูกสาว เธออยากถักเปียให้เด็กหญิงก่อน
ไปโรงเรียน เธอจะแนะนำให้เด็กหญิงเก็บดอกไม้ในสวนไปฝากครูและ
เพื่อนๆ ที่โรงเรียน เหมือนเช่นที่เธอเคยปฏิบัติในวัยเยาว์จนกระทั่งเป็น
เด็กสาว

โดยเฉพาะครูสอนวิชาศิลปะ ครูชายวัยหนุ่มใหญ่ผู้สุขุม
นุ่มนวล เรือนร่างสูงโปร่ง ไร้ผมยาวประบ่า ผิวสีดําแดง เขาผู้ชมชอบ
ดอกกลิ่นหอมเป็นพิเศษ เขาทำให้เธอและเพื่อนเด็กสาวฝันเพื่อส่องลอย
ยิ่งในตอนที่เขาโน้มกายลงขิดใกล้พวกเขา เพื่อแนะนำหรือวิจารณ์ชิ้น

งานศิลปะเบื้องหน้า ยิ่งทำให้หัวใจของพวกเธอเต้นไม่เป็นลำดับ

เขาเป็นครูผู้ละเอียดอ่อนโยน มักขี่จักรยานไปไหนต่อไหน แต่งเพลง เล่นกีตาร์ และร้องเพลงได้ไพเราะจับจิต แม้ว่าภาพเขียนของเขาจะดูหม่นเศร้า ทั้งภาพบ้านในม่านหมอก แมวผอมโซในห้องซอมซอ ภาพผู้หญิงไร้ใบหน้า ภาพวงเหล้าบิดเบี้ยว กีตาร์อ่อนเหลว และภาพเด็กชายนั่งเหม่อลอยบนราวสะพานข้ามแม่น้ำในยามพลบค่ำ

และขณะที่เธอกำลังเล่าเรียนปีที่สองในมหาวิทยาลัย เพื่อนคนหนึ่งของเธอส่งข่าวว่าครูผู้นั้นได้จากโลกนี้ไปแล้ว เขาเมามายและถูกคลื่นทะเลซัดไกลออกไปจากชายฝั่ง

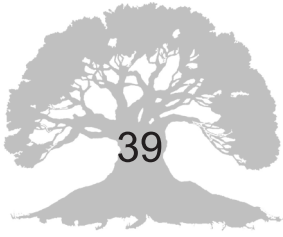
หญิงสาวเฝ้ามองดูดอกกลั่นทมในรั้วมหาวิทยาลัย และปล่อยให้ น้ำตารินไหลอย่างเงียบงัน

เด็กหญิงมาร่ำลาหญิงสาว เธอเล่าอย่างราบเรียบว่าแม่สายน้ำในลำห้วยสายนี้จะกลืนชีวิตเธอ แต่เธอก็ไม่เคยรู้สึกโกรธเกลียดมันเลย และเธอยังพูดอีกว่าหากฝ่ายมีชีวิตของหญิงสาวประสบความสำเร็จ ลำห้วยสายนี้คงไม่กลืนชีวิตใครต่อใครอีกต่อไป เพราะฝ่ายจะช่วยทำให้กระแสน้ำอ่อนโยนขึ้น

หญิงสาวโอบกอดเด็กหญิงแนบแน่นขึ้น พลังชีวิตน้ำตาให้แห่งหาย เช่นเดียวกับทวดมั่งคุด แสงจันทร์ และโลกของความฝัน

เด็กหญิงหันหลังแล้วเดินลงไปยังชายฝั่ง ท่ามกลางแสงวิบวับของมวลงหิ่งห้อย เธอก้าวลงไปสายน้ำ ก่อนแหวกว่ายไปยังดวงจันทร์ในห้วงน้ำ หันมามองดูเธอเป็นครั้งสุดท้าย ก่อนที่ดวงจันทร์จะเลื่อนลับไป ทิ้งไว้แต่เสียงเพรียกของมวลงคลิ่น

และแรงสะอื้นในทรวงอกของหญิงสาว

“ใครบอกว่าตายแล้วไปอยู่บนฟ้า ไม่ดอก ภูจะอยู่บนดิน กับพวกมึงนี่แหละ”

ทวดกุหลาบเอื้อนเอ่ยถ้อยคำเช่นนี้อยู่เสมอๆ ในขณะที่แกล้มเจ็บก่อนจากไป

แคนาคิดว่าคำคำเดียวของคนบางคน สามารถอธิบายคนคนนั้นได้ทั้งชีวิต

ทวดกุหลาบรักและผูกพันกับผืนดินถิ่นเกิดอย่างล้ำลึก ทำให้เปลือยเปล่าของแกย้ายออกไปสู่ทุ่งไร่และเรือกสวน วันแล้ววันเล่า จนปรากฏเส้นทางที่แจ่มชัด มุ่งมั่นและหนักแน่น รวากับการหยั่งรากลงไปอย่างทรหดอดทน เพื่อสร้างแก่นแกนแห่งชีวิต

หญิงสาวคิดว่า วันเวลาที่ผ่านมาในชีวิตช่างว่างเปล่า เมื่อเทียบกับทวดกุหลาบ เพราะเธอใช้ชีวิตอย่างครึ่งๆ กลางๆ ปรนนิฐานไม่หนักแน่นพอที่จะเปล่งมันออกมา อุดมการณ์ถูกเก็บงำไว้ในลิ้นชักที่ถูกปิดตาย อุดมคติเร้นหายไปในช่วงการงานอันซ้ำซากจำเจ การงานที่ปราศจากความรัก

ราวกับว่าชีวิตเฝ้ารออยู่ที่ไหนสักแห่ง ขณะที่เธอและใครๆ ต่างพากันเดินออกห่างไปเรื่อยๆ ไม่ได้ยินเสียงเพรียกเหล่านั้น

จนกระทั่งความตายมาเยือน นั่นแหละ เธอจึงเริ่มใคร่ครวญถึงชีวิต ชีวิตที่แท้จริง และจึงตระหนักได้ว่าวันนี้คือวันสุดท้าย

เธอตั้งปณิธานว่าจะปฏิบัติต่อชีวิตและวาระสุดท้ายให้ดีที่สุด

หญิงสาวสัมผัสได้ถึงพลังบางอย่าง ที่หมุนวนอยู่รอบตัวของเธอ อ่อนโยน ปลอดภัย และปลุกเร้า รวากับอ้อมกอดของแม่ อ้อมกอดของคนเฒ่าคนแก่ ธรรมชาติแต่ลึกล้ำ เหมือนปวงรากใต้ดิน

ในทุกเช้าที่เธอตื่นขึ้นมา เธอรู้สึกรักแสงแดดอย่างท่วมท้น แม้ว่าแสงแดดจะทำให้โรคภัยในกายของเธอกำเริบ เช่นเดียวกับมวลต้นไม้และทวดมั่งคุด ในคำคืนที่สายฝนหลังโลม ครั้นรุ่งเช้าอันแจ่มกระจ่างด้วยมวลแสง และเสียงเพรียกของเหล่าสกุณา พวกมันต่างขยับกึ่งก้านและมวลใบ รวากับกำลังเรงร้ายไปกับความไฝฝืนแสนงามของชีวิต พรางพรุหยदन้าค้างพุ่มใบลงสู่พื้นดินหมาดชื้น

ภาพเห็นอันแจ่มกระจ่างเหล่านี้ ทำให้หญิงสาวคิดถึงกวีหนุ่ม เธอรู้สึกได้ว่าจิตวิญญาณของเขากำลังโอบกอดเธอ กระซิบกระซาบ บางสิ่งบางอย่างกับเธออยู่ตลอดเวลา ถ้าหากว่าเขายังมีชีวิตอยู่ เขาคงกำลังนั่งอยู่ที่ริมฝั่งแม่น้ำที่ไหนสักแห่ง เพราะโลกนี้ไม่มีสิ่งใดน่าหลงใหลสำหรับเขาเท่าแม่น้ำอีกแล้ว เลือกเอาร่มเงาไม้สักต้น เพื่อนั่งลงแล้วเอนหลังฟัง ก่อนปล่อยให้ความใคร่ครวญล่องไหลไปพร้อมกับสายน้ำ และเขียนบางถ้อยคำลงไปในสมุดบันทึก

หญิงสาวสัมผัสได้ถึงพลังบางอย่าง ท่ามกลางเสียงตอก เสียงตัด และการหยอกเย้าของคนเล็กๆ กลุ่มหนึ่ง ในขณะที่เธอเองก็ท่วมเทแรงกายแรงใจอย่างเต็มที่ สลับกับการนอนชมด้วยพิษของความเจ็บไข้ รวากับมีชีวิตอยู่ในโลกที่จริงกึ่งฝัน ยินยอมให้กระแสชีวิตนำพาไปโดยดุชนี เชื้อในสิ่งที่ไม่เคยเชื่อ และหลงใหลในโลกสีลับ

โลกสีลับของเธอคือ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับพงพี กับดินกับน้ำ กับลม กับไฟ

ตั้งแต่เธอกลับมาจากมหานคร แทบไม่มีวันใดเลยที่เธอจะไม่
สื่อสารกับทวดมั่งคุด ทวดมั่งคุดซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของโลกแห่งความ
หลัง ทวดมั่งคุดซึ่งเป็นที่สถิตของจิตวิญญาณของทวดกุหลาบ
หญิงสาวสื่อสารและโอบกอดทวดทั้งสอง ในโลกที่เปราะบาง
เธอพร่ำพูดด้วยพิชไข่ “หากหนูตายไป หนูจะขออยู่กับทวด
หนูจะขออยู่บนดินกับทวดนี้แหละ”

ในวงน้ำเมาของคนเหล่านั้น พวกเขาพูดกันอย่างเย้ยหยามยามใจ ในทำนองว่าจะเอาไปทวดเซยกับเพื่อนไปหมกไว้ในป่าลึกก็ยอมได้ แต่มันไม่สาเซกแกใจพอเท่ากับการยึดเยียดความเป็นใจระขโมยให้แก่ผู้ตายพวงไปด้วย

ให้สาสมกับปากกับใจที่ตรงกันของผู้ตาย

เพื่อนบ้านบางคนก็เห็นอกเห็นใจในชะตากรรมของทวดกุหลาบ ได้นำเรื่องราวที่ได้ยินมาเล่าให้หญิงทุกข์ตรมได้รับรู้

ในขณะที่เหล่าต้นไม้ได้รับรู้ถึงความคดในซ่องอในกระดุกของพวกมนุษย์มานานแล้ว พวกมันล่งรู้ออนาคต และไม่เคยลืมเลือนอดีต เช่นเดียวกับเหล่าสกุณา ขณะที่กวีหยั่งรู้ความลับเหล่านี้ในระดับหนึ่ง

กวีที่ไผ่ในรสจี๊ดของความสันโดษ พวกเขาสนทนากับความทุกข์เศร้าภายในจิตใจ คลี่คลายปมเหล่านั้น เรียนรู้ธรรมชาติโลกผ่านต้นไม้ และฤดูกาลต่างๆ พวกเขาโอบกอดต้นไม้ริมทางเดิน เจียหูกับเปลือกลำต้นเพื่อรับฟังกระแสชีวิต ทอดกายลงนอนหนุนรากไม้ที่ไผ่แผ่พื้นดินเพื่อเฝ้าดูการเรียงระบำของผองภูตสีเขียวเรืองแสง

ต้นไม้ไม่เคยลืมเลือนอดีต พวกมันส่งต่อเรื่องราวผ่านปวงราก

ไปยังไม่รู้หนังสือๆ อย่างไม่ให้ตกหล่น แตกต่างจากประวัติศาสตร์ของเหล่ามนุษยชาติ ที่ถูกเขียนขึ้นโดยมนุษย์ผู้คิดในข้ออโนกระดุก

พวกเขาพยายามเอาชนะธรรมชาติอย่างบอดหนวก พยายามลบทิ้งภูมิปัญญาดั้งเดิมของบรรพบุรุษ บรรพบุรุษผู้เคารพต่อดินน้ำลมไฟ บรรพบุรุษผู้อ่อนน้อมถ่อมตนต่อโลก บรรพบุรุษผู้ถูกผลักดันให้กลายเป็นคนชายขอบของแองอารยธรรม เพียงเพราะพวกเขากราบไหว้ฟ้าดินบูชาน้ำ เป็นสิ่งมีชีวิตชนิดหนึ่งในโลก โดยมีสนใจการแบ่งแยกสัญชาติและวรรณะ เช่นเดียวกับปวงต้นไม้ ต่างดำรงอยู่โดยเป็นส่วนหนึ่งของโลก มิใช่เป็นผู้ครอบครองโลก

บรรพบุรุษผู้กลายเป็นคนชายขอบ พวกเขาถูกทำให้สาบสูญไปจากโลก หลงเหลือแต่มนุษย์ที่เปียดเบียนโลก แต่แล้วในที่สุด พวกเขาจะถูกขัดกระดูกหน้า และสาบสูญไปดุษฎีเดียวกัน ต้นไม้ล่วงรู้อนาคตพวกมันรับรู้ได้ถึงภพภพที่จะบังเกิดขึ้น ตามสภาวะแปรปรวนของดินฟ้าอากาศและฤดูกาล

สัมผัสและความรับรู้ของต้นไม้เพียงตรงเสมอ
เพียงตรงและแม่นยำจนน่าหวาดสะพรึง

โลกของต้นไม้คือขุมความรู้อันไพศาล คือปุมและตำนานอันไม่มีที่สิ้นสุด คือโลกที่ไม่เพียงแต่ยึดโยงเหล่าต้นไม้ไว้เท่านั้น แต่ยังคงค้ำจุนโลกของมนุษย์เอาไว้ด้วย โดยที่มนุษย์อาจจะรับรู้หรือไม่รับรู้ ยกเว้นกวีผู้โอบกอดต้นไม้ กวีผู้เฝ้าฟังเพลงเพรียกของเหล่าสกุณา กวีผู้ร่ายลำนำขับกล่อมพงพีแห่งชีวิต

กวีผู้กำเนิดมาจากผืนแผ่นดิน และตระหนักรู้ว่าผืนแผ่นดินนั้นเปี่ยมด้วยพลังมหาศาล วิเศษกว่าเพชรนิลจินดาทั้งปวง

เหล่าต้นไม้ก็รักกวี ขณะที่กวีเปล่งเสียงสีทองร่ายลำนำ ขณะนั้นคือโมงยามแสนวิเศษของพวกต้นไม้ เรือนต้นของพวกมันสิ้นไหวพลางหยาดหยดน้ำตาแห่งความปีติลงโลมดิน

เหล่าต้นไม้ไม่เคยอาฆาตมาดร้าย

ขณะที่คนเหล่านั้นยังไม่ยอมจบสิ้นที่ความตายของทวดเซย พวกเขาเฝ้าข่มขู่และกลั่นแกล้งทวดกุหลาบด้วยวิธีการต่างๆ นานา พวกเขาლობยงป็นที่หน้าเรื้อนของทวดในยามวิกาล ยิงหรือทุบหมาทุกตัวของทวดที่ออกไปตระเวนในหมู่บ้าน โน้มนำให้คนในชุมชนรังเกียจ เดียดฉั่นที่ครอบครัวของทวด ไม่เว้นแม้กระทั่งลูกเล็กเด็กน้อยที่ขาดเพื่อนเล่นในวัยเดียวกัน ดังนั้นเมื่อถึงฤดูลงแขกเกี่ยวข้าว จึงแทบไม่มีเพื่อนบ้านมาร่วมลงแรงในผืนนาของทวด ยกเว้นเพื่อนบ้านบางคนที่เข้าอกเข้าใจอย่างแท้จริง และพวกเขาเหล่านั้นก็ปฏิเสธแรงงานจากครอบครัวของทวด

ครั้นเมื่อพืชผลในสวนในไร่ของใครถูกลักขโมย พวกเขาต่างพร้อมใจกันขึ้นนิ้วมายังเรื้อนของทวดกุหลาบ แม้ว่าจะไม่เคยมีการพิสูจน์ให้กระจ่างแจ้งเลยสักครั้ง

แต่คงไม่มีเหตุการณ์ใดรุนแรงเทียบเท่าครั้งนั้น ในหน้าเก็บเกี่ยวที่ลมหนาวกำลังโบกโบย จู่ๆ ท้องทุ่งของทวดกุหลาบก็ถูกเปลวเพลิงไหม้ไหม้ เปลวเพลิงนั้นโชติโชนท่วมฟ้าท่วมดิน ท่วมกลางเสียงหวีดร้องของทวดกุหลาบและเหล่าลูกๆ เสียงเมลิ็ดข้าวปริแตก และฝูงผีเสื้อสีดำของเศษเถ้าในเวียงฟ้า

แต่ละหาบแต่ละเที่ยวที่ทวดกุหลาบได้นำไปราดรดดับไฟ ดูราวกับภาพฝันอันชั่วช้า แต่ทว่าบ้าคลั่ง น้ำแต่ละหาบจากลำห้วยนั้นน้อยเกินไปต่อปริมาณของไฟไหม้ สายน้ำที่ไหลออกมาจากดวงตาปนเปื้อนเศษเถ้าสีดำในสายลมโบกโบย จึงดูราวกับว่าน้ำตาของหญิงผู้นั้นเป็นสีดำ หญิงผู้กำลังเจ็บปวดรวดร้าวเจียนบ้าคลั่ง จนกระทั่งร่างเล็กผู้นั้นทรุดล้มลงพร้อมกับหาบน้ำ พวกลูกๆ ได้ยินแต่เสียงคร่ำครวญหวอนไห้

“แม่จ๋า แม่โพสพจ๋า”

นั่นคือเหตุการณ์ที่ร้ายแรงที่สุดทั้งต่อกายและใจของทวด
กุหลาบเลยกระมัง ถ้าไม่นับรวมถึงความตายของคู่ชีวิต

นั่นสิ มีใครบ้างที่คิดจุดไฟเผาทุ่งข้าว เผาทุ่ง และเผาแม่โพสพ
นั่นสิ มีใครบ้างที่คิดจุดไฟเผาขวัญแห่งชีวิตของตนเอง

และในท่ามกลางความโกลาหล ทวดกุหลาบยอมไม่ได้ยิน
เสียงหัวเราะอันเหี้ยมเกรียมที่ตั้งอยู่รายรอบ เสียงหัวเราะของผู้คนที่ได้
ชื่อว่าเป็นลูกของแม่โพสพดูจะเดียวกัน

แต่ไม่นานวันหลังจากเหตุการณ์ไฟไหม้ทุ่งข้าวของทวด
กุหลาบ ฝูงช่างของพวกผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นก็ถูกเสือกกลุ่มหนึ่งบุกเข้า
ปล้น ในยามวิกาลอันมืดมิด

และหลังจากคำคืนนั้น เสียงตำข้าวจากเรือนของทวดกุหลาบ
จึงดังหนักแน่น และสะท้านสะเทือนไปถึงหัวใจของพวกเขาเหล่า
นั้น ครั้งแล้วครั้งเล่า

ราวกับซากของทวดกุหลาบกำลังตำลงไปยังทรงอกของพวกเขา
เขา

ครั้งแล้วครั้งเล่า

พวกเขาล้วนเป็นคนซีแพ้

ปฐวีเฝ้ามองดูพวกเขาเหล่านั้น หลังจากคลุกคลีตีโมงกันได้ระยะหนึ่ง พวกเขารับรู้ได้ถึงความอยู่ดีธรรม ความเหลื่อมล้ำ แต่พวกเขามองไม่เห็นหนทางที่จะเปลี่ยนแปลงแก้ไข พวกเขาจึงตอบโต้สิ่งเหล่านั้นด้วยความรุนแรง

พวกเขาล้วนถูกบ่มเพาะด้วยความรุนแรง

แต่ปฐวีก็ไม่เคยยื่นระยอที่จะจุดประกาย หรือหว่านเมล็ดพันธุ์ บางอย่างลงไปในพื้นที่นืดน้อยของชีวิตเหล่านั้น เขาปรารถนามองเห็นผืนดินแข็งกระด้างแปรเปลี่ยนเป็นสวนดอกไม้

และคงไม่มีสิ่งใดเทียบเท่า การเปิดใจพุดคุยสนทนา โดยไม่มีลำดับชั้นใดๆ มาเกี่ยวข้องเลย

โดยมีศิลปะ วรรณกรรม หรือดนตรีเป็นตัวผสม

ปฐวีเริ่มต้นทำสวนของเขาอย่างเงียบๆ แต่ทว่ามั่นคง ดุจเดียวกับภาพของแม่ในกาลอดีต แม่ผู้หว่านเพาะ ดูแล และเก็บเกี่ยว ด้วยความสงบนิ่ง แข็งขันและมั่นคง

แม่ผู้หล่อหลอมเขาด้วยวัตรปฏิบัติ ไม่ใช่ด้วยคำพูด เช่นเดียวกับผู้เป็นพ่อ

และเขายังจดจำรสของลูกไม้จำพวกโทงเทงได้ ลูกไม้ที่แม่แวะเก็บตามขอบไร่หลังเลิกงาน เพื่อนำไปฝากลูกน้อยทั้งหลาย กลิ่นของลูกไม้เคล้ากลิ่นเหงื่อของแม่ เขาจดจำได้ไม่รู้ลืม

คนปลูกต้นไม้ย่อมมีจิตใจที่อดทน โดยเฉพาะต้นไม้ที่มีรากแก้ว และมีแก่นแกน แทบจะกล่าวได้ว่าคนกับต้นไม้ได้หลอมรวมเป็นหนึ่งเดียวกัน ซ้ำผ่านฤดูกาลอันแล้งเข็ญไปด้วยกัน และเรingersไปด้วยกันในสายฝนอันสดใหม่

และไม่ว่าจะอย่างไรก็ตาม ดอกผลนั้นหวานหอมเสมอๆ สำหรับผู้ที่ทุ่มเทแรงกายแรงใจ ด้วยความรักความศรัทธา

ปฐวีรับรู้ว่เด็กหนุ่มทั้งสามพามอเตอร์ไซค์ออกไปโอดโผนในยามวิกาลน้อยลง เช่นเดียวกับการใช้เวลาอยู่ในร้านเกม ระยะเวลาผ่านมาพวกเขามักหยิบยืมหนังสือติดมือกลับไปบ้าน หนังสือเหล่านั้นมีทั้งหนังสือเกี่ยวกับการเกษตร การช่าง วรรณกรรมเยาวชน และหนังสือเกี่ยวกับธรรมะ

นายโยก็เช่นกัน ระยะเวลาผ่านไปเขาตีพิมพ์เล่มน้อยลง และมีท่าทีใคร่ครวญกับชีวิตมากขึ้น รวมทั้งการปรับปรุงกระท่อมที่พักให้เป็นระเบียบเรียบร้อย โดยมีปฐวีนำพาเด็กหนุ่มไปช่วยเขาขุดหลุมฝังศพใหม่ ซ่อมพื้นและฝาที่ผุพัง ช่วยกันตัดหญ้าารกเรือรายรอบกระท่อม

นายโยอ่านเจอแรงบันดาลใจในหนังสือเล่มหนึ่ง เกี่ยวกับชายผู้ปลูกต้นไม้ไปทั่วชุมชนแห่งแล้ง ทั้งบริเวณริมถนนและตามหัวไร่ปลายนา ตอนแรกชายผู้นี้ถูกชาวบ้านกล่าวหาว่าเป็นผีบ้า เพราะกระทำสิ่งเหล่านี้โดยไม่คิดถึงผลประโยชน์ของตนเอง เขาเพาะกล้าไม้ต่างๆ ก่อนนำพามันออกไปปลูกยังที่ต่างๆ ฝ่าคอยรดน้ำ ดูแลรักษาปลูกคลุม ครั้นผ่านไปไม่นานปี ท้องถิ่นที่ขึ้นชื่อว่แล้งซ้ำซาก ก็ปรากฏแนวแถวต้นไม้อันเขียวขจี และกลายเป็นป่าชุมชนในที่สุด

ขณะที่ผีบ้าผู้นั้นก็ยังไม่หยุดการปลูกของตน เขาแผ่ผายสีเขียว

ออกไปอย่างไม่รู้จบสิ้น ผลการสำรวจอย่างคร่าวๆ พบว่าตลอดยี่สิบปีที่ผ่านมา ฝึบบ้าปลูกต้นไม้ไปถึงสองล้านต้น!

หลังจากได้รับแรงบันดาลใจจากหนังสือ นายโยจึงเริ่มต้นเก็บเมล็ดพันธุ์จากต้นไม้ในพื้นที่นั้น นำมาเพาะในถุงพลาสติก ก่อนจะนำต้นกล้าไปปลูกปักบนพื้นที่สาธารณะอันว่างเปล่า ทั้งริมฝั่งลำห้วย ริมถนนหนทาง และหัวไร่ปลายนาอันรกร้าง

ขณะกลบหลุมต้นกล้า เขาจะพูดคุยกับต้นกล้าและฟ้าดินไปต่างๆ นานา ทั้งขอให้ต้นกล้ายืนหยัด และขอให้ฟ้าดินช่วยดูแลรักษา

ขณะที่เสียงสว่นใหญ่ในชุมชนต่างลงความเห็นว่านายโยได้เป็นบ้าไปเสียแล้ว พวกเขาหัวเราะเยาะเมื่อเห็นนายโยกำลังขุดหลุมอยู่ริมถนนหนทาง บางคนก็สบประมาทว่าสูญเสียแรงโดยเปล่าประโยชน์ เพราะดินที่เอือกแถวนั้นแข็งราวกับหิน แต่นายโยกลับยิ้มให้พวกเขาเหล่านั้น ผิวปากเป็นบทเพลงโปรดและสนทนากับฟ้าดินอย่างออกรสชาติ

และไม่นานนักเขาก็มีเด็กหนุ่มทั้งสามเป็นผู้ร่วมขบวนการ

เช่นเดียวกับทวดกุหลาบ ผู้กลายเป็นหญิงบ้าในสายตาของเพื่อนบ้าน ทุกชุมชนต่างพากันปฏิเสธแก่ ไม่เว้นแม้แต่ภายในวัด

คนพวกนั้นต่างโพนทะนาถึงพฤติกรรมประหลาดของแก่ เช่น การลงไปทำสวนในยามค่ำคืน การพูดคุยกับต้นไม้และดินฟ้าอากาศ และการกล้าเผชิญหน้ากับทุกครรลองอันไม่ชอบมาพากล หรือการที่แก่ลงไปซุ่มตัวในลำห้วยแล้วขึ้นมาขุดดินท่ามกลางอากาศอันร้อนระอุ

การกำหนดให้เพื่อนมนุษย์เป็นคนบ้า เป็นฝึบบ้า เป็นฝึบอบหรือเป็นฝึบอื่นๆ มีมาเนิ่นนานแล้ว มันง่ายที่จะกระทำเช่นนั้นกับผู้คนที่คิดต่างจากคนส่วนใหญ่ มันง่ายที่จะควบคุม และมันง่ายที่จะปิดปากปิดเสียงเหล่านั้น

ด้วยการบิดเบือนให้มันวิปลาส และนำรังเกียจเดียวดฉันท์

ปฐวีรับรู้สิ่งเหล่านี้จากการศึกษาเล่าเรียน จากการครุ่นคิด

ใคร่ครวญถึงสภาพสังคม เขาจึงใช้การวาดภาพเป็นตัวสะท้อนความคิด
ความอ่านของเขา ที่มีต่อชีวิต สังคม และโลก

วันหนึ่งเด็กหนุ่มทั้งสามก็เปิดเผยความฝัน

น้อยกำลังสร้างโรงเพาะเห็ดฟาง

ป๋องกำลังเรียนรู้วิธีเพาะเลี้ยงปลาสวยงามในบ่อซีเมนต์

ส่วนที่สนใจการเลี้ยงไม้ตัดและไม่ประดับ

ความฝันของพวกเขาได้รับการสานองจากแคนาและปัฐวี
เพราะเมื่อมีการอบรมหลักสูตรเหล่านี้ในพื้นที่ที่ไม่ไกลเกินไปนัก ปัฐวีจะ
พาพวกเขา นั่งรถกระบะไปเข้าร่วมอบรมอยู่เสมอๆ

ขณะที่นายโยก็เหมือนเป็นคนสวนประจำครอบครัวของ
แคนา หลังจากพ่อแม่ของหญิงสาวมีอายุมากขึ้น และโรคภัยไข้เจ็บเริ่ม
เข้ามาข้องแวะร่างกาย

และนั่นจึงเป็นช่องทางให้หญิงสาวนำเอาวิถีของเกษตรกรรม
ธรรมชาติเข้ามาสู่เรือกสวนไร่นา โดยมีนายโยเป็นผู้สมรู้ร่วมคิด รวมทั้ง
ปัฐวีและเด็กหนุ่มทั้งสาม

พวกเขากำลังก่อการปฏิวัติด้วยวิธีอันนุ่มนวลอ่อนโยน

เฉกเช่นเส้นฟาง

ฝ่ายแรกของพวกเขาแล้วเสร็จในช่วงกลางฤดูฝน ด้วยวิธีการ “ทีละเล็กละน้อย แต่หนักแน่นมั่นคง”

พวกเขาลองถูกลงมือไปในระหว่างการงาน ไม่เคร่งเครียด แต่ทว่าผ่อนคลาย พวกเขาเรียนรู้จากความผิดพลาด ทดลอง ดัดแปลง แก้ไข ไม่ยึดติดกับแบบแปลนดั้งเดิม มองหาวัสดุในท้องถิ่นที่มีคุณภาพใกล้เคียงกัน เช่น ต้นกระถินสามารถใช้ทดแทนต้นไม้ได้

มือไม้แขนขาของพวกเขากลับแข็งแรงขึ้นกว่าเดิม เช่นเดียวกับสิ่งซึ่งซุกซ่อนอยู่ข้างใน สิ่งซึ่งเคยรวนเรเฉไฉ คลอนแคลน ไม่มั่นคง แต่เมื่อฝ่ายแรกของพวกเขาแล้วเสร็จลง สิ่งที่ว่านั้นก็กลับหนักแน่นและจับต้องสัมผัสได้

พวกเขาทำมันทีละเล็กละน้อย ดุจเดียวกับบนกระต๊อคู่หนึ่งที่อยู่ด้วยกันคาบเศษหญ้าบินขึ้นสร้างรังรัง เสียงร้องเล็กๆ และใสกระจ่างเหมือนแก้วนั้น ช่างปลอบประโลมจิตใจของมนุษย์ผู้เฝ้าระดับฟ้า พวกมันอาศัยกิ่งก้านเก่าแก่ของทวดมั่งคุดเป็นที่อาศัย

นายโยเอ่ยที่เล่นที่จริงเคล้ำเสียงหัวเราะว่า “ผมว่านกคู่นั้นมันร้องว่า ‘ชีวิต-ชีวิต’ นะ ว่ามั๊ย”

และทุกคนในที่นั้นก็ดูเหมือนจะเห็นด้วยกับการตั้งข้อสังเกต

ของชายขี้เมา เด็กหนุ่มบางคนร้อง “ชีวิตๆ” ท่ามกลางสายน้ำขุ่นเย็น และเนื้อตัวที่เปียกเปื้อนทรายโคลน

แรงพลังของพวกเขากระเพื่อมไหวไปสู่สรรพสิ่งรายรอบ ขานรับดินน้ำลมไฟและฤดูกาล แม้แต่มวลต้นไม้ใบหญ้ายังสัมผัสได้ โดยเฉพาะผู้อาวุโสอย่างทวดมังคุด ที่เปี่ยมทนด้วยอารมณ์ปีติจนเรื้อน ต้นสนไหวอยู่ตลอดเวลา และจิตใจอันสันติสุขนั้นยังแผ่ไปถึงมวลสฤณา ที่อาศัยเรื้อนต้นของแกสร้างรวงรัง พวกมันจึงร้องเพลงขับกล่อมเหล่า มนุษย์เบื้องล่าง เพื่อช่วยผ่อนคลายความเหนื่อยล้าของพวกเขา

พวกมันรับรู้ว่โลกนี้เชื่อมโยงถึงกัน เช่นเดียวกับมวลหมู่ต้นไม้ มวลหมู่ต้นไม้ต่างก็รับรู้ว่อีกไม่นานนกบางฝูงจะกลับคืนมา เช่นเดียวกับฝูงปลาบางชนิด นกซึ่งขึ้นชื่อว่เป็นนักปลุกป่าดง พลังปีก และเสียงร้องของพวกมันสามารถปลุกให้ป่าฟื้นตื่น ฟื้นตื่นจากความ เสื่อมโทรมเศร้าหมอง และในท้องถื่นแห่งหนนี้เหลือเพียงทวดมังคุด และเพื่อนอีกไม่กี่ชีวิต ที่เคยสัมผัสเสียงโบกปีกและเสียงร้องของนก เหล่านี้ กิ่งก้านพุ่มใบของแกเคยเป็นที่พำนักของพวกมัน และแกเฝ้า ฟังพวกมันเล่าถึงป่าดงพงอื้นด้วยความปีติยินดี ป่าดงพงพีที่ยังไม่พ่าย แพ้แก่น้ำมือของพวกมนุษย์

เมื่อนกกลับมา ฝูงปลาจะกลับมา ฝูงปลาที่เหมือนจะสูญพันธุ์ ไปแล้ว

นายโยเองก็สัมผัสสัมพันธ์กับสิ่งลึกเร้นเหล่านี้ แม้หลายคนจะ ตราหน้าว่เขาฝันเพื่อง ชาติๆ เกินๆ แต่เขาก็ได้พิสูจน์ให้คนเหล่านั้น ประจักษ์เนืองๆ ไม่ว่าจะดำน้ำลงไปในวังลึกเพื่อจับปลาด้วยมือเปล่า หรือการส่งข่าวล่งหน้าว่ฝูงปลาบางชนิดกำลังว่ายทวนน้ำขึ้นมา ทุก คำคืนเขามักนอนอยู่ที่ชานกระท่อม ร้องเพลงลูกทุ่งเก่าก่อนกล่อมตัวเอง พลังก็เฝ้ามองดูการเคลื่อนไหวของหมู่ดาวต่างๆ อย่างจับสังเกตและ จดจำ เขาทำเช่นนี้มาตั้งแต่เป็นเด็กน้อย แม้ว่จะยากไร้และตรากตรำ

งานหนัก แต่ตักของแม่ก็อบอุ่นอ่อนโยนเสมอ เมื่อคิดถึงแม่ น้ำตาของเขา ก็จะไหลเป็นเผลาเต่า

หากลำห้วยไม่ขาดน้ำ เขาจะไม่อดตายอย่างแน่นอน

ปฐวีมอบภาพเขียนให้เขาภาพหนึ่ง ในวาระวันคล้ายวันเกิดของเขา ในวงดื่มกินเล็กๆ ที่อบอุ่นหัวใจ ณ ศาลาหนังสือของแคนา ในภาพสีน้ำมันนั้น เขามองเห็นตัวเองกำลังว่ายน้ำคลอไปกับฝูงปลาสีเงิน ปรืปร่า เบื้องฟ้าราตรีคือจันทร์เสี้ยวเคียงดาว ดวงกระจ่างกับชีวิตของเขา

หากฝ่ายของแคนาสัมฤทธิ์ผล เขาคงได้ลงไปว่ายน้ำเคียงคลอกับฝูงปลาในลำห้วย เขาผู้ปวารณาตนเป็นนักปลุกต้นไม้ ไม่มีสิ่งใดสายเกินไปหรอก เขาบอกกับตัวเอง แม้จะรู้สึกเสียใจอยู่บ้างว่าเขาน่าจะค้นพบโลกของหนังสือเร็วกว่านี้ เพราะว่าการอ่านทำให้เขาค้นพบแรงบันดาลใจ อีกทั้งยังทำให้พบกับสันติสุข รวากับกำลังเดินท่องเข้าไปในสวนร่มรื่น ท่ามกลางเสียงร้องเพลงของเหล่าสกุณา ในกาลอดีต ครอบครัวยุคของเขาไร้จิ้งจอกโค่นต้นไม้ เขาจะไถ่บาปให้กับตนเองและครอบครัว

“ขอให้ฝ่ายของแคนาสัมฤทธิ์ผลด้วยเถิด แม่ธรณีและแม่คงคาเอ๋ย”

นายโยติตภาพवादของปฐวีไว้ในกระท่อม ด้วยความรู้สึกอันแสนพิเศษ ก็ใครจะคาดคิดเลยว่าคนกะพร่องกะแพร่งอย่างเขาจะอยู่ในสายตาของใครอื่น

หลังจากนั้น เขามักหลับฝันถึงเสียงเพรียกของสายน้ำและฝูงปลา และเขามักฝันว่า เขาขึ้นมาจากลำห้วยด้วยเนื้อตัวเปียกโชก มีเพียงผ้าขาวม้าผืนเดียวพันกาย ก่อนจะยื่นพวงปลาที่ร้อยด้วยเถาหญ้าบางชนิดให้กับแคนา

ความฝันซ้ำๆ นั้นมีรสหวานประหลาด

มุมมองและถ้อยคำของปฐวี ทำให้เขามองเห็นความงาม

ของสิ่งเล็กๆ น้อยๆ สิ่งเล็กๆ น้อยๆ ที่เขาเคยมองข้าม และแม้กระทั่ง
เหยียบย่ำ อย่างเช่นดอกหญ้าข้างทาง ฝี่เสื่อ ภูมิ่ง หรือข้าวแต่ละคำ
น้ำแต่ละหยด

และไม่ว่ามีอาหารนั้นๆ จะขาดแคลนเพียงใด แต่เขาควรจะ
นั่งกินอย่างประณีต สะอาด และสงบ เขาจะไม่กินด้วยความคับแค้น
สับสนท้อแท้ หรืออย่างหยาบๆ

นายโยเรียนรู้อะไรหลายสิ่งจากผู้คนที่เขาวางใจ พร้อมทั้งถ่ายทอด
ไปสู่เด็กหนุ่มที่เข้ามาสมาคมด้วย เขาเพิ่งตระหนักได้ถึงถ้อยคำ “เมื่อมี
สิ่งนี้ จึงมีสิ่งนี้” เพราะในห้วงวัยที่เขาบวชเรียนนั้นเขาได้แต่ท่องจำเป็น
นกแก้วนกขุนทอง แต่ความหมายของถ้อยคำเหล่านี้จะปรากฏความ
หมายอย่างจริงแท้ ก็ต่อเมื่อเขาได้ใช้ชีวิต และผิวดวงกับชีวิตอย่างแสน
สาหัส

เขากระหวัดนึกถึงบรรดาเด็กน้อยบนเวทีประกวดร้องเพลง
เป็นไปได้อย่างไรกัน พวกเด็กเหล่านั้นพากันร้องเพลงที่มีเนื้อหาของ
ออกหักรักคู่ดู! ในเมื่อพวกเขาจะให้แม่ป้อนข้าวป้อนนมก่อนไปโรงเรียน
อยู่เลย

ในวันที่ว่างเว้นจากการงานเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง เขาจะพา
จักรยานคู่ใจบรรทุกกล้าไม้จอบและพวยรดน้ำ ออกตระเวนไปยังที่ต่างๆ
หรือไม่ก็ออกเสาะหาเมล็ดไม้ที่ร่วงหล่นอยู่ในถิ่นย่านเพื่อนำมาเพาะ
เป็นกล้าไม้

แคนาเป็นคนจ่ายค่าถุงเพาะชำ ตาข่ายกรองแสง แกลบและ
ขุยมะพร้าว พร้อมทั้งให้กำลังใจเขาอย่างสม่ำเสมอ บางวันพวกเด็ก
หนุ่มก็แวะเข้ามาช่วยงาน พวกเขาเริ่มคุยถึงความฝันอย่างเปิดเผยและ
เปี่ยมด้วยความหวัง

พวกเขาเริ่มมองออกไปจากตัวเอง มองเห็นคนอื่น มองเห็น
ท้องถื่น มองเห็นประเทศ และมองเห็นโลก

เช่นเดียวกับที่ต้นไม้เก่าแก่เฝ้ามองดูพวกเขา และมองเห็น
ความเปลี่ยนแปลงของพวกเขา จากเด็กหนุ่มที่ก้าวร้าวรุนแรงก็กลับ
กลายเป็นเด็กหนุ่มละเอียดอ่อน เห็นได้จากการที่พวกเขาซุดหลุมปลูก
ไม้สักต้น พวกเขาจะเริ่มต้นจากการมองหาทำเลที่ดีที่สุด ซุดหลุมลึก
และกว้างเพียงพอ บดย่อยดินกันหลุมจนละเอียด ก่อนจะค่อยๆ ฉีกถุง
ข้าวออกจากกล้าไม้ ประคองกล้าไม้ลงหลุม ค่อยๆ กลบดิน ตักน้ำมา
ราดรด แล้วเฝ้ามองแล้วเฝ้ามองอีกก่อนจะเดินจากมา

ทั้งๆ ที่ก่อนหน้านี้ พวกเขาไม่เคยยับยั้งซึ่งใจที่จะพาดพิงมวลด
ต้นไม้ใบหญ้าให้แหลกยับ รวมทั้งใช้ปลายมีดพกสลักชื่อของพวกเขาลง
ไปบนเปลือกผิวของไม้ใหญ่ หรือใช้ต้นไม้เป็นเป้าซ้อมปามีด

เสียงหัวเราะดิบเถื่อนของพวกเขา ทำให้ต้นไม้สะทกสะท้าน
และทำให้ไม้บางต้นขวัญหนีดีฝ่อ กระทั่งกลายเป็นไม้แคะแกร็นไปใน
ที่สุด

แต่ทุกสิ่งทุกอย่างล้วนต้องผ่านการทดสอบ

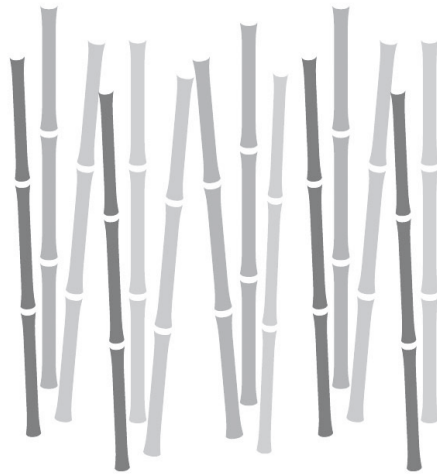
ในคำคืนที่ฝนฟ้ากระหน่ำอย่างหนักหน่วง เสียงครืนครัน
สะท้านสะเทือนไปทุกหย่อมหญ้า ทั้งฟ้าทั้งลมและสายฝน ทวดมั่งคุด
และมวลดไม้ยืนต้นหวาดไหวอยู่ในแสงฟ้าวูบวาบ แกร็บรู้ข่าวสารจาก
เทือกเขาใหญ่ แต่ไม่อาจบอกเล่าให้พวกมนุษย์รับรู้ได้ ว่ามวลดน้ำ
มากมายจากพงพีและซากไม้ซุงกำลังมุ่งหน้ามาตามลำห้วย ในโมง
ยามนั้น นายโยกำลังหลับฝันถึงพ่อผู้ล่วงลับ เขาฝันว่าพ่อมาชักชวนให้
เขาไปโค่นต้นตะเคียนอายุพันปีด้วยกัน ขณะที่ปฐวีก็กำลังหลับฝันอยู่
ในกระท่อมท้ายสวน เขาฝันว่าเพื่อนเด็กหญิงมาชักชวนให้เขาลงไปเล่น
น้ำด้วยกัน และแคนาก็ฝันถึงหญิงโบราณผู้หนึ่ง หญิงโบราณผู้มีดวง
ตาคมกล้า ยืนสงบสง่าอยู่ใต้ต้นทวดมั่งคุด พลังเขื่อนเอย่ถ้อยคำ

“โลกกำลังจะซิบหาย”

รุ่งเช้า พวกเขาจึงพบว่าฝ่ายแรกของพวกเขาพังทลายลง ด้วย

ฉับพลันเจ้ากระโจนก็เห่าออกมาด้วยเสียงก้องกังวาน รวากับ
รับสำนอง

ความมุ่งมั่นตั้งใจของพวกเขา ไม่ได้พังทลายตามสิ่งที่พวกเขาสร้างขึ้นมา

ราวกับต้นไม้แห่งความหวังได้หยั่งรากลงไปใต้พื้นพิภพ รากเหล่านั้นอ่อนนุ่มแต่ทว่าแรงกล้า ดูทวดมิ่งคุดเป็นตัวอย่างดี แก่ผ่านกาลฤดูมาเท่าไรแล้ว แก่ผ่านฝูงเพลิงและเหล่าแมลงร้ายมากี่ครั้งแล้ว แก่ผ่านอุทกท่วมท้นมากี่หนแล้ว และแก่ผ่านความแห้งแล้งทารุณมากี่ครา

ความชราอันสงบและสุขุมนั้นสง่างาม ชีวิตและแก่นแกนของแกคือขุมแห่งความรู้ พวกต้นไม้รุ่นลูกรุ่นหลานตระหนกในคุณสมบัติของไม้ชราข้อนี้ดี

ภาษาของต้นไม้คือ “ไม่มีสิ่งใดพิเศษเท่าความสุขุมคัมภีรภาพ” เช่นเดียวกับกวีที่นั่งอยู่ใต้ต้นไม้ แผ่นหลังที่สัมผัสกับต้นไม้ทำให้เขารู้สึกมั่นคง ความรู้สึกวิตกกังวลจึงเอื้อมือมาไม่ถึง ท่ามกลางแสงแดด สายลม สายฝน เหมือนกระท่อมที่มีหลังคาและฝาผนังคุ้มแดดคุ้มฝน มีสระบัวน้อยๆ อยู่ด้านหลัง มีเตาไฟและกาต้มน้ำ มีข้าวสารและไม้ฟืนเพียงพอไปตลอดฤดูฝนอันเปียกชุ่ม

กวีจะไม่เขียนโคลกเพื่อสรรเสริญเทพเทวาองค์ใดหรอก แต่

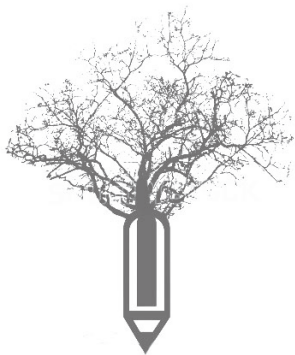

เขาจะเขียนทุกถ้อยคำเพื่อสดุดีหญิงชานาผู้เหน็ดเหนื่อย ชายหาปลา
ผู้สิ้นโทษ เขาจะอุทิศทุกถ้อยคำแต่ดินน้ำลมไฟ กวีจะเขียนถึงจิต
วิญญาณของแม่ เพราะสิ่งเหล่านี้ล้วนหล่อหลอมให้เขาเป็นกวี

ความมุ่งมั่นตั้งใจของพวกเขาหยั่งรากแรงกล้า และปาฏิหาริย์
ก็มีไซสิ่งใดอื่น ปาฏิหาริย์คือความมุ่งมั่น ปาฏิหาริย์คือต้นไม้ และ
ปาฏิหาริย์คือผืนแผ่นดิน

เช้าที่สดใสวันหนึ่ง ปฐวีเปรียบกับคนรัก

“ทวดมั่งคุดคือจักรวาล ว่ามั้ย”

“หากเคารพแผ่นดิน แผ่นดินจะให้พลังแก่เธอ”

ถ้อยคำเหล่านี้ติดตามแคนาไปทุกหนแห่ง ไม่แน่ใจว่าเธอได้ยินได้ฟังมาจากไหน มันติดตามไปแม้แต่ในดินแดนของความหลับฝัน

หญิงสาวเองก็เชื่อมั่นเช่นนั้น ในทุกขณะที่เธอเปลือยเท้าก้าวเดินไปบนดินทราย เธอมักเกิดความรู้สึกว่าวัยเยาว์ไม่เคยโยยบินจากเธอไป เธอได้สัมผัสกับความอุ่นและความเย็นอย่างตรงไปตรงมา เช่นเดียวกับมวลต้นไม้และเหล่าเมล็ดไม้ที่ถูกบ่มเพาะอยู่ใต้ผืนดิน (ราวกับทารกที่นอนขดกายอยู่ในครรภ์ของแม่) ซึ่งต่างก็ได้รับพลังอันสดใหม่ในทุกวันของชีวิต

ตลอดชีวิตของทวดกุหลาบก็เช่นเดียวกัน แกไม่เคยเห็นห่างจากผืนแผ่นดินและการหว่านเพาะ แกแทบจะแยกแยะออกเสียด้วยซ้ำระหว่างเสียงอกของข้าวกับข้าวโพด

แผ่นดินให้พลังแก่ทวดกุหลาบอย่างไม่ต้องสงสัย และแม่ธรณีก็คุ้มครองแกตลอดชีวิต แกยืนหยัดเหมือนไม้ใหญ่ อดเจ็บปวดทรมาน มั่งคุด ทวดมั่งคุดซึ่งเติบโตขึ้นพร้อมกับแก พ่อของแกได้ฝังสายรกของแกไว้ใต้หลุมมั่งคุด ต่างเป็นขวัญชีวิตของกันและกัน ต่างก็เป็นร่มเงาให้

แก่ลูกหลานและชีวิตอื่นๆ

แผ่นดินถื่นเกิดนั้นหล่อหลอมจิตวิญญาณของทวดกุหลาบอย่างเคี้ยวกรำและเข้มข้น และเรือนเห่าก็ต้องการจิตวิญญาณชนิดนี้ จิตวิญญาณที่คอยค้ำค้ำคุณให้เรือนเห่าไม่ต่ำทรุดหรือล่มสลาย

ลองกวาดตาแลดูเถิด ว่าครอบครัวที่แตกสลายนั้นมีผู้คนชนิดใดอาศัยอยู่

แคนาแว่วยินเสียงทวดกุหลาบในความฝัน

“ตราบใดที่ยังมีแผ่นดิน กุจะไม่อดตายดอก”

และด้วยจิตวิญญาณของทวดกุหลาบและทวดมั่งคุดกระมังที่ทำให้เธอยังมีชีวิตอยู่ รวกับว่ารากของเธอได้หยั่งลงไปสัมผัสสร้อยร้อยกับรากของทวดกุหลาบ เพื่อจะเกี่ยวโยงและสืบทอดดวงจิตวิญญาณอันอ่อนโยนและแรงกล้านี้ไว้

อ่อนโยนและแรงกล้าดุจผืนแผ่นดิน

แต่ยุคสมัยอันอ่อนโยนนั่นก็ล่วงผ่านมานานแล้ว ยุคสมัยแห่งตะวันออกที่มั่งคั่งสมบูรณ์ ก่อนที่ผองเราจะหันหลังล้มจากวิถีทางของตน ไปสู่การปฏิวัติยุคสมัยแบบฟากฝั่งตะวันตก

นับแต่นั้นผืนแผ่นดินจึงถูกกระทำยำยี

แคนาและปฐวีใคร่ครวญถึงสิ่งเหล่านี้อย่างจริงจัง โดยเฉพาะกับแคนาที่รู้สึกอยู่เสมอๆ ว่าชีวิตของเธอช่างเปราะบาง และเธออาจไม่ได้ตื่นขึ้นมาในวันรุ่งขึ้น

ดังนั้นเธอจึงปรารถนายืนยันความเป็นตัวของตัวเอง เช่นเดียวกับทวดกุหลาบของเธอ ทวดกุหลาบผู้คลุกอยู่กับดินกับโคลนชั่ววนาตาปี เป็นหญิงบ้านนารังเกี้ยวของผู้คนร่วมถิ่นฐาน หญิงผู้ปฏิสันถารกับดิน น้ำลมไฟและต้นไม้ใบหญ้าไปไม่หยุดหย่อน หญิงผู้หวานเพาะเมล็ดพันธุ์และหล่อเลี้ยงเหล่าชีวิตให้เจริญเติบโตขึ้นทั้งเลือดเนื้อเชื้อไขและไม่ใช้ ให้พวกเขาเฝ้ามองดูแกอย่างภาคภูมิใจ นอบน้อมและเคารพใน

เกียรติภูมิของแก

หญิงบำผู้เป็นญาติเดียวกับผืนแผ่นดิน

คนทั้งคู่จึงช่วยกันวิเคราะห์บทเรียน หลังจากที่พักผ่อนของ พวกเขาพังทลาย ก่อนได้ข้อสรุปว่ามันเป็นเรื่องยากที่พวกเขาจะริเริ่ม หรือต่อสู้กันเพียงลำพัง

หลวงตาบุญชี้ให้พวกเขาองดูกอไผ่กลางกล่าวเสียงราบเรียบ

“ไผ่อยู่รวมกันเป็นกอ จึงสามารถต้านลมต้านน้ำได้”

จับปล้นแคนาก็มองเห็นว่าไผ่แต่ละลำก็คือคนแต่ละคน เชือก ที่ผูกมัดเชื่อมโยงก็คือมือและแขนที่ร้อยเกี่ยวกันไว้อย่างเหนียวแน่น

ปฐวีเองก็มีความเห็นว่า ถึงเวลาที่พวกเขาจะต้องเคลื่อนเข้าหา มวลชน เช่นเดียวกับไผ่ที่เดินต้นเข้าหากันจนเกิดเป็นเสมือนกำแพง

แคนาแว่วยินเสียงของทวดกุหลาบในกาลอดีต

“มือของคนทำงานหนัก ภูหน้าหน้าก็เจ็บ ภูผผผก็ระคาย ภูอกเอ๋ย”

น้ำตาของเธอเอ่อคลอ

พวกเขาจึงเดินเท้าเข้าไปยังบ้านทุกหลังที่เปิดประตูต้อนรับ (แม้ว่าบางบ้านจะแคลงใจที่เห็นนายโยกับพวกเด็กเหลือขอตามขบวน เข้ามาด้วย)

แคนาเป็นฝ่ายเปิดประเด็น ปฐวีกับคนอื่นๆ เป็นฝ่ายสนับสนุน พวกเขาพยายามย่อโลกในความคิดฝันอย่างเต็มกำลัง เพื่อให้คนเหล่านี้ ได้มองเห็นมันและยอมรับ

ราวกับว่าพวกเขากำลังวาดสายน้ำเส้นหนึ่ง สายน้ำที่ยังยืน ท่วมกลางเรือกสวนไร่นาที่กำลังจะล่มสลาย และราวกับว่าพวกเขา กำลังเขียนประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของตนเอง เขียนมันขึ้นด้วยดวงใจที่ สัตย์ซื่อ และปรารถนาอย่างเปี่ยมทันทีจะทำให้ทุกคนในท้องถิ่นมีส่วนร่วม

หลังจากนั้นชาวบ้านร้านถิ่นจึงแบ่งออกเป็นฟากฝ่ายต่างๆ มี

ทั้งพวกที่เห็นด้วย มีทั้งพวกที่อยากรู้อยากลอง มีทั้งพวกที่เสียดเสียเวยะ
หยัน และมีพวกที่ไม่เห็นด้วย

แต่จะอย่างไรก็ตาม สายน้ำสายหนึ่งได้ประทับลงในใจของ
ใครๆ บ้างแล้ว

ขณะเดียวกัน ศิลปะและดนตรีก็ได้ก่อตัวขึ้นในใจของสมาชิก
ศาลาหนังสือ รวากับลูกยางนาสีแดงโบกบินไปสู่ผืนแผ่นดินที่เหมาะสม
โดยเฉพาะสมาชิกคนแรกอย่างนายโย หลังจากได้คลุกคลีตีโมงกับปฐวี
และครอบครัวของแคนา รวมทั้งได้อ่านหนังสืออย่างต่อเนื่อง ความคิด
ความอ่านของเขาก็เปลี่ยนไปมากทีเดียว เขาผู้มักจะถูกพูดว่า “ถ้าหากผม
ได้พบชุมชนทรัพย์เหล่านี้ตั้งแต่เด็กก็คงวิเศษ” ก่อนจะร้ายถึงหนังสือแต่ละ
เล่มที่ได้อ่านอย่างยกย่องนับถือ จนกระทั่งปฐวีคิดว่าหากเขาไม่ละออก
มาจากการบวชเรียน เขาน่าจะได้เป็นถึงพระครูนั้นทีเดียว และบ่อยครั้ง
ที่นายโยอ่านบทกวีด้วยการเปล่งเสียงสูงต่ำ ทำให้โลกรายรอบข้างต้อง
เงี่ยหูสดับฟัง แม้กระทั่งทวดมั่งคุด!

ก่อนที่ผู้อ่านจะหลั่งน้ำตาออกมาทุกครั้ง เช่นเดียวกับแคนา
หญิงสาวกระหวัดคิดไปถึงกวีหนุ่มผู้โศกศัลย์ กวีหนุ่มและ
สายน้ำที่ไม่หวนกลับคืน

ปฐวีก็น้ำตาซึม เช่นเดียวกับพวกเด็กหนุ่ม เพราะบทกวีทำให้
ใคร่ครวญหวนให้ถึงชีวิต

และแม้กระทั่งทวดมั่งคุด

หรือเหล่าสภานาที่พากันเงิบเสียง เพื่อสดับฟัง

ปลายวันหนึ่ง ปฐวีแจ้งแก่มวลหมู่สมาชิกศาลาหนังสือว่าเขาจะ
จัดแสดงภาพเขียนของทุกคนขึ้นที่ศาลาแห่งนี้ เพื่อระดมทุนและสิ่งของ
สำหรับฝ่ายที่จะสร้างขึ้นใหม่ รวมทั้งมีการแสดงดนตรีและการอ่าน
บทกวี

ภาพเขียนส่วนใหญ่ของนายโยมักเป็นกระท่อมของเขาเอง

กระท่อมริมฝั่งห้วย ในช่วงแรกๆ นั้นเขามักวาดกระท่อมที่มืมหา มีแมว ผ่ายผอมนอนเฝ้าสำหรับอาหาร สำหรับอาหารนั้นมีเพียงปลาตุ๋นที่เหลือ เพียงหัวและก้าง พื้นกระท่อมระเกะระกะด้วยขวดเหล้า และความรกรก เรือไร้ระเบียบ

มวลอากาศแสนหม่นหมอง

แต่หลังจากนั้น ภาพเขียนของเขาก็ค่อยๆ ผ่อนคลายขึ้น ด้วย สีสิ้นโทนสว่าง แมวดูมีชีวิตชีวา กระท่อมมีแสงสาดส่อง รายรอบ กระท่อมระดะอยู่ด้วยมวลดอกไม้ ซึ่งสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบันของผู้วาด ใครจะเชื่อว่าชายที่เฝ้าไม่เอาไหนอย่างเขาจะลงมือ ปลูกดอกไม้รายรอบกระท่อม มีหน้าซำยังต่อโต๊ะและเก้าอี้ไม้หยาบๆ ตั้งไว้กลางสวนดอกไม้ เพื่อที่เขาจะได้นั่งดื่มกินท่ามกลางสิ่งสุนทรีย์

และทุกภาพจะมีนกกินปลีประดับอยู่ที่มุมล่างของภาพ ประดูกลายเซ็นของผู้เขียน

น้อยวาดภาพโรงเห็ดในความฝันของเขา และภาพในโรงเรือน อันที่บั้นนั้น คุณจะมองเห็นปุมปมสีขาวไข่มุกระดะระดิน ดูราวกับ มวลหมู่ดวงดาวในยามค่ำคืน

ป่องวาดผ่ายไม้ไผ่ที่เขามีส่วนร่วมสร้าง ภาพลายเส้นโครงสร้าง ของผ่ายดูมีพลังและมีความมั่นคง คลื่นน้ำดูมีชีวิตชีวา รวมทั้งผู่ปลา เกล็ดสีเงินและปลาสีดำ ริมสองปากฝั่งลำห้วยคือทิวแถวต้นไม้ บน เรือนยอดของพวกมันปรากฏผู่งนกสีเขียวอ่อนเกาะกิ่งก้านและใบกบิน

ส่วนที่วาดต้นทวดมั่งคุด ทวดมั่งคุดในมุมมองของเขาคือแม่ผู้ อ่อนโยนและมั่นคง ในท่ามกลางพุ่มใบดกตื้นนั้นเขาได้วาดดวงตาอัน สวยโคกแฝงไว้จำนวนมากมาย

และในช่วงหลังๆ มา นี้ ศาลาหนังสือได้ต้อนรับเด็กๆ จำนวน หนึ่ง เด็กๆ ที่พวกเขาพ่อแม่วางใจในกิจกรรมของแคนาและชาวคณะแล้ว นั้นเอง พวกเขาทั้งหญิงชายอยู่ในวัยประถมและมัธยมต้น และทุกคน

ล้วนมีธาตุศิลปะซุกซ่อนอยู่ในตนเอง

เด็ก ๆ ส่วนใหญ่มักวาดฝายไม้ไผ่ที่เขาไม่เคยพบเห็นมาก่อน และโครงสร้างไม้ไผ่ก็เอื้อให้เขาสนุกสนานกับการวาดเส้น โดยมีปฐพี เป็นเสมือนพี่เลี้ยง โนม่น้ำ จุดประกาย และนำเสนอผ่านทักษะง่าย ๆ

หนึ่งในเด็ก ๆ จำนวนนั้น มีเด็กหญิงอายุราวหกขวบผู้หนึ่ง เด็กหญิงที่ทำให้แคนาถึงกับชะงักงันไปชั่วครู่ เมื่อคนทั้งสองได้สบตากัน เพราะดวงหน้าของเด็กหญิงผู้นั้นช่างละม้ายเหมือนกับดวงหน้าของเด็กหญิงมะลินในความฝันของเธอราวกับแกะ โดยเฉพาะดวงตาสวยโคกคู่นั้น และหลังจากนั้นเธอจึงเรียกเด็กหญิงว่า “มะลิน้อย”

มะลิน้อยวาดภาพเด็ก ๆ กำลังเล่นน้ำในลำห้วยอย่างเรริงใจ

ฝายหลวงตามบุญได้แต่เฝ้ามองดูทุกคนทำกิจกรรม สลับกับการก้มหน้าอ่านหนังสืออยู่ในมุมหนึ่งของศาลา แก่เป็นพระแบบเก่า พระที่ชอบใช้แรงทำงาน ชอบอยู่กับต้นไม้ใบหญ้า เจ็บขริบแต่ก็แผ่ด้วยอารมณ์ขัน และแก้มักถูกขี้เมาโยกระเข้าเฝ้าอยู่เนืองนิจ ทั้งยุให้แก่ออกไปเอาแม่หม้ายที่ปลายคู้้งน้ำบ้างหละ หรือเสนอให้แก่ออกมาเปิดร้านอาหารชื่อ “วิกาลโภชนา” บ้างหละ

และบางวันขณะที่นายโยกำลังยกขวดเหล้าขึ้นดื่ม เป็นจังหวะเดียวกับที่หลวงตาเดินมากรายใกล้

นายโยก็จะหยอกเย้า “เอาสักกริบมั้ยหลวงตา จะได้ฉันท้าออ่อยๆ”

ฝายหลวงตาก็จะผลอหลุดถ้อยคำเรียกเสียงหัวเราะจากคนอื่น ๆ

“ตักบาตรอย่าถามพระสิวะ ใ้อ้เหี้ยเฮี้ย”

เสียงหัวเราะกลายเป็นฝูงผีเสื้อสีขาว

มันช่วยเยียวยาความป่วยไข้ให้แคนา ดูจเดียวกับบทกวี

“ในโลกนี้ ลูกมีความสุขคนเดียวไม่ได้”

เธอบอกกับลูกๆ อยู่เนืองๆ เมื่อลูกๆ ถามว่าทำไมเธอจึงต้อง
ตระเวนไปทุกหนแห่งโดยที่ไม่ได้ค่าตอบแทนหรือประโยชน์ใดๆ

ในวัยสี่สิบต้นๆ เธอเป็นผู้หญิงสูงโปร่ง ผิวสีเนียนแดด พุดจา
ฉาดฉาน และกระฉับกระฉง

แคนารู้จักกับเธอผ่านเฟซบุ๊ก เธอผู้เป็น “ครูฝ่าย” เธอชื่อ “ครู
เจี๊ยบ” เธออยู่ในเมืองหนึ่งของภาคใต้ เมืองที่อุดมสมบูรณ์ด้วยดิน
น้ำลมไฟ เธอเกิดและเติบโตอยู่ในสวนสมรม ก่อนเข้ามาเรียนต่อชั้น
อุดมศึกษาในมหาวิทยาลัยที่เมืองหลวง ก่อนกลายเป็นนักพัฒนาของ
องค์กรพัฒนาเอกชน และออกเดินทางไปทั่วประเทศ ทำงานเช่นนั้นอยู่
หลายปี ก่อนตัดสินใจกลับบ้านเกิด มีชีวิตคู่กับอดีตเพื่อนนักเรียน
ชายชั้นมัธยม ทำสวน และสร้างครอบครัว

ครั้นเมื่อสถานะทางครอบครัวมั่นคงเข้มแข็ง เธอจึงเริ่มออก
เดินทางอีกครั้ง ด้วยประสบการณ์เกี่ยวกับฝ่ายมีชีวิต ที่เธอได้มีส่วนร่วม
ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในพื้นที่จริง ฝ่ายไม่ใช่ที่ช่วยทำให้ชุมชน
ท้องถิ่นของเธอเข้มแข็งมั่นคง

แคนาพูดคุยกับเธอผ่านโลกเสมือน ราวกับกำลังนั่งคุยกันอยู่

ต่อหน้า และราวกับรู้จักมักคุ้นกันมาเนิ่นนาน

เสียงของครูเจี๊ยะบัก้องกังวานอยู่ในโสตของแคนา

“ในโลกนี้ ลูกมีความสุขคนเดียวไม่ได้”

เช่นเดียวกับเสียงและถ้อยคำลึกลับของทวดกุหลาบในความ
หลับฝัน หรือในกระแสเลื่อนไหลของความป่วยไข้

มนุษย์เชื่อมโยงกันด้วยบางสิ่งบางอย่าง ดุจเดียวกับมวลหมู่
ต้นไม้ ลึกลับ แต่เป็นธรรมชาติ

เหมือนนกที่จรจากไปบินกลับมา

ปลายวันหนึ่ง ครูเจี๊ยะบักได้มาปรากฏตัวในบ้านสวนของแคนา
เธอยืนอยู่ใต้ต้นทวดมั่งคุด ส้มผีเสื้อและโอบกอด พลังพริ้วพุด

“นี่ทวดมั่งคุดชัดๆ”

แคนามองเห็นเรือนต้นของทวดมั่งคุดสั้นไหว ครั้นเมื่อสบตา
กับผู้มาเยือน เธอก็ตระหนักได้ว่าโลกทั้งผองคือพี่น้องเดียวกัน

ทวดมั่งคุดโอบกอดผู้หญิงคนนั้น

โอบกอดที่เก่าแก่พอๆ กับโลก

เสียงปิ่นที่ตั้งขึ้นบนถนนหน้าบ้านของแคนาในยามวิกาล

ทำให้เจ้ากระโจนเห่าไม่ยอมหยุด

แม้ว่าเมื่อเดือนก่อน มันเพิ่งถูกใครสักคนวางยาเบื่อ และโชคดี
ที่ปฐวีกับแคนาช่วยกันกรอกไข่ให้มันอาเจียนออกมาทันการณ์ ก่อนพา
มันไปหาสัตวแพทย์ในตัวเมือง

ปฐวีและแคนาเฝ้ากำชับไม่ให้มันออกไปตระเวนนอกบริเวณ
สวน แต่มันก็อดใจไม่ได้ ทุกค่ำคืน มันมักนั่งเฝ้ามองไปยังทิศที่เทือกเขา
ใหญ่ทอดตัวอยู่ ตั้งโบหูและหอนอย่างโหยหวน

ในกาลอดีตพื้น หมาและควายของทวดกุหลาบก็ถูกวางยาอยู่
เนื่องๆ ผู้คนเหล่านั้นกดดันและกลั่นแกล้งผู้หญิงเล็กๆ คนหนึ่ง อย่าง
สาหัสสากรรจ์ พวกเขาปลุกต้นไม้และไม้อื่นๆ รุกเข้ามาในพื้นที่ของแก
และทำแม้กระทั่งกู้เรื่องเลวร้ายกรอกหูหลวงพ่อบุญมีวายวัน เพื่อหวัง
ให้หลวงพ่อบอกว่าบาตรครอบครว้ของแก

สุดท้ายพวกเขาว่าลือว่าทวดกุหลาบเป็นผีกระสือ

ผีกระสือผู้มักลิ้นคล้ายดอกกุหลาบ ผีกระสือผู้ทำให้ผู้ชายใน
ชุมชนเพื่อปกละเมอฝัน

เสียงปิ่นดังขึ้นอยู่เสมอที่หน้าเรือนของทวดกุหลาบ ในยาม

วิกาลที่นำหวาดหวั่น ในยุคสมัยแห่งบ้านป่าเมืองเถื่อน ทำให้หญิง
หม้ายผู้หนึ่งไม่เคยห่างไกลจากลูกๆ รวมทั้งมีเตาอบและปิ้ง

บางครั้ง หญิงผู้นั้นถึงกับภาวนาให้คนโหดพวกนั้นบุกเข้ามาใน
เรือน ด้วยอยากรู้เหลือเกินว่ามีมือของตนนั้นจะแมนยำสักเพียงใด

ยิ่งคิด กลิ่นกุหลาบในกายแกก็ยิ่งฉุนเฉียว

ขณะที่กลุ่มเสือปล้นก็จะลอบเข้ามายังเรือนของแกอยู่เนืองๆ
ในวิกาลที่มีมืดมิด ทวดกุหลาบจะกฤตูกุจอหุงหาอาหารต้อนรับดูแลพวก
เขาอย่างดีที่สุด พลังก็เฝ้าถามสารทุกข์สุกดิบของกันและกัน และก่อน
ที่พวกเขาจะจากไป พวกเขาได้มอบทรัพย์สินและข้าวของเครื่องใช้ไว้ให้
เจ้าของเรือนเสมอๆ

และพวกเขาสัญญาต่อหน้าไฟว่า จะเด็ดหัวตัวการใหญ่ให้ได้

ทวดกุหลาบได้แต่ภาวนาให้เจ้าป่าเจ้าเขาคุ่มครองพวกเขา
เหล่านั้น ก่อนมอบเครื่องรางของขลังที่มีอยู่ติดเรือนให้พวกเขาไปคนละ
ชิ้นสองชิ้น เครื่องรางของขลังที่ตกทอดมาจากพ่อแม่

พวกเขาบางคนปล่อยอารมณ์ขึ้น ทำให้วิกาลฉุนขึ้น

“ดูเถิดเถิดว่า ระหว่างใจกับเจ้านาย หลวงพ่อจะคุ้มครองใคร”

หลังจากฝ่ายแห่งแรกพังทลายเพราะแรงน้ำและเศษซากไม้
ซุง ผู้คนต่างๆ ก็หมุนเวียนเปลี่ยนหน้าเข้ามาในบ้านของแคนา พวกเขา
มีทั้งพวกสมาชิกบริหารส่วนตำบล ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน คนเหล่านี้แสดง
ตัวอย่างชัดเจนว่าไม่เห็นด้วยกับสิ่งที่แคนาและสมาชิกริเริ่มดำเนินการ
เพราะพวกเขากำลังดำเนินการยื่นเรื่องไปยังจังหวัดด้วยจุดประสงค์
ต้องการสร้างฝายคอนกรีตขึ้นในพื้นที่นั่นเอง

พวกเขาทั้งโน้มน้าวและข่มขู่กลายเป็น ต่อพ่อแม่ของหญิงสาว
ในทำนองว่าความคิดรุนแรงของพวกหนุ่มสาว อาจสร้างความเสียหาย
ร้ายแรงให้กับท้องถิ่นชุมชน แต่ครั้งถูกพ่อแม่ของหญิงสาวถามกลับไป
ว่า ความเสียหายร้ายแรงที่ว่านั้นคืออะไร พวกเขาเหล่านั้นก็ได้แต่เสียบ

ใบ้

ขณะที่พวกป่าไม้และชลประทานก็เข้ามาพร้อมกับตัวบทกฎหมายต่างๆ นานา แม้ว่าพวกชลประทานจะทำให้ลำห้วยตื่นเขินกว่าเก่าด้วยการขุดลอกแบบลวกๆ หรือพวกป่าไม้ที่แก้งหับหูหับตามองไม่เห็นการลักลอบโค่นป่าของพวกผู้มีอิทธิพล แต่พวกเขาก็ยังแสดงท่าทางเป็นเจ้าของคนนายคนอย่างผ่าเผย

และครั้นรู้ถึงเหตุผลที่หญิงสาวสร้างฝายเพื่อจะรักษาชีวิตของมังคุดโบราณต้นนั้นเอาไว้ พวกเขาก็ถึงกับกลั่นหัวเราะเอาไว้ไม่อยู่ เป็นเสียงหัวเราะที่แฝงความหยามหยันอย่างไม่ปิดบัง และบางคนถึงกับโพล่งออกมา

“เป็นผมนะ ตัดทำฟันไปนานแล้ว ไม่ทิ้งไว้แย่งน้ำแย่งปุ๋ยเปล่าๆ ปลี้ๆ แบบนี้หรือ”

แต่พ่อของหญิงสาวกลับกล่าวออกมาเรียบๆ

“ลูกสาวผมขอกลับมาตายที่บ้านเกิด สิ่งใดที่เขาอยากทำ คนเป็นพ่ออย่างผมจะไปขัดขวางเขาได้ลงคออยู่หรือ”

การเข้ามาของผู้คนเหล่านี้ ส่งแรงสะท้อนไปถึงทวดมังคุดและมรดกต้นไม้ภายในสวน แม้แต่เจ้ากระโจนก็มีท่าที่ไม่ชอบพวกเขา มันเอาแต่เดินวนเวียนอยู่รอบๆ บ้าน พลังส่งเสียงคำรามออกมาเป็นระยะๆ

กล่าวได้ว่าความมุ่งมั่นและทัศนคติของหญิงสาว ได้เปลี่ยนท่าทีพ่อแม่ของเธอไปมากที่สุด (รวมทั้งโรคภัยในตัวเธอ) พวกเขายอมรับว่าตามกระแสน้ำอย่างหน้ามืดตามัว จึงทำร้ายผืนแผ่นดินและลำน้ำอย่างไม่ยั้งคิด และดูเหมือนว่าลูกสาวผู้เจ็บไข้เจียนตายของพวกเขา กำลังไถ่บาปทั้งปวงเหล่านั้น

ดูเอาเถิด เมื่อเขาเปรียบกับเมียว่าอยากไปสักการะพญานาคในจังหวัดหนึ่งทางภาคอีสาน เพื่อเป็นสิริมงคลให้แก่ชีวิต ลูกสาวของเขา

กลับกล่าวออกมาอย่างเป็นธรรมชาติที่สุด

“หนูว่าอย่าไปสนใจพญานาคอะไรนั่นเลย สู้ทำให้ไส้เดือนมีชีวิตอยู่ในพื้นดินไม่ได้หรอก”

ด้วยคำพูดที่ขี้ๆ นั้น จึงทำให้คนทั้งคู่ตระหนกคิดได้ว่า ไส้เดือนแทบจะสาบสูญไปจากผืนดินถิ่นนี้อยู่รอมร่อแล้ว เพราะพวกเขาและคนอื่นๆ ไม่เคยยับยั้งชั่งใจใดๆ เลย ในการที่จะรাত্রดสารเคมีลงไปบนผืนแผ่นดิน

วันหนึ่งหญิงสาวชี้ให้แม่ของเธอมองดูงูหญ้าที่ถูกสารเคมีฉีดยาปน ลำต้นและใบของพวกมันเปลี่ยนเป็นสีแดงอย่างประหลาด

“ดูเหมือนปลิวไฟเลยนะอะ”

และทุ่งหญ้าแห่งนั้นก็เงียบร้างไร้ชีวิต ไม่มีแม้แต่เสียงของจิ้งหรีดสักตัว

นั่นคือการหลงลืมบางสิ่งบางอย่างอันยาวนาน ก่อนถูกบางเสียงกระตุ่นเตือนให้ลำดับนับเนื่อง และตื่นขึ้นอีกครั้ง

ท่ามกลางเสียงของนายโยที่เอ่ยออกมาซ้ำแล้วซ้ำเล่า

“โอ, คิดได้อย่างไรกันนะ ดูแลไส้เดือนให้อยู่ในผืนแผ่นดินอย่างสงบสุข อย่าไปสนใจพญานาคเหล่านั้นเลย ฮะฮา”

แคนาและทีมงานยังคงดำเนินการไปตามปกติ มุ่งมั่นเหมือนฝูงมดงานและมดลี้ภัย เงียบสงบเหมือนปวงรากของต้นไม้ หยั่งลงไปและแผ่ขยายออกไปอย่างไม่ระย่อ รวากับกำลังโบกบินอยู่ใต้พื้นแผ่นดิน

โดยมีครูเจี๊ยะ-ครูฝ้าย คอยให้คำแนะนำและกำลังใจอยู่ตลอดเวลา ทั้งในโลกจริงและโลกเสมือน กระทั่งกลายเป็นพี่น้องอันกลมเกลียว

ครูเจี๊ยะ “คิดว่าเราเป็นเมล็ดพันธุ์ชั้นดี ยิ่งถูกเหยียบย่ำก็ยิ่งแตกผลิ๊งอกงาม”

หลังจากนั้นแคนาก็เริ่มโอบกอดโรคร้ายที่อยู่ในตัวเอง พลัง
กระซิบบอกกับมัน

“เราจะไม่กลัวแสงแดดหรือแสงสว่างนั้นหรอก ว่าไหม”

แคณาคิดว่าหากเธอได้เขียนนวนิยายเกี่ยวกับทวดกุหลาบ

เธอจะเขียนให้ทวดมั่งคุดเป็นตัวละครสำคัญตัวหนึ่ง เป็นตัวละครที่มีความคิดฝันและพูดได้

เธอคิดว่าจะวางโครงสร้างของงานเขียน เสมือนโครงสร้างของฝ่ายไม้ไผ่ นั่นคือเอาสิ่งเล็กๆ มาร้อยเกี่ยวกัน ตัวละครของเธอล้วนเป็นคนเล็กๆ เช่น นายโย เด็กหนุ่ม หลวงตา ทวดกุหลาบ หรือครูเจี๊ยะบ

เธอจะใช้งานเขียนต่างฝ่าย เพื่อชะลอกระแสของโลกที่ไหลอย่างเชี่ยวกราก เธอจะทำให้คนเล็กๆ เหล่านั้นเปล่งแสงของตนเอง

เธอจะเขียนถึงคนเล็กๆ ที่ดำรงรักษาจิตวิญญาณเอาไว้ได้ ตราบจนวาระสุดท้ายของชีวิต

เธอจะตั้งชื่อให้นวนิยายว่า “จิตวิญญาณแห่งกุหลาบ”

อาจเป็นเพราะโรคภัยในตัวเธอ ที่ทำให้เธอหันมาสนใจโลกข้างในและจิตวิญญาณมากขึ้น

เธอสนทนากับมัน และบางครั้งก็โอบกอดมัน

เช่นเดียวกับทวดมั่งคุด เมื่อฤดูร่วงแล้งมาเยือนชีวิตอย่างยาวนาน แกก็เริ่มสนทนากับความว่างแล้งนั้น และบางครั้งก็โอบกอดมัน

แม้ว่าโรคร้ายจะเกี่ยววราดเอาทั้งเธอไม่รู้กี่ครั้งต่อกี่ครั้ง
แม้ว่าฤดูร้ายแล้งจะเกี่ยววราดเอาทั้งทวดมั่งคุดไม่รู้กี่ครั้งต่อกี่ครั้ง

แต่หลายครั้ง หญิงสาวก็เป็นฝ่ายตัดพ้อมัน ด้วยความที่หลง
คิดไปว่า ตัวเธอเองมีคุณค่ากว่าคนอื่น ทำลายโลกน้อยกว่าคนอื่น และ
เมื่อรูปการณ์เป็นเช่นนี้แล้ว ทำไมโรคร้ายจึงมาลงเออที่เธอเล่า ทำไมไม่
ไปเกาะกุมผู้คนที่ไร้คุณค่า เหล่าผู้คนที่เอาแต่คิดล้างผลาญทำลายโลก
เธอรู้สึกน้อยใจในโชคชะตา ทำไมจึงไม่มอบความเข้มแข็งและอายุที่
ยืนยาวให้แก่เธอ ทำไม?

แต่ครั้งเมื่อเธอรู้สึกตัวทั่วพร้อม ในความสงบรำงับนั้น เธอรู้สึก
ขอบคุณทั้งชีวิตและโรคร้าย ชีวิตที่เป็นเพียงฤดูหนึ่งของจักรวาล และ
โรคร้ายนั้นก็เปรียบได้กับธรรมชาติ มันทำให้เธอตระหนักได้ถึงความไม่
เที่ยงแท้แน่นอน และทำให้เธอมีชีวิตอยู่กับปัจจุบันขณะอย่างเปี่ยมทัน

เช่นเดียวกับมวลหมู่ต้นไม้ใบหญ้า ที่เปล่งประกายชีวิตผ่าน
ดวงดอก ใบเอื้อสรรพชีวิต

แต่ต้นไม้ต่างจากมนุษย์ พวกมันไม่เคยตัดพ้อต่อว่าฤดูกาลอัน
โหดร้าย พวกมันเสียบสงบและน้อมรับ ปลูกเร้าและให้กำลังใจกันและ
กัน ส่งต่อมวลชีวิตไปกับลูกผลที่จะกลายเป็นเมล็ดพันธุ์ในกายภาคหน้า
และฝักฝนให้เมล็ดพันธุ์เหล่านั้นรู้จักโอบกอบ

ทวดมั่งคุดผ่านโลกมามากกว่าใครอื่น จนกลายเป็นเสาหลัก
แห่งจิตวิญญาณของพืชพรรณในท้องถิ่น ทวดมั่งคุดคิดว่าการที่แกมี
ชีวิตยืนยาว นั้นอาจเป็นเพราะดวงจิตวิญญาณอันแรงกล้าของมนุษย์
ผู้หนึ่ง มนุษย์ผู้มีชีวิตเกี่ยวโยงผูกพันกับแก ต่างเป็นขั้วของกันและกัน
ในธรรมชาติอันแปรปรวน และในจิตใจมนุษย์อันแปรปรวน

ดวงจิตวิญญาณที่เรือ่เรื่องอยู่ภายในสวน เวียนวนปกป้องลูก
หลานตามปณิธานสุดท้าย

ดวงจิตวิญญาณอันเก่าแก่ ท่ามกลางยุคสมัยแห่งมูลค่า ไม่ใช่

ยุคสมัยแห่งคุณค่าดั้งเดิม และหากทวดมั่งคุดล้มลง ดวงจิตวิญญาณ
เก่าแก่ก็คงสาบสูญไปเช่นกัน

แต่เมล็ดพันธุ์อันเดิมแท้ได้ถูกส่งทอดมาถึงมนุษย์อีกผู้หนึ่ง
ทวดมั่งคุดมั่นใจเช่นนั้น การส่งทอดอันอดทนและพรักพร้อม ข้ามผ่าน
กาลเวลายาวนาน ความเก่าแก่และความใหม่หลอมรวมกันอย่างลงตัว
เช่นเดียวกับรากเก่ากับรากใหม่ ต่างเชื่อมโยงเข้าหากัน เพื่อแตกกอต่อ
ยอด และผลิดอกออกผลแห่งอัตลักษณ์

ดวงจิตวิญญาณที่ถูกพิสูจน์ครั้งแล้วครั้งเล่า จากทั้งมือที่มองเห็น
และมองไม่เห็น

ตั้งแต่คำคืนที่คู่ชีวิตของนางถูกรุมฆ่าอย่างทารุณ คู่ชีวิตผู้
สัตย์ซื่อและตรงไปตรงมา คำคืนที่เขากับพวกเกลอพากันออกไปหา
ส่องยิงสัตว์เล็ก ๆ แถวๆ ชายป่า ซึ่งก่อนหน้านั้นเขาถูกขู่ปราบจากเหล่า
ผู้ปกครองชุมชนอยู่เนืองๆ เหล่าคนผู้มีอิทธิพลบารมี เพราะเขากับ
ผองเพื่อนเข้าไปรู้เห็นการตัดโค่นป่าอย่างเป็นลำเป็นสันของคนเหล่านั้น
และแม้ว่าคนเหล่านั้นจะพยายามปิดปากเขาและพรรคพวกด้วย
ทรัพย์สินเงินทอง แต่เขากับเพื่อนๆ กลับปฏิเสธ ก่อนที่เขากับเพื่อนคน
หนึ่งจะถูกจัดฉากฆ่าอย่างไร้เกียรติ โดยศพที่ถูกหุบหัวจนนอน
อยู่ใกล้ๆ กับควายสามตัวที่ถูกล่ามไว้กับต้นไม้ โดยมีกลุ่มผู้ปกครอง
ชุมชนยื่นคัมเชิงอยู่รายรอบ พร้อมกับชี้แจงให้ญาติผู้ตายและผู้คนใน
ชุมชนทราบ ว่า ศพทั้งสองคือขโมยลักควาย ครั้นเมื่อถูกล้อมจับยังคงคิด
ขัดขืนต่อสู้ ดังนั้นพวกเขาจึงจำเป็นต้องใช้วิธีรุนแรงตอบโต้เช่นกัน

เป็นไปได้อย่างไรกันเล่า สำหรับผู้ชายที่ขยันขันแข็งและรัก
ครอบครัว จะกลับกลายเป็นโจรขโมยไปได้ ผู้ชายที่สัตย์ซื่อถือศีลมา
ตลอดชีวิต แต่ต้องมาจบชีวิตลงด้วยบาปแปดเปื้อน

คนเหล่านั้นทำลายเกียรติภูมิของเพื่อนมนุษย์ให้ย่อยยับ เพียง
เพราะความโลภโกรธหลงอันไม่มีที่สิ้นสุด พวกเขาตามรังควาญกลิ่น

แก๊งลูกเมียของผู้ตายอย่างไม่รู้จบสิ้น ปิดกั้นทุกหนทางที่เคยย่างเดิน
ทำลายทุกวิถีอันเคยดำรงอย่างผาสุก

ครั้งสุดท้าย คนเหล่านั้นลอบเข้ามาเผาขี้ข้าวของทวดกุหลาบ
ในยามวิกาล ก่อนเร้นหายลายนวลไปในความมืดมิด

เสียงปืนของทวดกุหลาบดังขึ้นอย่างสูญเปล่า ก่อนที่แกและ
ลูกๆ จะถูกลูกจอกช่วยกันดับไฟที่ไหม้ไหม้อย่างรุนแรงรวดเร็ว ท่ามกลาง
เสียงร้องระงมของคนและแม่โพสพ และเสียงข้าวตอกแตกเกรียวกราว

แต่ทั้งน้ำและน้ำตาต่างก็พ่ายแพ้ให้แก่ไฟ

แม่หม้ายและลูกๆ ต่างโอบกอดกันและกัน และร้องไห้ใน
แสงไฟวอมววม ดวงตาของพวกเขาดูราวดวงตาของสัตว์หลงทาง ตื่น
ตระหนกและหวาดว้าง

โดดเดี่ยวอยู่ในโลกแห่งความอยู่ติธรรม

มีเพียงมัจจุสดันหนึ่งยื่นเฝ้ามองดูพวกเขาอย่างสะทกสะเทือน
ใจ ปล่อยให้พวกเขาด้วยการแตกผลิดอกผลตกคืน และโอบกอด
พวกเขาผ่านกิ่งใบอันร่มเย็น

เมื่อเด็กๆ หัวเราะ ความทุกข์เศร้าของพ่อแม่จะคลอนคลายไป
ครึ่งค่อน และรสหวานจืดที่ซุกซ่อนอยู่ในเปลือกผลแข็งกระด้าง จะช่วย
ให้หัวใจของพวกเขาเบิกบาน และพวกเขาต่างลงความเห็นเป็นเสียง
เดียวกันว่า ลูกผลของทวดมัจจุสดอ่อยที่สุด

ต้นมัจจุสดที่มีรูปทรงสวยงาม อดทนและแผ่กว้าง เป็น
สัญลักษณ์แทนความรักความผูกพันระหว่างพ่อแม่และลูก ในโลกแห่ง
อุษาคเนย์ ก่อนที่ลัทธิประดามีทางฝั่งตะวันตกจะไหลผ่านเข้ามา
กระแสแล้วกระแสเล่า สันคลอนและทดสอบไม่รู้จบสิ้น

ทุกครั้งที่ทวดกุหลาบคิดถึงพ่อแม่ผู้ล่วงลับ นางจะมานั่งพูดคุย
กับต้นมัจจุสดที่พอปลูกให้ในวันทีนางถือกำเนิด ด้วยดวงตาที่เอ้อคลอ
น้ำตาอยู่ตลอดเวลา การได้พูดคุยโอบกอด ทำให้ความรวดร้าวเบาบาง

ลง รวบรวมได้ซุกอยู่ในอ้อมกอดของพ่อแม่ อันไม่อาจมีสิ่งใดเทียมเท่า

แต่เกียรติภูมิของผู้บริสุทธ์นั้นย่อมต้องได้รับการยกย่อง ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง และหากไม่ด้วยสันติวิธี ก็ด้วยความรุนแรง

สามวันหลังจากไฟไหม้ยังชำระของทวดกุหลาบ หลังจากคำคืนระงมอยู่ด้วยเสียงปืนและเสียง “ไอ้เสื่อเอวาวา” รุ่งเช้าที่ทางแพร่งของหมู่บ้าน พวกเขาพบกันที่หน้าของนายบ้านถูกเสียบประจานอยู่ที่นั่น ดวงตาคู่นั้นเบิกโพลงด้วยความตระหนกอย่างสุดขีด

ไฟและควันไฟยังคุกรุ่นและล่องลอยอยู่เหนือซากเรือนเหย้าของผู้ตาย ท่ามกลางเสียงร่ำไห้ระงมของลูกเมียพี่น้อง

นับตั้งแต่นั้น เกียรติภูมิของครอบครัวหนึ่งจึงได้รับการยกย่องกลับคืน ด้วยเลือดเนื้อและน้ำตาตาดูจเดียวกัน

แล้วใครเล่าอยากถูกตัดหัวเสียบประจานเช่นนั้น

ใครเล่า?

พวกเขาเคลื่อนไหวอย่างเจียบงัน ดุจเดียวกับรากไม้ใต้ดิน

ปฐวีกับงานศิลปะและดนตรี เขาสามารถให้น้ำหัวใจเด็กๆ ส่วนใหญ่ในชุมชนได้อย่างไม่ยากเย็นนัก ด้วยความซุกซุ่มลุ่มลึกใจเย็น และอ่อนโยน

บางวันเขาจะนำพาเด็กๆ ไปสร้างศิลปะบนผืนดิน ทั้งในสวน ในท้องทุ่ง และที่ริมฝั่งลำห้วย ชายหนุ่มจะกระตุ้นให้พวกเขา คิดและ รู้สึกกับโลกกายรอบตัว เขานำเอาวิธีการเรียนการสอนของเด็กเวียดนาม มานำเสนอ ซึ่งเขาเคยอ่านเจอมาจากหนังสือเล่มหนึ่ง

นั่นก็คือ เด็กนักเรียนจะได้รับการบ้านห้าข้อซ้ำๆ กันทุกวัน

หนึ่ง – เธอช่วยพ่อแม่ทำอะไรบ้าง

สอง – เพื่อนบ้านของเธอเป็นใคร

สาม – ชุมชนของเธอเป็นอย่างไรบ้าง

สี่ – ประเทศของเธอมีอะไรเกิดขึ้นบ้าง

ห้า – โลกของเรามีสิ่งใดเกิดขึ้นบ้าง

ชายหนุ่มชี้ให้เด็กๆ มองเห็นถึงผลเสียของสารเคมีการเกษตร ที่มีผลต่อผืนดินและสายน้ำ รวมทั้งอากาศ ผืนดินที่แข็งกระด้าง และ แทะไม่มีไส้เดือนอาศัยอยู่ สายน้ำที่มีสิ่งมีชีวิตอยู่น้อยนิด รวมทั้งใช้

ดื่มกินไม่ได้ อากาศที่เจืออยู่ด้วยสารพิษ และนกก็ลดจำนวนลงอย่างรวดเร็ว

พวกเขาช่วยกันสร้างศิลปะบนผืนดิน มีทั้งทุ่งนาที่เต็มไปด้วยแผ่นป้ายโฆษณาสารเคมีฆ่าหญ้าฆ่าแมลง เศษเถ้าจากการเผาฟาง กลายเป็นใบหน้าโคกาอาตุรของชาวนาและแม่โพสพ หุ่นไล่กาผู้อารีต่อฝูงนก พวกเขาจำลองสุสานขึ้นภายในสวน และร้อยเรียงเศษซากปูปลาไว้ที่ริมฝั่งห้วย

พวกเขาร้อยเรียงดอกไม้บนผืนผ้าสีดำ เพื่อจำลองงานศพของสายน้ำ ชักธงดำขึ้นฟ้าเพื่อไว้อาลัยความตายของอากาศ

งานศิลปะเหล่านี้ถูกบันทึกไว้ด้วยภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว แคนนาสอนให้พวกเขาเขียนบทกวีง่ายๆ บทกวีจากหัวใจของพวกเขา เพื่ออ่านประกอบงานศิลปะบนผืนดิน เธอนึกถึงดวงดอกหญ้าเล็กๆ พลังสดใหม่ และความบริสุทธิ์

พวกเขา ผลัดเปลี่ยนกันอ่านบทกวีในงานศพดินน้ำลมไฟ เสียงเล็กๆ ของพวกเขาทำให้ผู้ใหญ่หลายๆ คนไม่สามารถกลืนน้ำตาเอาไว้ได้ ก่อนที่ห้วงตาบุญจะทำพิธีสวดมนต์ให้เป็นลำดับสุดท้าย

ศิลปะและความรักได้ถูกปลูกฝังลงในผืนดินใจของพวกเขาแล้ว อย่างเป็นธรรมชาติ ดุจเดียวกับการปลูกต้นไม้ในแบบดั้งเดิมด้วยความหมั่นเพียร ด้วยความรัก และด้วยศรัทธาในการรอคอย

เด็กหนุ่มทั้งสามก็เช่นกัน เมื่อมีคนโอบกอดและให้โอกาสพวกเขา พวกเขา ก็รักพร้อมที่จะแปรเปลี่ยน และแสดงศักยภาพที่ซุกซ่อนอยู่ออกมา ทั้งงานอาชีพ ศิลปะ และดนตรี พวกเขาค่อยๆ ถอยห่างออกมาจากท้องถนนและการประลองความเร็ว หลีกเลี้ยงการวิวาทบาดถลุงเข้าไปสิงสถิตอยู่ในร้านเกมน้อยลง พวกเขาเริ่มพูดคุยเปิดใจกับพ่อแม่รวมทั้งแคนาและปฐวี และพวกเขายังชักนำเด็กหนุ่มรายอื่นๆ เข้ามา ร่วมกิจกรรมที่ศาลาหนังสืออีกด้วย

ขณะที่นายโยก็เป็นเสมียนปราศรัยชาวบ้าน และในขณะเดียวกันก็ยังเป็นผีบ้าของชาวบ้านอีกด้วย เขายังคงตระเวนขายการปลุกต้นไม้ออกไปอย่างไม่หยุดหย่อน และเริ่มต้นทำนาฟางในพื้นที่ของพ่อแม่แคนา

รวมทั้งเป็นที่ปรึกษาสำคัญของเด็กหนุ่มทั้งสาม

ทุกคำคืน นายโยจะนั่งคัดเมล็ดพันธุ์อยู่ในแสงตะเกียง มีแมวบางตัวคลอเคลียอยู่ไม่ห่าง ตีแม่เหล้าพอให้รู้สึกครีမ်ครีမ်ใจ เปิดวิทยุทรานซิสเตอร์ฟังเพลงลูกทุ่งเก่าก่อน บางครั้งก็ฮัมตามเพลงโปรด บางคำคืนก็อ่านหนังสือที่หยิบยืมมาจากศาลาหนังสือ เขียนอะไรบางอย่างในสมุดบันทึก รวมทั้งเขียนรายการลงไปว่าวันนี้ปลุกต้นไม้กี่ต้น ต้นอะไรบ้าง บริเวณไหน

หลังๆ มา เขาสนใจบทกวีแปลของลัทธิ “เต๋า” และ “เซน” เป็นพิเศษ เพราะบทกวีเหล่านั้นทำให้เขา รู้สึกเป็นหนึ่งเดียวกับธรรมชาติ สัมผัสได้ถึงชีวิตที่เรียบง่าย ดำเนินอยู่ในปัจจุบันขณะ ตีเมื่อดำ เทียวเล่นไปในหมู่บ้าน หยอกล้อเล่นกับพวกเด็กๆ ช่วยงานในทุ่งในสวนแลกรับข้าวปลาอาหาร โอบกอดและสนทนากับต้นไม้โบราณ ปลุกต้นไม้เมามาย และหลับฝันอยู่ข้างลำธารไหลริน

ละเมอหัวเราะ เพราะฝันว่ากำลังเล่นสนุกอยู่กับภูตแสงจันทร์ และพรายน้ำ เหล่าภูตพรายเรื่องแสงเล็กๆ ที่เขาคุ่นเคยมาตั้งแต่วัยเด็ก

หลังๆ มาเขาปฏิบัติเสธที่จะติดตามภูตแสงจันทร์น้อยๆ ไป แต่ไม่เคยขัดข้องที่จะท่องไปในสายน้ำกับพรายน้ำเหล่านั้น

ครั้งรุ่งเช้าจึงลุกขึ้นก่อเตาหุงข้าว และไม่ลืมรองน้ำข้าวไว้ดื่มแทนชา กาแฟ พลางก็ใคร่ครวญไปว่าไม่มีสิ่งใดพิเศษเท่าข้าวและน้ำข้าวอีกแล้ว

อ้อ รวมทั้งดอกไม้ที่เบ่งบานอยู่รอบๆ กระทั่งม้วนนั้นด้วยสิ

บางครั้งนายโยรู้สึกเสียดาย ที่เขาได้พบกับแคนาและปฐวีช้า

เกินไป ก่อนจะปลอบใจตนเองว่า ชีวิตและโชคชะตาก็เป็นเช่นนี้

และไม่ว่าจะเป็นอย่างใ้ไรก็ตาม สุดท้ายก็ไม่ได้เป็นอะไรสักอย่าง ชีวิตคือรอยเท้าบนหาดทราย มีเพียงวัยเยาว์อันแสนสั้นเท่านั้นที่มีความหมายที่สุด วัยเยาว์ที่ได้โอบกอดหรือนอนหนุนตักแม่ ได้มองเห็นตนเองอยู่ในดวงตาของแม่ โดยมีมือกรำกรำของแม่คอยลูบไล้ปลอบประโลม ในฝันร้ายเขาไม่เคยเลยที่จะไม่เรียกหาแม่ แม้กระทั่งล่วงเข้าสู่วัยกลางคนในปัจจุบันนี้

ขณะที่โรคภัยในกายของแคนาก็ค่อยๆ ถอยห่างออกไป หลังจากเธอได้สนทนาและโอบกอดมัน เป็นส่วนหนึ่งของกันและกัน เช่นเดียวกับความตาย เมื่อเธอยอมรับและวางใจในมัน ความตายก็กลับกลายเป็นกัลยาณมิตร มันคอยตักเตือนเธอ ให้มุ่งมันไปบนวิถีแห่งสัจจะ เช่นเดียวกับรวงข้าวสีทองที่ปรากฏบนผืนแผ่นดิน

ความตายแสดงให้เห็นถึงปาฏิหาริย์ของการมีชีวิต การมีชีวิตอย่างเปี่ยมทัน ดุจเดียวกับบทกวีของฤดูกาล ดุจเดียวกับต้นไม้ที่โน้มรับอย่างสงบสง่า ดุจเดียวกับทุ่งหญ้าแห่งสันติสุข

เมื่อเธอยอมรับในความตายเสียแล้ว ก็ดูเหมือนว่าสัมภาระต่างๆ ที่เธอเคยแบกหาม ได้ถูกปลดเปลื้องลง ทำให้เธอกลายเป็นเด็กหญิงตัวน้อยๆ ได้แต่เร่ร่อนไปบนผืนแผ่นดิน โดยมีแม่ทั้งหลายในโลกคอยโอบอุ้มประคับประคอง

เธอเก็บดอกกลิ่นทมยันตีทัน ก่อนรำลึกถึงความรักและความตายอย่างดีมด้า

เธอได้ยินเสียงของทวดกุหลาบและทวดมั่งคุดกระซิบกระซาบข้างโอบุ

“จนกว่าจะตายจากโลกนี้ไป”

ต้นไม้สามารถมีอายุได้ถึงสามร้อยเจ็ดสิบล้านปี

พวกมันพยายามทุกวิถีทางที่จะหยั่งหยัดอยู่บนโลกท่ามกลาง
วิกฤตการณ์ต่างๆ นานา ทั้งภัยพิบัติจากธรรมชาติ และการกระทำจาก
น้ำมือของมนุษย์

แต่ดูเหมือนว่าไม่มีสิ่งใดขวางกั้นปวงรากของพวกมันได้

ต้นไม้อดทนต่อความจริงอันโหดร้ายได้เสมอๆ แต่ไม่ยอมรับ
การทำลายความใฝ่ฝันได้ พวกมันใฝ่ฝันถึงสันติสุขในทุกๆ รุ่งอรุณของ
ชีวิต

เพราะสันติสุขคือแก่นแกนของชีวิตและโลก

เพราะความใฝ่ฝันนั้นแสนงามเสมอๆ

เช่นเดียวกับการผลิระพีของดอกไม้ แม้ว่าจะถูกตัดรานกิ่ง
ก้านอยู่ครั้งแล้วครั้งเล่า แต่เหล่าต้นไม้ก็ไม่เคยย่อระย่อ พวกมันผลิแตก
ตุ่มตา เหยียดยืง และยึดกุมความฝันไว้อย่างเหนียวแน่น

และอาจมีมนุษย์สักคนหนึ่ง สังเกตเห็นความใฝ่ฝันเหล่านั้น
ผ่านใบอ่อนอันบอบบางบนกิ่งก้านในรุ่งอรุณ เหล่าใบอ่อนสีแดง ลูกไซน
ขึ้นในจินตภาพของมนุษย์ผู้นั้น

มวลความคิดฝันเหล่านี้ ผลิเผยโฉมในภาพของปฐวีเสมอๆ

ในขณะที่เขามาหยุดยืนอยู่เบื้องหน้าของทวดมั่งคุด ต้นไม้โบราณที่มักทำให้เขากระหวัดคิดถึงปู่ย่าตายายในบ้านเกิด เพราะชีวิตของเขาผูกพันกับผู้เฒ่าผู้แก่เหล่านี้ยิ่งลึกลงยิ่ง ในวัยเด็กเขามักไปนอนที่เรือนของปู่ย่าหรือตายาย เพราะเขาชอบรับฟังเรื่องราวแต่หนหลังจากปากคำของผู้อาวุโสเหล่านี้ เขาจะปีบนิ้วดปรนนิบัติพวกแก รวมทั้งสอยหมากและเก็บใบพลู นอนหนุนตักและฟังนิทานจนผล็อยหลับ

เขาจะวาดสิ่งใดได้เล่า ถ้าไม่ใช่ผู้คนและสรรพสิ่งสามัญเหล่านั้น

มโนภาพสงบงามเหล่านั้น รวบรวมมีนกลน้อยบินมาเกาะกิ่งไม้ข้างหน้าต่างห้องนอน แล้วขับขานบทเพลงให้เขาฟังทุกรุ่นอรุณ บทเพลงอันสมถะและอิสระ เมื่อต้องการน้อย ชีวิตก็โปร่งเบา มนุษย์เราเรียนรู้เพื่อที่จะปลดปล่อยพันธนาการต่างๆ มิใช่หรือหรือ

หลังจากคบหาดูใจกับแคนา ปฐวีก็ได้อ่านหนังสือมากขึ้น ในขณะที่เพื่อนๆ ของเขาต่างพากันปฏิเสธ พวกเขาเหล่านั้นต่างพากันดุ่มเดินไปบนหนทางของตัวเอง โดยไม่สนใจแสงส่องของศิลปะแขนงอื่นใด รวมทั้งถ้อยคำของ “อ.ศิลป์ พีระศรี” ที่ว่า “นายไม่อ่านหนังสือ นายจะรู้อะไร”

พวกเขาเหล่านั้นจึงไม่ได้สัมผัสกับประสบการณ์อันแสนวิเศษที่หนังสือบางเล่มได้มอบให้ หนังสือที่ช่วยเปิดประตูและหน้าต่างทุกบานในชีวิต ให้เขาได้ออกไปผจญกับภูมิปัญญาอันลึกล้ำ และปวงปรัชญาอันลึกซึ้ง

แคนาแนะนำหนังสือดีงามให้เขาอยู่เนืองๆ เธออ่านหนังสือเยอะกว่าเขามาก ทั้งโดยสาขาอาชีพและความรักชอบส่วนตัว เขายังจดจำภาพคุ้นตาเกี่ยวกับเธอได้ดี ภาพของหญิงสาวที่ก้มหน้าอ่านหนังสืออยู่ในท่ามกลางผู้คนมากมาย ผู้คนมากมายที่ก้มหน้าอยู่กับจอเรืองแสงและโลกเสมือนจริง ทั้งในขบวนรถลอยฟ้า รถไฟใต้ดิน ในเรือ

ข้ามแม่น้ำ ในโรงอาหาร ในสถานีขนส่ง บ้ายรถโดยสารประจำทาง หรือในสนามบิน โลกการอ่านของเธอหนักแน่นและมั่นคง บางครั้งก็เียงหน้าขึ้นมองทัศนียภาพนอกหน้าต่าง ด้วยท่วงท่าครุ่นคิดใคร่ครวญ เขาประทับใจภาพของเธอไว้ในใจ ภาพอันสงบงามและเปี่ยมด้วยมนตรา

ก่อนที่เขาจะแปรเป็นภาพเขียนสีน้ำมัน ภาพ “หญิงสาวอ่านหนังสือ” และเจ้าของร้านหนังสือเล็กๆ แห่งหนึ่งได้ซื้อไปประดับผนังร้าน

ปูย่าตายายตายจากเขาไปนานแล้ว ทั้งไว้แต่เรื่องเล่าและวิถีปฏิบัติอันงดงาม ศีลสัตย์และครรลองคลองธรรม เขาคิดถึงคนเหล่านั้น และท่องเที่ยวเกิดกาย หลังเรียนจบและมีงานทำ เขาส่งเงินไปให้พ่อแม่อย่างสม่ำเสมอ งดเว้นการเที่ยวเตร่ดื่มกินกับผองเพื่อน เลิกงานประจำ มุ่งหน้ากลับบ้านห่อหุ้ม เขียนภาพที่ยังค้างคา อ่านหนังสือ วันหยุดในช่วงเทศกาล หากไม่ท่องเที่ยวไปยังสถานที่ที่อยากไป เขาก็จะกลับบ้านเกิด ก่อกองไฟที่ริมฝั่งน้ำ ดื่มกินสนทนากับพี่น้องและผองเพื่อนเก่า ก่อนกางเต็นท์นอนฟังเสียงน้ำไหลในยามค่ำคืน

ภาพเขียนของเขา มีลูกค้าจำนวนหนึ่งเฝ้าติดตามและซื้อไปครอบครองเสมอๆ

เขายังคงเดินทางอยู่เสมอๆ ทั้งข้างนอกและข้างใน มีผู้หญิงหลายต่อหลายคนเดินเข้ามาในชีวิตของเขา แต่ผู้หญิงเหล่านั้นช่างแตกต่างอย่างลิบลับกับแคนา เพราะพวกเธอมีชีวิตอย่างผิวเผิน ตามกระแสและเปราะบาง

ขณะที่แคนาหนักแน่นดุจผืนแผ่นดิน และลึกซึ้งเหมือนบถกวี มันไม่ง่ายเลย ที่คุณจะพบกับใครสักคนที่ลึกซึ้งเหมือนบถกวี และทำให้คุณกระหายที่จะทำงานสร้างสรรค์ไปตลอดชีวิต

ด้วยดวงตาสวยใสที่มองมา และด้วยคำพูดอ่อนโยนแต่ทว่าหนักแน่นเพียงไม่กี่คำ นั่นก็เพียงพอแล้ว สำหรับการจุดคบไฟแห่งชีวิต

ให้ลูกโซนเป็นนิรันดร์

แม้ว่าหลายต่อหลายครั้ง ที่แคนาผลักไสให้เขาออกไปจากชีวิตของเธอ ชีวิตที่เปราะบางราวแผ่นกระจกของเธอ ชีวิตที่ถูกยึดครองโดยโรคคร้าย

แต่ความรักของเธอไม่อาจผลักไสเขาได้ เขาตั้งปณิธานไว้ว่าจะอยู่เคียงข้างเธอไปจนกว่าจะตายจากโลกนี้ไป

แคนาบอกว่าภาพเขียนของเขามีท่วงทำนองของบทกวี

(เขามองเห็นนายโยเดินถือหนังสือบทกวีอยู่ตลอดเวลา บางครั้งไปยืนอ่านออกเสียงอยู่ริมฝั่งห้วย บางคราวไปยืนอ่านให้ทวดมั่งคุดฟัง)

เขาพูดเป็นเชิงหยอกเข้ากับแคนาว่า นายโยดูเหมือนจะเป็นตัวละครที่มีพัฒนาการมากที่สุด ดูเอาเถิด จากคนที่ชาวบ้านไม่คบหาสมาคม ก็กลับกลายเป็นปราชญ์และศิลปินชาวบ้านไปในที่สุด ผิดกับตัวเขาที่เป็นเพียงนักวาดรูปที่ไร้สีสัน แล้วคนทั้งคู่ก็เปล่งเสียงหัวเราะออกมาอย่างผ่องคลาย

(ต้นไม้ที่นายโยออกไปปลูกปัก เติบโตงอกงามถึงร้อยละแปดสิบ ขณะที่นาฟางกิ่งงอกงามดีทีเดียว ราวกับว่าต้นไม้เหล่านั้นและต้นข้าวต่างก็ชอบฟังบทกวีที่เขาอ่าน คงเช่นเดียวกับต้นไม้ในเขตอารามที่เติบโตเร็วเพราะได้ฟังเสียงสวดมนต์ทุกวัน ตามที่หลวงตาบุญญาไว้กรรมัง)

ขบวนกรรไต้ดินยังคงเคลื่อนไหวไปไม่หยุดยั้ง เหมือนรากของมวลต้นไม้ต้นหญ้า

ผู้คนในชุมชนเริ่มเปิดใจรับฟังข้อดีข้อเสียของฝ่ายมีชีวิต หลังจากปฐวีได้จัดแสดงภาพเขียนของเด็กๆ และดนตรีบ่อยครั้งขึ้น โดยมีครูเจี๊ยะเข้ามาร่วมวงเพื่อให้ข้อมูลที่เป็นจริงอยู่บ่อยครั้งเช่นกัน

ถ้อยคำของครูฝ่ายผู้มีประสบการณ์ยาวนาน ก่อผลสะเทือน

ต่อจิตใจของผู้รับฟังมากที่สุดทีเดียว รวมทั้งแง่มุมชีวิตส่วนตัวในด้านของ
ความเสียสละเพื่อสังคม ก็เรียกน้ำตาของผู้ฟังอย่างถ้วนนหน้า

ภาพการโอบกอดอย่างจริงใจระหว่างครูเจี๊ยะกับพวกชาวบ้าน
ช่างตรึงตาตรึงใจของแคนาและปฐวี รวมทั้งผู้ได้ประสบพบเห็น หญิง
สามัญคนหนึ่งที่ยิ้มด้วยพลังของความเป็นมนุษย์ และความเป็นแม่
หญิงผู้ปรารถนาให้ลูกๆ ของผู้อื่น มีชีวิตความเป็นอยู่อย่างมีความสุข
เช่นเดียวกับลูกของเธอ

พวกเขากำลังลุกขึ้นยืนบนลำแข้งของตนเอง

แคนารู้สึกอย่างเปี่ยมทัน เธอกำลังกอบกู้เกียรติภูมิให้ปู่ทวด
เซยและย่าทวดกุหลาบของเธอ

โดยมีทวดมั่งคุดยื่นสงบนึงเป็นสักขีพยาน

หลายคืนมาแล้วที่แคนาหลับฝันว่าทวดมั่งคุดกลับมาติดดอก
ออกผลอีกครั้ง ช่างเป็นความฝันที่แสนหวานเหลือเกิน

ในขณะที่กลุ่มคนซึ่งไม่เห็นด้วยกับฝ่ายมีชีวิต ก็กำลังจับจ้อง
มองพวกเธอ อย่างขัดเคืองและฉงนฉงาย

ปฐวีเคลื่อนย้ายนิทรรศการไปที่ต่างๆ ทั้งในโรงเรียน งาน
ถนนคนเดิน หน้าที่ว่าการอำเภอและจังหวัด ภาพวาดของเด็กๆ ใน
ชุมชนได้รับการเผยแพร่ออกไปสู่วงกว้าง พร้อมกับข้อดีของโครงการ
ฝ่ายมีชีวิต เด็กหนุ่มทั้งสามเล่นกีตาร์ตีกลอง และร้องเพลงได้ดีทีเดียว
พวกเขาถูกค้นพบและเจี๊ยะระโนโดยปฐวี กระทั่งเปล่งแสงออกมาในที่สุด
เสียงปี่นวมขู่ยังคงดังขึ้นในยามวิกาล รวมทั้งรถกระบะที่ขนย้ายผู้คน
และนิทรรศการ มักจะเหยียบตะปูเรือใบ

บางคำคืนที่เสียงปี่นวมดัง แคนามักนอนคิดถึงทวดกุหลาบ
ในกาลอดีต และคิดถึงปี่นวมของแก รวมทั้งเหล่าเสื้อปล้นซึ่งเป็นมิตรสหาย
ของปู่ทวด

เธออยากบอกกับทวดทั้งสองเหลือเกิน ว่าถึงแม้โลกจะลวง

ผ่านความเป็นบ้านป่าเมืองเถื่อนมานานแล้ว แต่หัวใจของมนุษย์ก็ยังคงด้ามีดีดุดจเดิม พวกเขายังคงเข่นฆ่าเพื่อครอบครอง และใช้เงินซื้อทุกสิ่ง ไม่เว้นแม้กระทั่งกฎหมาย

พวกเขาบางคนถูกตัดหัวเสียบประจานในอีกรูปแบบหนึ่ง แต่โคตรตระกูลและพรรคพวกก็ยังสืบต่อความชั่วฉลไม่รู้จักสิ้น พวกเขาประพฤติกะทำกันในที่แจ้งเสียด้วยซ้ำ

เธอสะทกสะท้านต่อเสียงปืนและการฆ่าในรูปแบบต่างๆ อยู่บ้าง แต่ก็น้อยนิดเต็มที ในเมื่อเธอวางใจในความตายเสียแล้วนั่นเอง เป็นห่วงก็แต่ผู้คนที่เข้าร่วมขบวนการและเห็นดีเห็นงามกับเธอ

หญิงสาวได้แต่ภาวนาให้ปู่ทวดอย่าทวดปกป้องคุ้มครองพวกเขาเหล่านี้ เพราะเธอจะไม่ได้ตอบฝ่ายตรงข้ามด้วยความรุนแรงใดๆ ทั้งสิ้น ด้วยเธอเชื่อมั่นในพลังของศิลปะและวรรณกรรม รวมทั้งพลังของธรรมชาติและเด็กๆ

ไม่มีสิ่งใดขวางกั้นปวงรากของต้นไม้ได้ เช่นเดียวกับปวงรากของศิลปะ

พวกเขายังคงเคลื่อนไหวเข้าไปในชุมชนต่างๆ ที่อาศัยลำห้วยม้าลอยมาชั่วนกาลนาน พวกเขาโน้มนำให้เห็นถึงข้อดีข้อเสียของฝ่ายมีชีวิต และชี้ให้เห็นถึงข้อเสียของฝ่ายคอนกรีต เสียงเล็กๆ ของพวกเขาค่อยๆ แทรกซึมเข้าไปในองคาพยพใหญ่ ทำให้พวกเขาเริ่มใคร่ครวญถึงความแห้งแล้งที่ขยายเป็นวงกว้าง และใหญ่โตเกินจริง ความแห้งแล้งซ้ำซากที่ทำให้พวกเขาต้องลงทุนชุดเจาะลงไปใต้บาดาลลึก เพื่อค้นหาตาน้ำ ก่อนที่จะพบกับความผิดหวังและสูญเงินไปอย่างเปล่าดาย ความแห้งแล้งซ้ำซากที่ทำให้สวนของพวกเขาล่มสลวย และต้องละทิ้งครอบครัวเพื่อออกไปแสวงโชคในดินแดนอื่น ความแห้งแล้งซ้ำซากที่ทำให้สวนสมรมอันอุดมสมบูรณ์หายไป ก่อนกลับกลายเป็นไร่พืชเชิงเดี่ยวสุดลูกหูลูกตา ความแห้งแล้งซ้ำซากที่ทำให้หลายครอบครัว

แตกแยก ก่อนที่ยาเสพติดและการก่ออาชญากรรมจะรุกเข้ามาครอบงำ

พวกเขามองเห็นฝ่ายคอนกรีตพังทลายลงครั้งแล้วครั้งเล่า ในการกำกับบังการและการบริหารของคนกลุ่มหนึ่ง คนกลุ่มหนึ่งที่ผลักดันขึ้นมาไม่นานและแสงผลประโยชน์ คนกลุ่มหนึ่งที่โยงโยไปถึงคนอีกกลุ่มหนึ่งในบริบทที่ใหญ่กว่า และกล่าวอ้างถึงระบอบประชาธิปไตยอย่างขาดฉาน

ในขณะที่ลำห้วยถูกทอดทิ้งให้แห้งขอด รวากับความตายของศพไร้ญาติ

เช่นเดียวกับแม่โพสพ แม่คงคาได้ตายไปจากจิตใจของพวกเขาแล้ว

แล้วแม่ธรณีล่ะ แม่ธรณีที่รองรับผองมนุษย์ทุกก้าวย่าง ชะตากรรมของแม่ก็คงไม่แตกต่างไปจากผองแม่ข้างต้น หากว่าผองมนุษย์ไม่ใคร่ครวญ แม่ธรณีก็คงไม่ต่างจากหุบเหวที่ไร้กั้น

หญิงสาวภาวนาต่อสิ่งเหล่านี้ ต่อหน้ารูปทวดกุหลาบในเรือน ต่อหน้าทวดเซยผู้สตัยชื่อ และต่อหน้าทวดมั่งคุด สิ่งมีชีวิตโบราณที่ยืนหยัดอยู่บนผืนแผ่นดินที่กำลังจะตาย

นอกจากนั้นเธอยังเชื่อมั่นว่าชีวิตที่แท้จริง จะปกป้องคุ้มครองผองมนุษย์ผู้ประจักษ์ถึงชีวิตที่แท้จริง เธอไม่เชื่อในโชคชะตาฟ้าลิขิตอะไรนั่นหรอก แต่เธอเชื่อในพลังชีวิตของมนุษย์สามัญธรรมดาๆเดียวกับที่เธอเชื่อในความเป็นทวดกุหลาบ และเชื่อว่าทวดกุหลาบไม่ได้จากไปไหนเลย ไม่ว่าจะร้อยวันหรือพันปี ตราบที่เสียงในหัวใจของเธอยังไม่ปิดเป็นอน ตราบที่ชีวิตของเธอยังคงดำเนินไปบนวิถีที่แท้จริง

มีมนุษย์มากมายที่ถูกฆ่าตาย หรือถูกทำให้หายสาบสูญ เพราะว่าพวกเขาปกป้องผืนป่า แม่น้ำ ทะเล ผืนแผ่นดินถิ่นเกิด ในประเทศที่กฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายกะปลกกะเปลี้ย ในขณะที่

ที่มีมนุษย์จำนวนมากกว่าพากันนั่งเฉยดูตาย โลกเป็นเช่นนี้ และดูเหมือนว่าไม่มีความยุติธรรมดำรงอยู่อย่างแท้จริง

ไม่มีเลย

ขณะที่บริษัทอุตสาหกรรมการเกษตรรายใหญ่กำลังรุกคืบไปทุกตารางเมตรของประเทศ รวมทั้งภูเขา แม่น้ำ และทะเล พร้อมกับกดบีบให้เจ้าของที่ดินดั้งเดิมกลายเป็นเพียงลูกจ้างปลายแถวของบริษัท คุณเอาเถิด ไร่ข้าวโพดสำหรับเลี้ยงสัตว์แผ่ขยายขึ้นไปถึงยอดเขา และบนถนนหนทางในหมู่บ้านก็เต็มไปด้วยรถไถดัดแปลงบรรทุกอุปกรณ์และถึงบรรจุสารเคมีสำหรับการฉีดพ่น

ตาน้ำมากมายสาบสูญไปจากเทือกภู

แคนาหลับตาลงมองเห็นผีบ้าอย่างนายโย กำลังตระเวนปลุกต้นไม้ไปทั่วหนแห่ง พลันน้ำตาก็เอ่อริน

นี่คือสารที่พวกเขาสื่อไปถึงผู้คนในท้องถิ่น ผ่านการสนทนาอย่างตรงไปตรงมา ผ่านภาพวาด ผ่านศิลปะบนผืนแผ่นดิน ผ่านบทกวีและดนตรี

การเคลื่อนไหวของพวกเขาอยู่ในการเฝ้ามองของทวดมั่งคุดตลอดเวลา

ทวดมั่งคุดเองก็ส่งสารต่างๆ ที่ได้รับรู้ผ่านรากไปยังมวลไม้ ชาวสารถูกส่งไปถึงพงพีแห่งเทือกเขาใหญ่ ก่อนที่เทือกเขาใหญ่จะส่งสัญญาณกลับมา กระแสเสียงอันสั้นไหวเหล่านั้น ทำให้เจ้าหมากระโจนส่งเสียงเห่าหอนออกมาอย่างยากที่จะระงับ รวมทั้งทำท่าตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา

ราวกับว่าเทือกเขากำลังเพรียกหา

ทวดมั่งคุดได้ยินนายโยกำลังท่องบทกวีของตนเอง

“ปานี้ทวดข้าเคยอยู่ ถิ่นนี้ปู่เคยป้อน...”

แล้วก็ได้ยินชายขี้เมาหัวเราะบทกวีกระท่อนกระแท่นของตัว

เอง (เขาพยายามเขียนมันมาหลายวันแล้ว แต่ก็ไม่มีหน้าสักเท่าไร
เขาอยากอ่านมันให้แคนาได้รับฟัง และหวังว่าเธอจะประทับใจ)

ทวดมั่งคุดมองเห็นการสืบทอดทางวัตถุเงินทองที่ไร้คุณค่า ใน
ขณะที่การสืบทอดชีวิตจิตวิญญาณที่เต็มเปี่ยมนั้นช่างมีความหมาย
เช่นเดียวกับมวลต้นไม้ที่สังสมแก่นแกน แกมองเห็นการชิงดีชิงเด่น
และการเข่นฆ่าของพวกมนุษย์อยู่ตลอดชีวิต ไม่เว้นแม้กระทั่งคนใน
ครอบครัวเดียวกัน หรือวงศ์ศาคณาญาติ

ศาสดาของผู้คนเหล่านั้น บำเพ็ญเพียรอยู่ตามป่าเขาและริม
ฝั่งน้ำ ด้วยความทุกข์ยาก ก่อนจะพบความหมายที่แท้จริงของชีวิต ใน
ขณะที่เหล่าสาวกกลับหิยาบธรรมขึ้นสวมเป็นเปลือกนอก เพื่อ
หลอกหลวงและเอาวัดเอาเปรียบกันและกัน

พวกเขาล้วนละเลยการเติมชีวิตจิตวิญญาณให้เต็มเปี่ยม

และดูเหมือนว่าพวกเขากำลังล่องลอยอยู่บนเนื้อผืนแผ่นดินด้วย
ชีวิตอันเบาหวิว และจิตวิญญาณที่ขาดวิน

พวกเขาผู้ล่องลอยต่างก็แสรังมองไม่เห็น ชายบ้าผู้กำลังพลิก
พื้นผืนดินป่วยไข้ด้วยเส้นฟาง ด้วยเมล็ดธัญพืชต่างๆ ก่อนที่รวงทอง
ดั้งเดิมจะสว่างไสวอยู่ในเรื่องอรุณ ชายบ้าผู้นั้นตั้งชื่อให้เมล็ดพันธุ์
โบราณที่เขาเสาะหามาเพาะปลูกว่า “กุหลาบป่า” นัยว่าเพื่อสดุดีดวง
วิญญาณของหญิงผู้แกร่งกล้าในกาลอดีต

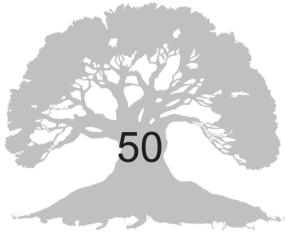
และน่าประหลาดว่าข้าวที่นำมาหุงนั้น มีกลิ่นหอมดังกลิ่น
กุหลาบ ครั้นเมื่อถูกแคนาขึ้นชมกลิ่นและรสของข้าว นายโยก็เก็บเอามัน
ไปผืนหวาน แม้จะตระหนักรู้ว่าผืนนั้นยากจะเป็นจริง

ทวดมั่งคุดรู้สึกเปี่ยมสุขและทุกข์เศร้าไปในคราวเดียวกัน

เรือนกายของแกสันไหว

นกสีเขียวย่อนคู่หนึ่งจับอยู่บนกิ่งก้านเก่าแก่ของแก

“เมื่อประชาชนลุกขึ้น รัฐก็ลุกตาม”

ถ้อยคำของครูเจี๊ยะบ ก่อให้เกิดแรงสั่นสะเทือนขึ้นในประชาคม หมู่บ้าน ความฉลาดเฉลียวและจริงใจของเธอเปี่ยมด้วยพลัง ความสง่างาม แบบสามัญธรรมดา เรื่องแสงอยู่ท่ามกลางหมู่คน

ครูเจี๊ยะบเสียสละเวลาเดินทางมาyingมาบสะแกอย่างสม่ำเสมอ เธอปรารถนาเห็นฝ่ายมีชีวิตหยั่งหยัดมั่นคงอยู่ในลำห้วยม้าลอย เธอกลายเป็นพี่น้องรักใคร่กลมเกลียวกับแคนา ด้วยทัศนคติและมุมมองที่สอดคล้องกันหลากหลายประการ คนทั้งคู่คุยกันเรื่องชีวิต สังคม ประเทศ และโลก แนะนำและแลกเปลี่ยนหนังสือกันอ่าน สนทนาเรื่อง ศิลปะแขนงต่างๆ ภาพยนตร์ ดนตรี ภาพวาด รวมทั้งเรื่องเกษตรอินทรีย์ อาหารพื้นบ้าน พืชผักพื้นถิ่น

ครูเจี๊ยะบพูด “นักเขียนคนหนึ่งกล่าวว่า ‘ชีวิตขึ้นอยู่กับมุมมอง’ พี่เชื่อเช่นนั้นนะ”

แคนาเอ่ย “นักเขียนอีกคนกล่าวว่า ‘ข้าพเจ้ามั่นใจว่าชีวิตสร้างด้วยกวีนิพนธ์’ หนูก็เชื่อเช่นนั้นเหมือนกันนะพี่” แล้วคนทั้งคู่ก็หัวเราะให้กัน เสียงหัวเราะดุจฝูงผีเสื้อสีขาวในทุ่งแสงตะวัน

กล่าวได้ว่าความสัมพันธ์งดงามของคนทั้งคู่ มีฝ่ายและสายน้ำ

เป็นแกนกลาง สายน้ำทั้งในนามธรรมและรูปธรรม ทั้งในความฝันและความจริงที่ก่อให้เกิดจินตภาพและสุนทรียภาพ ก่อให้เกิดบทกวีและซ็องแห่งพีชพรรณ

โดยมีฝายเป็นผู้โอบอุ้มมวลน้ำ เพื่อระบายให้ผืนแผ่นดินเปียกชุ่มอย่างทั่วถึง

ภาพเหมือนครูเจียบที่มีฝายไม่ไผ่เป็นฉากหลัง ซึ่งวาดโดยปัฐวี ช่างดงามเปี่ยมความหมาย ก่อนที่แคนาจะบังเกิดแนวความคิดอันน่าตรึงตาตรึงใจ เธอว่าเธอจำได้เลือนๆ ถึงภาพยนตร์ญี่ปุ่นเรื่องหนึ่งที่เคยดูมานานแล้ว เกี่ยวกับช่างถ่ายรูปรูปร่างที่ออกถ่ายรูปผู้คนกับบ้านเกิดของพวกเขา ก่อนที่หมู่บ้านจะถูกรื้อถอนไปสร้างที่อื่นหลังจากถูกรัฐเวนคืน เพื่อการก่อสร้างเขื่อนหรืออะไรนี่แหละ เธอจึงเสนอให้ปัฐวีออกตระเวนวาดภาพเหมือนชาวบ้านโดยมีฝายไม่ไผ่เป็นฉากหลัง

แนวความคิดของแคนาได้รับความเห็นชอบจากทุกฝ่าย

ครูเจียบเอ่ยออกมาช้าๆ “มันเป็นจิตวิทยาที่ลึกล้ำจริงๆ”

และแนวความคิดอันง่ายงามและทรงพลังนี้ก็ได้รับการตอบสนองจากปัฐวีอย่างรวดเร็ว โดยเขาได้เสนอความเห็นเพิ่มเติมอีกด้วยว่าเขาจะใช้ถ่านไม้ที่ชาวบ้านเผาเพื่อก่อไฟหุงหาอาหารนี่แหละวาดภาพเหล่านั้น

ครูเจียบ “พี่เชื่อแล้วแหละแคนา ว่าชีวิตสร้างด้วยกวีนิพนธ์จริงๆ”

ของขวัญอันแสนวิเศษที่กาลเวลามอบให้มนุษย์ ก็คือความสัมพันธ์อันงดงาม ความสัมพันธ์ที่ขับเคลื่อนด้วยความรักความห่วงใย และก่อให้เกิดความมั่งคั่งขึ้นภายในจิตใจ

ก่อนจะกลายเป็นสายน้ำที่ไม่เคยเหือดแห้ง

เมื่อแคนาใคร่ครวญมาถึงตรงนี้ เธอนึกขอบคุณใคร่ร้ายในตัวเธอที่ดลบันดาลให้ชีวิตได้พบพานกับผู้คนที่แสนวิเศษ และเรื่องราวดี

งามทั้งหลายประดามี

เธอจะไม่นึกเสียดายใดๆ เลย หากว่าต้องตายจากไปในบัดเดี๋ยวนี้

เมื่อจัดเวทีประชาคมขึ้นมา ผู้คนในหมู่บ้านที่ไม่เคยมีปากมีเสียงมาก่อน จึงได้แสดงความคิดเห็นของตัวเองออกมา ทำให้กำแพงภายในใจค่อยๆ กร่อนและทลายลงไปในที่สุด

ครูเจี๊ยะได้นำเสนอประโยชน์ของฝายมีชีวิตออกมาให้พวกเขาบ้านได้รับฟัง ทั้งการชะลอความแรงของน้ำ ยกระดับให้น้ำสูงขึ้นเพื่อช่วยกระจายความชุ่มชื้นไปสู่ผืนดินในวงกว้าง ช่วยเติมน้ำใต้ดินทำให้เกิดพื้นที่ชุ่มน้ำตามธรรมชาติ และทำให้ระบบนิเวศที่สมบูรณ์กลับคืนมา

เธอกล่าวด้วยเสียงกังวานสดใส “นกเป็ดน้ำจะกลับมา ปลาพลวงก็จะกลับมา รวมทั้งบ่อน้ำที่เคยแห้งเหือดก็จะกลับมามีน้ำ”

แควนมองเห็นรอยยิ้มในดวงตาของครูฝายผู้มาดมัน

นอกจากนั้นเธอยังอภิปรายถึงการไม่ต้องพึ่งพางบประมาณของภาครัฐ เพราะฝายมีชีวิตจะเกิดจากการบริจาคและความร่วมมือร่วมใจเท่านั้น

หลังจากนั้นเธอได้กล่าวถึงธรรมนูญหมู่บ้าน ที่ผู้คนในชุมชนจะมีส่วนร่วมในการออกกฎหมายและร่างกติกาข้อตกลงขึ้นด้วยตัวเอง เพราะชุมชนเป็นที่อยู่ที่กินของพวกเขา ดังนั้นจึงไม่มีใครที่จะรู้จักชุมชนดีเท่าพวกเขานั่นเอง

ถ้อยคำขาดฉานและปลุกเร้าของครูเจี๊ยะ เรียกเสียงปรบมือและเสียงให้ร้องพึงพอใจของชาวบ้านได้ตลอดเวลา ในขณะที่พวกเจ้าหน้าที่ของรัฐได้หลบเร้นออกไปจากเวทีประชาคมที่ละคนสองคน

ไม่มีภาพใดสวยงามเท่าการร่วมมือร่วมใจของผู้คนอีกแล้ว

ปฐวียื่นมองภาพนั้นอย่างหลงใหลดื่มด่ำและปิติ

พวกเขาเหล่านั้นมีทุกเพศทุกวัยและทุกสถานะ ทั้งผู้หญิง ผู้ชาย เด็กๆ หนุ่มสาว วัยกลางคน ผู้ชรา และแม้กระทั่งผู้พิการ รวมทั้งหลวงตาบุญผู้นำพระเถรมาร่วมลงมือลงแรงกับชาวบ้านจำนวนหนึ่ง

พวกเขาช่วยกันตัดไม้ไผ่ แบกหาม ช่วยกันตอก ช่วยกันมัด เชือก ช่วยกันโกยทรายลงกระสอบ แบกและลากไปถมทับ พวกเขาช่วยกันหุงหาอาหาร บริการน้ำดื่ม หยุดพักเหนื่อย เล่าเรื่องตลก ร้องเพลง

พวกเขาไม่เคยใกล้ชิดกันขนาดนี้มาก่อนเลย ใกล้ชิดกันจนกระทั่งได้ยินเสียงลมหายใจของกันและกัน ได้กลิ่นสาบเหงื่อของกันและกัน และได้มองเห็นหน้ากันอย่างเต็มตา

ท่ามกลางควีนไฟล่องลอยอ้อยอิ่งอยู่ตามซุ่มทุมพุ่มไม้ เสียงโกย ขานขัน เสียงนกร้องเพลง เสียงเด็กๆ สนุกสนานกับการช่วยพวกผู้ใหญ่ โกยทรายใส่กระสอบ และเล่นน้ำไปพลาง เสียงหมาเห่า โดยเฉพาะเจ้ากระโจนถึงกับลงไปช่วยใช้ปากงับลากกระสอบทรายอย่างมุ่งมั่น

ดูให้ดีๆ เกิด ในดวงตาของมันมีดวงดาว!

ขณะที่นายโยนนั้นแทบไม่หยุดร้องเพลงเลย เพลงลูกทุ่งเก่า ก่อนเพลงแล้วเพลงเล่า พลิวไหวก้องกังวาน เปล่งออกมาจากชีวิตจิตวิญญาณอันทุกขัตรม ขณะที่มือก็ง่วนอยู่กับการงานเบื้องหน้า และนานๆ ครั้งก็กระดกดื่มเหล้าเข้าไป

ในสมุดบันทึกของเขา (แคนามอบให้) เขาปลูกไม้ไปแล้วจากวันแรกถึงวันนี้ เป็นจำนวนเกือบหมื่นต้น

ครูเจี๊ยะและแคนาก็ลงไปร่วมมือร่วมใจกับพวกเขาด้วย โดยเฉพาะแคนา เธอมีสุขภาพแข็งแรงมากขึ้นกว่าเดิม นับจากวันที่เธอมุ่งหน้ากลับมาเพื่อตายที่บ้านเกิด เพียงแต่เธอต้องไม่สัมผัสกับแสงแดดมากเกินไปเท่านั้น

ส่วนปฐวีนั้นกลายเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงสำคัญของการสร้าง

ฝ่าย ด้วยความที่เข้าใจในแบบแผน สามารถสื่อสารกับคนอื่นได้ดี และ
กระตือรือร้นอยู่ตลอดเวลา เขาวิ่งขึ้นวิ่งลงอยู่ระหว่างลำห้วยกับชายฝั่ง
อย่างไม่รู้เหน็ดเหนื่อย ทั้งตอกกล้าไม้ไผ่ และสเก็ทซ์ภาพเหล่าผู้คนที่กำลัง
ทำงาน

ดูให้ดีๆ เกิด ดวงตาของเขามีดวงดาว!

ฝ่ายพวกผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และสมาชิกองค์การบริหารส่วน
ตำบลก็จำต้องลงมาคลุกคลีกับพวกชาวบ้านอย่างไม่อาจหลบเลี่ยง ถึง
ไม่ได้ลงแรงอย่างเต็มกำลัง แต่พวกเขาต้องแสดงให้เห็นว่าพวกเขา
ยอมรับฟังเสียงส่วนใหญ่โดยคุณฉวี พวกเขาช่วยหยิบจับโน้มน้าวเพื่อถ่าย
รูป ก่อนจะผละจากไปด้วยข้ออ้างว่ามีงานให้ต้องปฏิบัติ

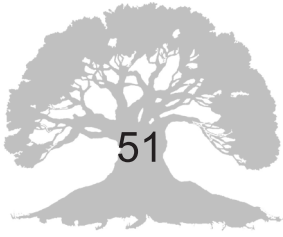
ขณะที่ทางอำเภอก็ส่งอุปกรณ์การสร้างฝายและข้าวปลา
อาหารมาร่วมสมทบ

“เมื่อประชาชนลุกขึ้น รัฐก็ลุกตาม”

เสียงของครูเจี๊ยะบัก้องกังวานอยู่ในโสตประสาทของแคนา

แรงพลังของพวกเขาเคลื่อนไหวไหลวนไปทั่วอาณาบริเวณ
ทำให้เรือนต้นของมวลงไม้ในบริเวณนั้นสั่นไหวอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะ
ทวดมั่งคุด แก่รู้สึกเปี่ยมทนอยู่ด้วยความปีติสุข จนกระทั่งเพลงตัวฮัม
เพลงออกมาเสียดด้วยซ้ำ

ฟังสิ ไม่โบราณต้นหนึ่งกำลังร้องเพลง

ผ่านมาก็ฤดูแล้งแล้ว

ที่ลำห้วยน้ำลอยไม่เคยแห้งเหือด

ที่ดงไม้เขียวพริ้วไปจรดเทือกเขาเมฆ

ที่มาบสะแกกลายเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำอีกครั้ง...

แคนาพลิกเปิดคูสมุดบันทึกของเธอ ได้ต้นทวดมังคุดที่กลับมา เป็นสาวอีกครั้ง ท่ามกลางเสียงร้องและโบกปึกพิบพิบของเหล่านกเป็ดน้ำ ตลอดลำห้วยน้ำลอยมีฝายไม้ไผ่อยู่ถึงยี่สิบแห่ง นำข้า เธอคิด ในปีที่มีการเปิดใช้ฝายอย่างเป็นทางการ ผู้ว่าราชการจังหวัดและเหล่านักการเมืองต้องรีบรุดมาร่วมเปิดงานด้วย แต่พวกเขากลายเป็นเพียงผู้ร่วมงาน เพราะประธานตัวจริงคือหลวงตามุญญและผู้อาวุโสสูงสุดของชุมชนนั้น ต่างหาก

“เมื่อประชาชนลุกขึ้น รัฐก็ต้องลุกตาม”

เสียงของครูเจี๊ยะยังคงสถิตอยู่ในจิตใจของแคนา ฤดูฝนที่จะถึงนี้ เธอกับปฐวีวางแผนจะไปเยือนบ้านเกิดของครูเจี๊ยะ เธอถึงกับหลับฝันถึงทิวเทือกเขาและทะเลภาคใต้เป็นคั้งเป็นแคว

แทบทุกวันก็ว่าได้ ที่เธอสื่อสารกับครูเจี๊ยะผ่านเฟซบุ๊ก เธอจึงรับรู้ถึงความเคลื่อนไหวของพี่สาวต่างสายเลือด ว่าครูเจี๊ยะยังคงเดิน

ทางขึ้นเหนือลงใต้ไม่หยุดหย่อน งานฝ่ายมีชีวิตรอคอยเธออยู่ที่โน่น
ที่นั่น ขณะที่ครูเจียบก็ได้รับรู้ข่าวสารของมาบสะแกเช่นกัน ได้รับรู้ว่า
ทวดมั่งคุดกลับกลายเป็นสาวอีกครั้ง เพราะต้นไม้อายุสองร้อยปีกำลัง
ติดดอกออกผลอีกครั้ง ได้รับรู้ว่าชาวบ้านรักและหวงแหนฝ่ายของพวกเขา
เขาขนาดไหน แต่เรื่องที่สะเทือนใจของคนทั้งคู่มากที่สุด คงไม่พ้นความ
ตายของนายโย!

ชายผู้ปลูกต้นไม้ไว้จำนวนห้าหมื่นต้น ซึ่งบัดนี้พวกมันได้เติบโต
ขึ้นจนเป็นดงป่า

ดงป่าที่พวกนกกาเหว่ามักมาจับเรื้อนยอด แล้วถูกร้องเศร้า
สร้อย

ในวันที่พ่อแม่ญาติพี่น้องของปฐวีเดินทางไกลมาจากทิศเหนือ
เพื่อทำพิธีสู่ขอแคนา วันนั้นทุกคนต่างได้เห็นชื่อนายโยเหมายมากกว่าปกติ
และข้าวสุกข้าวสวยที่แขกหรือได้กินในวันนั้น ก็ล้วนมาจากน้ำพัก
น้ำแรงของชายชื่เหมายนี้ ชายผู้ปฏิบัติคุณสม้ยด้วยฟางเส้นเดียว (ตามคำ
เรียกขานของปฐวี) ชายผู้ทำนาฟางและทำให้ข้าวดอกกุหลาบป่าเป็นที่
รำลึกของคนในชุมชน

วันนั้นเขาอยู่ในชุดสีดำอย่างมืดกาลเทศะ ดื่มน้ำ หิวระะ (แต่
ก็แฝงความเศร้าสร้อย) ร้องเพลง (แต่ไม่จบสักเพลง) โดยมีเด็กหนุ่มทั้ง
สามเป็นนักดนตรี แต่ละเพลงที่เขาร้องล้วนแล้วแต่มีเนื้อหาตัดพ้อต่อว่า
โชคชะตา หญิงสาว และความยากจน เด็กหนุ่มแอบเห็นเขาเช็ดน้ำตา

ในช่วงหัวค่ำ ก่อนเขาผละจากไป เขาได้มอบกระดาษแผ่นหนึ่ง
ให้ว่าที่เจ้าสาว คำคั้นนั้นเป็นวันเพ็ญสิบห้าค่ำ พระจันทร์ดวงกลมโต
ปรากฏที่ทิวยอดไม้ทิศตะวันออก

เมื่อถึงกระท่อม นายโยเอาแต่คร่ำครวญถึงชีวิตที่ไม่สมหวัง
คร่ำครวญถึงดอกฟ้า เปรียบตนเป็นกระต่ายหมายจันทร์ ครั้นพระจันทร์
เคลื่อนดวงถึงกึ่งกลางฟ้า โสตประสาทของเขาก็แว่วยินเสียงเพรียกของ

สายน้ำในลำห้วย ก่อนที่เขาจะมองเห็นดวงจันทร์กระจ่างอยู่กลางลำน้ำ
ทวดมั่งคุดมองเห็นเขาว่าย่น้ำออกไปจากฝั่ง แต่ไม่อาจห้าม
ปรามเขาได้ ทำได้เพียงร่ำวานใจและพร่ำภาวนา และก่อนที่เขาจะจม
หายไปในห้วงน้ำ ทวดมั่งคุดได้ยินเขาร้องตะโกน

“ปลาพลวง ปลาพลวงกลับมาแล้วโว้ย”

หลังจากนั้นก็มองเห็นเพียงสายน้ำที่พริบพรายด้วยแสงจันทร์
แคนาอ่านบทกวีในแผ่นกระดาษที่นายโยมอบให้ แล้วร้องให้ออก
มาครั้งแล้วครั้งเล่า เช่นเดียวกับปลู่วี่

บทกวีที่เป็นความลับสำหรับคนสองคน

ครั้งเมื่อคนทั้งคู่นั่งรถออกไปทำธุระในที่ต่างๆ และได้มองเห็น
ไม้ที่นายโยปลู่ออกทิวไว้ กำลังเติบโตงอกงามอยู่แถวริมถนน คนทั้งคู่ก็ได้
แต่เสียบงันและพยายามกลืนน้ำตาอย่างยากเย็น

แต่ในคำคืนที่เสียบงัน หากใครเจียหูฟัง อาจได้ยินเสียงละเมอ
ของแคนา

“เธอกับฉัน

ปลู่อไม้หนึ่งต้น

เพื่อค้นหาความหมายของชีวิตร่วมกัน”

กระท่อมริมลำห้วยถูกทิ้งร้างแล้วผู้พังในที่สุด โดยแคนากับ
ปลู่วี่นำแมวของเขามาเลี้ยงดูต่อไป รวมทั้งชุดย้ายกกกอดอกไม้รายรอบ
กระท่อมมาปลู่อไว้ในสวน

แคนาขอเก็บสมุดบันทึกสีห่าเล่มของเขาไว้

เด็กหนุ่มทั้งสามเล่นดนตรีในวันฉาบปนกิจ พวกเขาไม่อาจ
เก็บซ่อนน้ำตาเอาไว้ได้ แม้แต่หลวงตามุญผู้สละทางโลกย์มานานแล้ว
ก็ตาม

เด็กหญิงมะลิไม่มาปรากฏในความฝันอีกเลย

ขณะที่เด็กหญิงมะลิน้อยเข้ามาแทนที่ในชีวิตจริงของแคนา

ในศาลาหนังสือไม่เคยเจียบเสียงของเด็กๆ ในหมู่บ้าน พวกเขาเข้าร่วมกิจกรรมการอ่าน การเขียน และการวาด อย่างสม่ำเสมอ

โรงเห็ดของน้อยทำเงินให้เขาและครอบครัวอย่างต่อเนื่อง เขา นำมันไปขายในตลาดของชุมชน รวมทั้งมีพวกพ่อค้ามารับซื้อถึงโรงเห็ด

ขณะที่ธุรกิจปลาสวยงามของป๋องก็ดำเนินไปด้วยดี บรรดาร้านขายปลาในเมืองต่างมียอดสั่งเข้ามาไม่ขาดสาย

และกิจการไม้ดัดไม้ประดับของทีก็ดำเนินไปอย่างราบรื่น เป็นที่ต้องการของรีสอร์ทและโรงแรมอยู่ตลอดเวลา และพลอยทำให้ผู้คนในหมู่บ้านมีงานทำไปด้วย

พวกเขาไม่ได้มองโลกเป็นเส้นตรงอีกแล้ว แต่พวกเขาของมัน เป็นวงกลม เป็นวงกลมพิเศษของอ้อมกอดแบบที่แคนาได้เอ่ยให้พวกเขาได้ยินอยู่เสมอๆ

ป๋องนำโบราณของทวดเซยปรากฏมวนน้ำถึงค่อนบ่อ

ทำให้หญิงสาวรู้สึกทว่าทวดทั้งสองไม่เคยจากไปไหนเลย และทำให้เธอยิ่งเชื่อมั่นว่า เมื่อชีวิตดำเนินไปบนวิถีที่ถูกต้องแล้ว วิถีเช่นนั้นนั่นเองที่จะคอยคุ้มครองปกป้องชีวิต

น้ำในบ่อโบราณนั้นใสเย็นเหลือเกิน

เมื่อเธอชะโงกมองลงไปยังผิวน้ำ เธอได้มองเห็นภาพเรื่องราวต่างๆ ในกาลอดีตผุดพรายขึ้นเป็นลำดับนับเนื่อง และอย่างแจ่มชัดราวกับว่ารากของเธอได้เชื่อมต่อกับรากเหง้าเก่าแก่อย่างแนบสนิท

เธอมองเห็นความรักของผู้คน ความเข้มแข็งอดทน ความแกร่งกล้าและความอ่อนโยน มองเห็นความโหดร้ายรุนแรง ความคดในข้อของในกระดูก ความละโมภโลภมาก และความเกลียดชัง

เธอประจักษ์ว่าเรื่องเล่าของโลกไม่เคยเปลี่ยนแปลงเค้าโครงเลยแม้แต่น้อย รวมทั้งแก่นแกนทั้งหลาย มันเปลี่ยนไปเพียงฉากและ

บรรยากาศ และกาลเวลาเท่านั้น

เจ้ากระโจนเติบโตเป็นหนุ่มฉกรรจ์แล้ว มันยังคงเป็นหมาพิทักษ์ไร่สวนที่ยอดเยี่ยม แม้ว่าบางครั้งมันจะหายไปคราวละสี่ห้าวัน ซึ่งปฐวีเอ่ยที่เล่นทีจริงว่า มันน่าจะไปเยือนเทือกเขาไฟน์ เพราะทนต่อเสียงเพรียกเก่าแก่ของพงพีไม่ไหว

และเรื่องที่ทำให้ความประหลาดใจให้เธอและพ่อแม่มากที่สุด คงไม่พ้นเรื่องที่ดินแคนาซึ่งพวกเขาคิดว่ามันได้ตายไปแล้ว กลับผลิบ่ออ่อนขึ้นพราวตามกิ่งก้าน ทำเอาทุกคนรู้สึกตื่นตันใจท่วมท้น โดยเฉพาะแม่ถึงกับตรงเข้าโอบกอดลูกสาวผู้มีสุขภาพดีขึ้นอย่างน่าประหลาดใจเช่นกัน

ระยะหลังๆ มา เธอไปหาหมอและกินยาน้อยลงทุกทีๆ

หญิงสาวฝันถึงทวดกุหลาบครั้งสุดท้ายเมื่อหลายเดือนมาแล้ว ในความฝันที่ดูเก่าก่อนย้อนอดีต ยาทวดยิ้มให้เธอจนเห็นฟันดำเป็นแนวแถว ก่อนพูดประโยคเดิม

“เชื่อกูหรือยังละ ว่าไม่มีอะไรจริงแท้เท่าดินเท่านั้น”

หลังจากนั้นเธอกอดกับทวดอย่างแนบแน่น กล่าวคำลาแล้วจากมา ก่อนสะดุ้งตื่นในกลางดึกก็กลับ เธอลุกจากเตียงแล้วเดินไปหยุดที่ริมหน้าต่าง ก่อนมองเห็นดวงไฟสีเขียวเรืองขนาดเท่ากำปั้นล่องลอยอยู่เหนือยอดของทวดมั่งคุด และน่าแปลกที่เธอไม่รู้สีกตระหันกอกสันต่อภาพที่เห็นนั้นเลย

เธอเอ่ยคำ “ทวดจ๋า ทวดกุหลาบจ๋า ทวดมั่งคุดจ๋า”

พลันน้ำตาก็เอ่ออยู่ในหน่วยตา

คืนหนึ่งเธอฝันเห็นนายโยเดินขึ้นมาจากลำห้วย มาหยุดยืนที่ได้ต้นทวดมั่งคุดที่เธอนั่งอยู่ เขานุ่งเพียงผืนผ้าขาวม้า ผิวกายของเขาเป็นสีนิลเลื่อมปลาบคล้ายปลาพลวง เขามาชักชวนเธอไปท่องสายน้ำด้วยกัน

เขาเอ่ยพร้อมรอยยิ้มเศร้าๆ “ที่นั่นนะสงบสุขกว่าที่นี้เยอะ”

เธอกับปฐวีไปทำบุญตักบาตรอุทิศส่วนกุศลให้เขาเสมอๆ รวมทั้งชักชวนเด็กหนุ่มและเด็กๆ ในหมู่บ้าน ไปช่วยกันดูแลรักษาต้นไม้ที่นายโยได้ปลูกทิ้งไว้ รวมทั้งช่วยกันปลูกมันขึ้นมาให้ใหม่

เธอหลับตาลงแล้วมองเห็นกวีคนหนึ่งนั่งอยู่ใต้ร่มเงาต้นไม้เหล่านั้น กวีผู้ไม่เขียนถึงสิ่งอื่นใด นอกจากความรัก ความรักที่แผ่ผายออกไปดูทุกหญ้าในฤดูฝน ไม่รู้สิ้นสุด

ฝูงนกเป็ดที่ย่อนคืนกลับมา มักนำเมล็ดพันธุ์ของไม้ต่างๆ มาปลูกไว้บนผืนดินเช่นกัน เสียงร้องของพวกมันและการโบกกระพือปีกเปี่ยมท้นด้วยพลัง

ฝ่ายมีชีวิตช่วยชะลอกระแสน้ำอันเชี่ยวกรากจากเทือกภู และไม่มีข่าวคราวว่าเด็กๆ ในท้องถื่นนี้จมน้ำตายอีกเลย

แคนากำลังเริ่มต้นเขียนนวนิยายเรื่องแรกของเธอ

“จิตวิญญาณแห่งกุหลาบ”

เธอวางโครงเรื่องไว้หมดแล้ว รวมทั้งแก่นของเรื่อง

เธอยึดเอาร่มเงาใต้ต้นทวดมังคุดเป็นที่นั่งทำงานเขียน โดยมีเจ้ากระโจนหมอบเฝ้าอยู่ไม่ห่าง

หญิงสาวโอบกอดและลูบไล้ทวดมังคุด พลังเอ่ยคำพูด

“หนูจะเขียนให้ทวดมังคุดเป็นต้นไม้พูดได้”

ทวดมังคุดก็โอบกอดเธออย่างอ่อนโยนเช่นกัน พลังพูดกลับเสียงหัวเราะ

“ก็ใครบอกแข็งล่ะ ว่าทวดพูดไม่ได้”

เจ้ากระโจนได้ยินเสียงเก่าแก่นั้น และส่งเสียงเห่าออกมาอย่างตื่นเต้น จนทวดมังคุดต้องจู้ปากปรามมัน ก่อนจะโอบกอดให้มันสงบลง...

เกี่ยวกับนักเขียน

เรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์

เป็นชาวสุพรรณบุรีโดยกำเนิด หลังเรียนจบชั้นมัธยมปลายในโรงเรียนประจำอำเภอสามชุกจึงเริ่มต้นฝึกฝนเขียนเรื่องสั้นควบคู่กับบทกวี

มีผลงานรวมเล่มทั้งกวีนิพนธ์ เรื่องสั้น ความเรียงและนวนิยายจำนวนหนึ่ง

กวีนิพนธ์ “แม่น้ำรำลึก” ได้รับรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์แห่งอาเซียน ประจำปีพ.ศ. 2547

ได้รับรางวัล “ศิลปินศิลปาธร” สาขาวรรณศิลป์ ประจำปีพ.ศ. 2557

ล่าสุดได้รับรางวัล “แม่น้ำโขง” ประจำปีพ.ศ.2560

เขาตั้งปณิธานว่าจะเขียนกระทั่งวาระสุดท้าย...

หญิงสาวเพิ่งตระหนักได้ในขณะนี้
ว่าแขนทั้งสองข้างถูกสร้างขึ้นมาเพื่อทำงาน
แต่ที่วิเศษกว่านั้น
คือมันมีไว้สำหรับโอบกอดผู้อื่น
ในโลกที่เปลี่ยวดาย...

www.nationalhealth.or.th

ISBN 978-616-7552-96-5

9 786167 552965

แนวพระราชดำริ